

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการปรับปรุงโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนอง
ความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย
กรณีศึกษา 15 จังหวัดภาคเหนือ

Tour Repackaging for Thailand:

The Case Study of 15 Provinces of Northern Region of Thailand

โดย ผศ.อรพิน สันติธิรากุลและคณะ

เมษายน 2550

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการปรับปรุงแผนการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนอง
ความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย
กรณีศึกษา 15 จังหวัดภาคเหนือ

Tour Repackaging for Thailand:

The Case Study of 15 Provinces of Northern Region of Thailand

คณะผู้วิจัย

1. ผศ.อรพิน สันติธิรากุล
2. รศ.ดร.ทักษิณา คุณารักษ์
3. นายอภิชาติ ชมภูษ

สังกัด

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ชุดโครงการปรับปรุงแผนการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนอง
ความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย
กรณีศึกษา 15 จังหวัดภาคเหนือ

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้เพราะได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ อาทิ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ตลอดจนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และผู้ที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี ได้แก่ หัวหน้าโครงการวิจัย นักวิจัย และผู้ช่วยนักวิจัย ได้แก่ นางสาวเบญญาดา จัตรไชยาฤกษ์ และนางสาวจรัสนันท์ สิริทธิเจริญ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโทสาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม และขอขอบคุณคุณสมฤทธิ์ ไหคำ คุณประไพพิมพ์ ปุณณะหิตานนท์ คุณพฤษชาติ สืบสาย คุณไพลิน ผาสุก คุณปริณดา คำปวง และคุณมรกต ไตรจินดา ที่ให้ความช่วยเหลือและแนะนำในการปรับปรุงแผนการท่องเที่ยวให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ใคร่ขอขอบคุณสำนักงานส่งเสริมการวิจัย (สกว.) ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย และหัวหน้าโครงการและเจ้าหน้าที่สำนักประสานงานการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน ที่กรุณาประสานงานทำให้งานวิจัยสำเร็จไปด้วยดี และขอขอบคุณภาควิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ และคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยไม่มีอุปสรรคอย่างใดทั้งสิ้น

คณะผู้ทำการวิจัย

ผศ.อรพิน สันติธีรากุล

รศ.ดร.ทักษิณา คุณารักษ์

นายอภิชาติ ชมภูษ

30 เมษายน 2550

บทสรุปผู้บริหาร

การวิจัยการปรับปรุงโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 15 จังหวัดภาคเหนือ มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ

(1) สำรวจและจำแนกโปรแกรมการท่องเที่ยวของภาคเหนือในปัจจุบันตามรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เชิงวัฒนธรรม และเชิงผสมว่ามีอะไรบ้าง (2) ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางแบบอิสระและแบบกลุ่มที่เดินทางมาท่องเที่ยวในภาคเหนือ และ(3) เสนอแนะโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เชิงวัฒนธรรม และเชิงผสมแบบใหม่ ที่มีระยะเวลาเดินทาง 1,2 และ 3 วัน ตามลำดับ ทั้งนี้ แต่ละโปรแกรมที่เสนอแนะจะเรียงตามลำดับ 3 อันดับ สำหรับนักท่องเที่ยวแบบอิสระและแบบกลุ่ม รวมเป็นจำนวนโปรแกรมทั้งหมด 54 โปรแกรม การดำเนินการวิจัยเป็นแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) ที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 ได้แก่ บริษัทธุรกิจท่องเที่ยวในภาคเหนือจำนวน 29 บริษัท ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโปรแกรมการท่องเที่ยวในปัจจุบันและโปรแกรมท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ และกลุ่มที่ 2 ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในภาคเหนือจำนวน 404 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังดำเนินการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อคัดเลือกและเสนอแนะโปรแกรมการท่องเที่ยวแบบใหม่ ผลการศึกษาพบว่าโปรแกรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบัน เสนอแหล่งท่องเที่ยวที่กระจุกตัวอยู่ในภาคเหนือตอนบนและบางจังหวัดเท่านั้น อาทิ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน เป็นต้น และโปรแกรมการท่องเที่ยวมักเป็นแบบเชิงผสมมากกว่าเชิงเดี่ยว หลังจากคัดเลือกและจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่แล้ว โปรแกรมการท่องเที่ยวก็ยังคงกระจุกตัวอยู่ในภาคเหนือตอนบนเช่นเดิม แม้จะมีการกระจายแหล่งท่องเที่ยวไปยังจังหวัดแพร่ น่าน และพะเยา และบางจังหวัดในภาคเหนือตอนล่างแล้ว และผลการวิจัยยังพบว่าพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระและแบบกลุ่มมีข้อแตกต่างที่สำคัญ คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระให้ความสำคัญด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวเป็นลำดับแรก ส่วนนักท่องเที่ยวแบบกลุ่มให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยในการเดินทางเป็นลำดับแรก ส่วนข้อมูลด้านอื่นๆ มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ได้แก่ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-40 ปี มีสถานภาพโสด ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทหรือรัฐวิสาหกิจ ระบุว่าได้ไม่เกิน 20,000 บาทต่อเดือน วัตถุประสงค์ของการเดินทางเพื่อพักผ่อน และจะเดินทางท่องเที่ยวเมื่อมีโอกาส โดยเฉพาะช่วงวันหยุดเทศกาลหรือนักชัตตฤกษ์ รองลงมาได้แก่วันหยุดประจำสัปดาห์ การเดินทางมักใช้เวลา 1-3 วัน การตัดสินใจเดินทางมักตัดสินใจด้วยตนเอง ถ้ามีผู้อื่นร่วมตัดสินใจด้วยมักเป็นบุคคลที่ใกล้ชิด อาทิ สามี/ภรรยา ญาติพี่น้อง พ่อ/แม่ หรือเพื่อน และบุคคลกลุ่มดังกล่าวมักเป็นผู้ที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวด้วย แหล่งท่องเที่ยวในภาคเหนือที่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ และวัฒนธรรม

ประเพณี นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจจากแหล่งท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมมีความสุขอย่าง
ก็ตามปัญหาที่พบในการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวมีความเสื่อมโทรม และสภาพภูมิทัศน์ใน
แหล่งท่องเที่ยวไม่เป็นระเบียบสวยงาม

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG4950135

ชื่อโครงการ : โครงการปรับปรุงโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการ พฤติกรรม
นักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 15 จังหวัดภาคเหนือ

ชื่อนักวิจัย: 1. ผศ.อรพิน สันติธีรากุล 2. รศ.ดร.ทักษิณา คุณารักษ์ 3. นายอภิชาติ ชมภูษ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Email Address : orapin@ba.cmu.ac.th, taksina@chiangmai.ac.th, apichart@ba.cmu.ac.th

ระยะเวลาโครงการ : 1 กันยายน 2549-30 เมษายน 2550

การวิจัยการปรับปรุงโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรม
นักท่องเที่ยวชาวไทยสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 15 จังหวัดภาคเหนือ มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ
สำรวจและจำแนกโปรแกรมการท่องเที่ยวของภาคเหนือในปัจจุบันว่ามีอะไรบ้าง ศึกษาพฤติกรรมและความ
ต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางที่เดินทางมาท่องเที่ยวในภาคเหนือ และเสนอแนะโปรแกรมการ
ท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่มีระยะเวลาเดินทาง 1,2 และ 3 วัน ตามลำดับ สำหรับนักท่องเที่ยวแบบอิสระและ
แบบกลุ่ม การดำเนินการวิจัยเป็นแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) ที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดย
ใช้แบบสอบถามจาก 2 กลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มที่ 1 ได้แก่ บริษัทธุรกิจท่องเที่ยวในภาคเหนือเพื่อเก็บรวบรวม
ข้อมูลโปรแกรมการท่องเที่ยวในปัจจุบันและโปรแกรมท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ และกลุ่มที่ 2 ได้แก่ นักท่องเที่ยว
ชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในภาคเหนือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมและความต้องการของ
นักท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่าโปรแกรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบัน เสนอแหล่งท่องเที่ยวที่กระจุกตัวอยู่
ในภาคเหนือตอนบน และโปรแกรมการท่องเที่ยวมักเป็นแบบเชิงผสมมากกว่าเชิงเดี่ยว หลังจากคัดเลือกและ
จัดโปรแกรมท่องเที่ยวรูปแบบใหม่แล้ว โปรแกรมการท่องเที่ยวก็ยังคงกระจุกตัวอยู่ในภาคเหนือตอนบน
เช่นเดิม และผลการวิจัยยังพบว่าพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระและแบบกลุ่มมีข้อแตกต่างที่
สำคัญ คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระให้ความสำคัญด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวเป็นลำดับ
แรก ส่วนนักท่องเที่ยวแบบกลุ่มให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยในการเดินทางเป็นลำดับแรก นักท่องเที่ยว
ชาวไทยมีความพึงพอใจจากแหล่งท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมมีความสวยงาม อย่างไรก็ตามปัญหาที่พบในการ
เดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวมีความเสื่อมโทรม และสภาพภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวไม่เป็น
ระเบียบสวยงาม

คำหลัก : โปรแกรมการท่องเที่ยวในภาคเหนือ, พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยในภาคเหนือ

Abstract

Project Code: RDG4950135

Project Title: Tour Repackaging for Thailand: The Case Study of 15 Provinces of Northern Region of Thailand

Investigators: 1. Asst.Prof.Orapin Santidhirakul, 2. Assoc.Prof Taksina Kunarucks
3. Lecturer Apichart Chomphunut

Email Address : orapin@ba.cmu.ac.th, taksina@chiangmai.ac.th, apichart@ba.cmu.ac.th

Project Duration : 1 September 2006 -30 April 2007

This research project has three main objectives. Firstly, it aims to survey and classify the existing tour packages in Northern Thailand. Secondly, it aims to study behavior and preferences of Thai tourists visiting Northern Thailand. Lastly, the study aims to prepare the new tour packages, with one, two, and three days duration respectively for both free independent travelers (FIT) and group tourists. This study is an exploratory research based on data obtained through the questionnaire from two sample groups. The first sample group was travel agencies in Northern Thailand selected to provide information on existing tour packages and new tour packages. The second group was Thai tourists visiting Northern Thailand by collecting data on their behavior and preferences. The research's findings indicated that the existing tour packages mainly provided tourist destinations in the Upper North sub-region. Despite repackaging, the tour packages were still concentrated in the same sub-region. In addition, the study has found that there were some major differences on the behavior and preferences between free independent travelers and group tourists. The free independent travelers placed greater emphasis on the beauty of tourist destinations while the group tourists gave a priority on the safety of their travels. Thai tourists generally preferred the beauty of tourist destinations in Northern Thailand. However, the deterioration and disorder of physical landscape of tourist sites were occasionally found in the journey.

Keywords: Tour Repackaging for Northern Thailand, Behavior of Thai Tourist in Northern Thailand

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ		ค
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร		ง-จ
บทคัดย่อภาษาไทย		ฉ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		ช
สารบัญตาราง		ญ
สารบัญภาพ		ฎ-ฏ
บทที่ 1	บทนำ	
	1.1 หลักการและเหตุผล	1
	1.2 วัตถุประสงค์	3
	1.3 คำถามการวิจัย	4
	1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
	1.5 นิยามศัพท์	5
บทที่ 2	แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
	2.1 แนวคิดและทฤษฎี	
	2.1.1. แนวคิดและทฤษฎีด้านการบริการ	6
	2.1.2. ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค	7
	2.1.3. ทฤษฎีปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการ	8
	2.2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
	2.2.1. การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	10
	2.2.2. ทิศทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย	13
	2.2.3. จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เยือนภาคเหนือ	15
	2.2.4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยว	16
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	
	3.1 วิธีการศึกษา	23
	3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
	3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	26
	3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	26

สารบัญ(ต่อ)

บทที่ 4	ผลการศึกษา	
	4.1 การทบทวนโปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูปจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ	29
	4.2 การสำรวจโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปในภาคเหนือ	37
	4.3 พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางแบบอิสระ	59
	4.4 พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางแบบกลุ่ม	70
	4.5 โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปแบบใหม่	79
บทที่ 5	บทสรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	257
บรรณานุกรม		
ภาคผนวก		

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยระหว่างปี 2540-2549
ตารางที่ 2.2	จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในภาคเหนือจำแนกตามลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวปี 2548
ตารางที่ 2.3	การแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวและความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม
ตารางที่ 3.1	แสดงสถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล
ตารางที่ 4.1	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางแบบอิสระในการเลือกจัดโปรแกรมการเดินทางท่องเที่ยว
ตารางที่ 4.2	ค่าสถิติของวิธี Factor Analysis
ตารางที่ 4.3	แสดงองค์ประกอบของตัวแปรใหม่ตามวิธี Factor Analysis
ตารางที่ 4.4	ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว
ตารางที่ 4.5	การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวจำแนกตามเพศ
ตารางที่ 4.6	การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวจำแนกตามระดับรายได้
ตารางที่ 4.7	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในด้านต่างๆ
ตารางที่ 4.8	การจัดกลุ่มตัวแปรด้านความพึงพอใจต่อโปรแกรมการท่องเที่ยวในภาคเหนือ
ตารางที่ 4.9	ความพึงพอใจนักท่องเที่ยวแบบอิสระต่อโปรแกรมการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ
ตารางที่ 4.10	ปัญหาที่นักท่องเที่ยวแบบอิสระประสบในการเดินทางท่องเที่ยวในภาคเหนือ
ตารางที่ 4.11	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางแบบกลุ่มในการเลือกจัดโปรแกรมการเดินทางท่องเที่ยว
ตารางที่ 4.12	ปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบกลุ่ม
ตารางที่ 4.13	ความพึงพอใจนักท่องเที่ยวแบบกลุ่มต่อโปรแกรมการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ
ตารางที่ 4.14	ปัญหาที่นักท่องเที่ยวแบบกลุ่มประสบในการเดินทางท่องเที่ยวในภาคเหนือ

สารบัญภาพ

	หน้า
โปรแกรมท่องเที่ยวรูปแบบใหม่สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ	
รูปที่ 1 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 1 วัน อันดับ 1, 2 และ 3	80
รูปที่ 2 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 2 วัน อันดับ 1, 2 และ 3	85
รูปที่ 3 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 3 วัน อันดับ 1	92
รูปที่ 4 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 3 วัน อันดับ 2 และ 3	96
รูปที่ 5 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 1 วัน อันดับ 1, 2 และ 3	102
รูปที่ 6 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 2 วัน อันดับ 1	109
รูปที่ 7 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 2 วัน อันดับ 2	114
รูปที่ 8 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 2 วัน อันดับ 3	119
รูปที่ 9 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 3 วัน อันดับ 1	124
รูปที่ 10 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 3 วัน อันดับ 2	129
รูปที่ 11 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 3 วัน อันดับ 3	134
รูปที่ 12 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงผสม ระยะเวลา 1 วัน อันดับ 1, 2 และ 3	139
รูปที่ 13 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงผสม ระยะเวลา 2 วัน อันดับ 1 และ 2	145
รูปที่ 14 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงผสม ระยะเวลา 2 วัน อันดับ 3	152
รูปที่ 15 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงผสม ระยะเวลา 3 วัน อันดับ 1	155
รูปที่ 16 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงผสม ระยะเวลา 3 วัน อันดับ 2	160
รูปที่ 17 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงผสม ระยะเวลา 3 วัน อันดับ 3	164
โปรแกรมท่องเที่ยวรูปแบบใหม่สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบกลุ่ม	
รูปที่ 18 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 1 วัน อันดับ 1, 2 และ 3	169
รูปที่ 19 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 2 วัน อันดับ 1, 2 และ 3	174
รูปที่ 20 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 3 วัน อันดับ 1	180
รูปที่ 21 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 3 วัน อันดับ 2	184
รูปที่ 22 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 3 วัน อันดับ 3	188
รูปที่ 23 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 1 วัน อันดับ 1, 2 และ 3	192
รูปที่ 24 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 2 วัน อันดับ 1	199
รูปที่ 25 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 2 วัน อันดับ 2	204

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 26 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 2 วัน อันดับ 3	209
รูปที่ 27 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 3 วัน อันดับ 1	214
รูปที่ 28 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 3 วัน อันดับ 2	219
รูปที่ 29 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 3 วัน อันดับ 3	224
รูปที่ 30 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงผสม ระยะเวลา 1 วัน อันดับ 1, 2 และ 3	229
รูปที่ 31 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงผสม ระยะเวลา 2 วัน อันดับ 1	235
รูปที่ 32 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงผสม ระยะเวลา 2 วัน อันดับ 2	239
รูปที่ 33 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงผสม ระยะเวลา 2 วัน อันดับ 3	242
รูปที่ 34 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงผสม ระยะเวลา 3 วัน อันดับ 1	245
รูปที่ 35 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงผสม ระยะเวลา 3 วัน อันดับ 2	249
รูปที่ 36 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงผสม ระยะเวลา 3 วัน อันดับ 3	252

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวนับว่าเป็นอุตสาหกรรมบริการที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ในปี 2549 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยมากกว่า 11 ล้านคน และมีนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางภายในประเทศมากกว่า 70 ล้านเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548 :ออนไลน์) ก่อให้เกิดการหมุนเวียนของรายได้ในภาคธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวนับแสนล้านบาทต่อปี (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2540 :1-1)

อย่างไรก็ตาม แม้การท่องเที่ยวในประเทศไทยได้ก้าวหน้ามาตามลำดับ เป็นผลให้เกิดรายได้หมุนเวียนเป็นจำนวนมากมายังส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ แต่การเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกลับทำให้สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมลงเป็นอันมาก จึงทำให้มีการนำแนวความคิดในการจัดการการท่องเที่ยวแนวใหม่ (Alternative Tourism) ที่เป็นการท่องเที่ยวโดยไม่ทำลายสภาพแวดล้อมและเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพและเอกลักษณ์ทางการท่องเที่ยวที่สูงมากประเทศหนึ่งของโลก เนื่องจากมีความหลากหลายทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอันทรงคุณค่าอย่างมหาศาลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้เป็นอย่างดี

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนโดยไม่ทำลายสภาพแวดล้อมมีหลายรูปแบบ เช่น รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural Based Tourism) ประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติทางทะเล เป็นต้น รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (Cultural Based Tourism) ประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวชมวัฒนธรรมและประเพณี และการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท เป็นต้น และรูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ ประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกีฬา การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา เป็นต้น (โครงการสานสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน, 2549:ออนไลน์) ในบรรดาการท่องเที่ยวหลายรูปแบบนี้การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้เริ่มเป็นที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยวชาวไทย หรืออาจกล่าวได้ว่า ในด้านอุปสงค์ของการท่องเที่ยวแล้วความต้องการของนักท่องเที่ยว

ได้มีพัฒนาการมากขึ้นจากความต้องการในอดีตที่มุ่งหวังเพียงแค่สถานที่พักผ่อนที่สะดวกสบายสวยงาม มาเป็นความต้องการที่ละเอียดอ่อนมากขึ้น มีการคัดเลือกสถานที่ท่องเที่ยวอย่างถี่ถ้วน เพื่อให้มั่นใจว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการอย่างแท้จริง (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546 : 1-1)

การท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นการท่องเที่ยวไปในสถานที่ที่เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สังคมหรือชุมชน เพื่อชื่นชมและเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สังคม รวมถึงการปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการท่องเที่ยวเพื่อชมสิ่งที่แสดงความเป็นวัฒนธรรมและประเพณี เช่น ปราสาท พระราชวัง วัด โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณี วิธีการดำเนินชีวิต ศิลปะทุกแขนง และสิ่งต่างๆ ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย นักท่องเที่ยวจะได้ทราบประวัติความเป็นมา ความเชื่อ มุมมองความคิด ความศรัทธา ความนิยมของบุคคลในอดีตที่ถ่ายทอดมาถึงคนรุ่นปัจจุบัน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2549: ออนไลน์) อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวบางกลุ่มมีความชื่นชอบการท่องเที่ยวมากกว่าหนึ่งรูปแบบ หรือที่เรียกว่า “การท่องเที่ยวแบบผสมผสาน” ซึ่งการท่องเที่ยวรูปแบบนี้เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความนิยมไม่น้อยไปกว่าการท่องเที่ยวเชิงเฉพาะรูปแบบอื่นๆ

แหล่งท่องเที่ยวในภาคเหนือเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวในอันดับต้นๆ ทั้งนี้เพราะภาคเหนือมีปัจจัยสำคัญที่โดดเด่นได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม และศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่อ่อนช้อยงดงามซึ่งยังคงถูกรักษาไว้ในรูปของโบราณสถานและโบราณวัตถุ ประเพณีต่างๆ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2547: 8) และการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้ก่อกำเนิดขึ้นอย่างมากมาในช่วงเวลาที่ผ่านมา โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (Package Tour) เป็นบริการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่มีความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ แม้โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่มีอยู่ในปัจจุบันยังขาดความหลากหลายและยังไม่มีการพัฒนาและปรับปรุงให้เกิดความแปลกใหม่เท่าที่ควร ทำให้นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการเดินทางในเส้นทางท่องเที่ยวซ้ำ ๆ กัน ก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายกับแหล่งท่องเที่ยวเดิม และปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่เกิดจากการเดินทางในเส้นทางท่องเที่ยวซ้ำ ๆ ของนักท่องเที่ยว ได้แก่การกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวจนเกินศักยภาพของการรองรับ (Carrying Capacity) จนส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม นอกจากนี้โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปของภาคธุรกิจส่วนใหญ่มักจัดทำโดยมุ่งเน้นผลประโยชน์ด้านธุรกิจ ทำให้โปรแกรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่สิ้นเปลืองเวลาไปกับการเลือกซื้อสินค้า

ในปัจจุบันการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ทำได้ง่ายกว่าเดิม ผสมกับการสนับสนุนของรัฐบาลที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ เช่น แหล่งท่องเที่ยว Unseen in Thailand แต่แหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่เหล่านี้ยังให้ผลตอบแทนน้อยกว่าแหล่งท่องเที่ยวเดิม ทำให้การบรรจุลงในโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่ดำเนินการโดยธุรกิจนำเที่ยวยังไม่แพร่หลายมากนัก ดังนั้นนักท่องเที่ยวจึงมีแนวโน้มในการใช้บริการการท่องเที่ยวจากธุรกิจนำเที่ยวน้อยลงและหันมาเดินทางในลักษณะของการเป็นนักท่องเที่ยวอิสระ (Free Independent Travelers: FITs) เพิ่มขึ้น เพื่อตอบสนองต่อรสนิยม (Taste) ในการท่องเที่ยวของตนเองได้อย่างสูงสุด

ดังนั้นการวิจัยในชุดโครงการการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 15 จังหวัดภาคเหนือ (Tour Repackaging for Thailand: The Case Study of 15 Provinces of Northern Region of Thailand) จึงเป็นการเสนอทางเลือกใหม่ของการท่องเที่ยวที่มีรูปแบบอันหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่มีความแตกต่างกันด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวในแต่ละปัจเจกบุคคล กล่าวโดยสรุปคือ การนำเสนอโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปแบบใหม่ที่มีความท้าทายและพร้อมที่จะตอบสนองต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง ซึ่งจะส่งผลต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ทำให้เกิดการกระจายรายได้อย่างทั่วถึงและลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในภาคเหนือของประเทศไทย

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อสำรวจโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่มีคิคุเทศก์และธุรกิจนำเที่ยวเสนอให้บริการแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยใน 15 จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย

1.2.2 เพื่อจำแนกและวิเคราะห์โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่เสนอให้บริการแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยใน 15 จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย โดยแยกเป็นการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงผสม

1.2.3 เพื่อพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเชิงธรรมชาติ เชิงวัฒนธรรม และเชิงผสม ให้เป็นทางเลือกใหม่ในการตอบสนองความต้องการด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งที่เป็นนักท่องเที่ยวแบบอิสระและนักท่องเที่ยวแบบกลุ่มใน 15 จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย

1.2.4 เพื่อพัฒนาข้อมูลด้านการท่องเที่ยวใน 15 จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย

1.3. คำถามการวิจัย

1.3.1 ปัจจุบันโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปใน 15 จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทยมีอะไรบ้าง

1.3.2 โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่เสนอให้บริการนักท่องเที่ยวชาวไทยสามารถแยกเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเชิงธรรมชาติ เชิงวัฒนธรรม และเชิงผสมได้อย่างไรบ้าง

1.3.3 นักท่องเที่ยวชาวไทยประเภทนักท่องเที่ยวอิสระ(Free Independent Traveler) และนักท่องเที่ยวประเภทกลุ่ม(Group Tourist) มีพฤติกรรมและความต้องการเดินทางในแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เชิงวัฒนธรรม และเชิงผสม ใน 15 จังหวัดภาคเหนืออย่างไรบ้าง

1.3.4 โปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูปใน 15 จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามลักษณะของนักท่องเที่ยวแบบเดินทางด้วยตนเองและแบบกลุ่ม โดยแบ่งย่อยตามรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เชิงวัฒนธรรม และเชิงผสม มีอะไรบ้าง

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

1.4.1 แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจสำหรับระยะเวลาการเดินทางท่องเที่ยวระหว่าง 1-3 วันใน 15 จังหวัดภาคเหนือที่มีความพร้อมที่จะรองรับนักท่องเที่ยว

1.4.2 นักท่องเที่ยวจะมีข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยวที่หลากหลายและสามารถเลือกให้สอดคล้องกับความต้องการและจุดประสงค์การท่องเที่ยวของตนเองได้

1.4.3 บริษัทนำเที่ยวมีเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจและสามารถนำเส้นทางการท่องเที่ยวแบบใหม่ไปเสนอแก่นักท่องเที่ยวชาวไทย

1.4.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวสามารถนำข้อมูลจากผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 โปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูป หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางแบบอิสระกำหนดไว้ในการเดินทางท่องเที่ยว หรือสถานที่ท่องเที่ยวที่ธุรกิจท่องเที่ยวกำหนดไว้ในโปรแกรมการเดินทางท่องเที่ยว (Package Tour)

1.5.2 โปรแกรมท่องเที่ยวแบบใหม่ หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวใหม่ หรือ กิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่หรือส่วนที่เพิ่มเติมขึ้น หรือการปรับเปลี่ยนช่วงระยะเวลาของการท่องเที่ยวที่แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในโปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูป

1.5.3 การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ ซึ่งประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์

1.5.4 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวชมวัฒนธรรมและประเพณี การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท การท่องเที่ยวศาสนสถาน การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย

1.5.5 การท่องเที่ยวเชิงผสม หมายถึง การท่องเที่ยวทั้งในแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรม รวมถึงการท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษ อาทิ การท่องเที่ยวแบบผจญภัย การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ เป็นต้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผสมผสาน แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริการ พฤติกรรมของผู้บริโภค (Consumer Behavior) และปัจจัยส่วนผสมการตลาดบริการมาใช้เป็นกรอบในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิด และทฤษฎี

2.1.1 แนวคิดและทฤษฎีด้านการบริการ

Kotler and Armstrong (2002) ได้กำหนดลักษณะและคุณสมบัติของการบริการ ไว้ดังนี้

- 1) ความไม่มีตัวตนของการบริการ (Service Intangibility) หมายถึง การบริการเป็นสิ่งที่มองไม่เห็น ไม่มีรสไม่มิกลิ่น ไม่รู้สึก ไม่ได้ยิน ก่อนที่จะซื้อ ด้วยเหตุผลนี้ เพื่อที่ลดความไม่แน่นอน ผู้ซื้อจึงต้องสังเกต สัญญาณของคุณภาพของบริการ โดยอาจสรุปได้จาก สถานที่ บุคคล ราคา อุปกรณ์ และการติดต่อสื่อสาร ดังนั้นงานของผู้จัดหาบริการ คือ ต้องทำให้บริการจับต้องได้ ในแนวทางใดแนวทางหนึ่งหรือหลายแนวทาง
- 2) ความไม่สามารถแบ่งแยกได้ของการบริการ (Service Inseparability) หมายถึง ลูกค้าไม่สามารถแยกบริการจากผู้ผลิต ไม่ว่าผู้ผลิตจะเป็นบุคคลหรือเครื่องจักร ถ้าบุคคลเป็นผู้จัดหาบริการ หมายถึง บุคคลเป็นส่วนหนึ่งของบริการและเนื่องจากลูกค้าจะต้องอยู่ในสถานที่และเวลา ที่ผลิตบริการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้จัดหาและลูกค้า จึงเป็นลักษณะสำคัญของการตลาดบริการ ทำให้ลูกค้าและผู้ผลิตมีผลต่อผลผลิตบริการ
- 3) ความแตกต่างกันของการบริการ (Service Variability) หมายถึง คุณภาพของการบริการอาจเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับว่าใครเป็นผู้ให้บริการ ให้บริการเมื่อไร ให้บริการที่ไหน และให้บริการอย่างไร
- 4) ความไม่สามารถเก็บไว้ได้ของการบริการ (Service Perishability) หมายถึง กิจการไม่สามารถเก็บบริการไว้เพื่อขายหรือใช้งานในภายหลังได้

2.1.2 ทฤษฎีพฤติกรรมของผู้บริโภค

การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นการค้นหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อและการใช้ของผู้บริโภค คำตอบที่ได้รับสามารถนำไปใช้เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสม คำถามที่ใช้ค้นหาลักษณะของผู้บริโภค ได้แก่ 6 Ws และ 1 H (ศิริวรรณ และคณะ, 2541)

- 1) ใครอยู่ในตลาดเป้าหมาย (Who is in the target market?) เป็นคำถามเพื่อทราบถึงลักษณะกลุ่มเป้าหมาย (Occupants)
- 2) ผู้บริโภคซื้อหรือใช้บริการอะไร (What does the consumer buy?) เป็นคำถามที่ทำให้ทราบถึงสิ่งที่ตลาดต้องการจากผลิตภัณฑ์ (Object) เป็นการกำหนดสิ่งที่บริโภคต้องการ โดยอาศัยองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ เช่น การบรรจุหีบห่อ รูปแบบ บริการ คุณภาพ นวัตกรรม เป็นต้น
- 3) ทำไมผู้บริโภคจึงซื้อหรือใช้บริการ (Why does the consumer buy?) เป็นคำถามเพื่อทราบถึงวัตถุประสงค์ในการซื้อ (Objectives) ผู้บริโภคซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสนองความต้องการของเขา
- 4) ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อหรือใช้บริการ (Who does participate in buying?) เป็นคำถามที่ทราบถึงบทบาทของกลุ่มต่างๆ (Organizations) ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อประกอบด้วย ผู้ริเริ่ม ผู้มีอิทธิพล ผู้ตัดสินใจซื้อ
- 5) ผู้บริโภคซื้อหรือใช้บริการเมื่อใด (When does the consumer buy?) เป็นคำถามเพื่อทราบถึงโอกาสในการซื้อ (Occasions) ช่วงเดือนใดของปีเทศกาล โอกาสพิเศษ วันหยุดเวลาว่าง
- 6) ผู้บริโภคซื้อหรือใช้บริการที่ไหน (Where does the consumer buy?) เป็นคำถามเพื่อทราบถึงช่องทาง หรือแหล่งจัดจำหน่าย (Outlets)
- 7) ผู้บริโภคซื้อหรือใช้บริการอย่างไร (How does the consumer buy?) เป็นคำถามเพื่อทราบถึงขั้นตอน (Operations) การตัดสินใจซื้อ หรือกระบวนการซื้อ การรับรู้ปัญหา หรือความต้องการค้นหาข้อมูล ประเมินทางเลือกการตัดสินใจ และความรู้สึกลหลังการซื้อ

2.1.3 แนวคิดปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการ

Kotler (อ้างถึงในอดุลย์, 2543) อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดบริการ 7Ps นอกจากนี้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวซึ่งเป็นธุรกิจบริการเฉพาะด้านได้เพิ่มปัจจัยส่วนผสมการตลาดอีก 2 Ps ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้กำหนดให้ปัจจัยส่วนผสมการตลาดบริการประกอบด้วย 9 Ps ดังต่อไปนี้ คือ

1) ผลิตภัณฑ์ (Product)

ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สินค้าหรือการบริการที่นำเสนอและสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้า ได้ อาจเป็นสินค้าหรือการบริการชนิดเดียวหรือหลากหลายชนิดได้ (Product Variety) และยังหมายรวมถึง คุณภาพ รูปทรง ขนาด การบรรจุหีบห่อ การรับประกันสินค้านั้นไว้ด้วย

2) ราคา (Price)

ราคามีความสำคัญต่อการรับรู้ในคุณค่าของการบริการที่นำเสนอ มีผลต่อการรับรู้ในคุณภาพ และมีบทบาทต่อการสร้างภาพลักษณ์บริการ การประเมินราคาของผู้บริโภคสำหรับบริการแตกต่างจากสินค้าทั่วไป เพราะผู้บริโภคขาดความรู้เกี่ยวกับราคาอ้างอิง (Reference Price) สำหรับบริการราคาเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพ และมีต้นทุนที่มีใช้ตัวเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง

3) สถานที่/ ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)

เนื่องจากการบริการไม่สามารถที่จะเก็บรักษาไว้ได้ นอกจากนี้การผลิตและการบริโภคบริการมักจะเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน ดังนั้นเรื่องเกี่ยวกับการจัดจำหน่ายบริการ จึงเกี่ยวข้องกับบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม ในการนำเสนอบริการให้แก่ลูกค้า มีผลต่อการรับรู้ของลูกค้าในคุณค่า และคุณประโยชน์ของบริการที่นำเสนอ

4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

การส่งเสริมการตลาด มีบทบาทสำคัญในการติดต่อสื่อสารให้ลูกค้าทราบถึงตำแหน่งของบริการ เป็นกุญแจสำคัญของการตลาดสายสัมพันธ์ และทำให้ลูกค้าเข้าใจถึงบริการในแง่รูปแบบได้ดีขึ้น เครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการส่งเสริมการตลาด ประกอบด้วยโฆษณา การขายโดยใช้พนักงาน การส่งเสริมการขาย การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข่าวสารแบบปากต่อปาก และการตลาดทางตรง

5) บุคลากร (People in Service)

บุคลากร หมายถึง ผู้ให้บริการซึ่งทำหน้าที่ต่างๆ ในธุรกิจบริการเพื่อสร้างความพึงพอใจ และสนองความต้องการของลูกค้า เช่น พนักงานร้าน เป็นต้น จากลักษณะเฉพาะของบริการที่ไม่อาจแยกการผลิตและการบริโภคออกจากกันได้ (Inseparability) บุคลากรจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญทั้งในการผลิตและการให้บริการ โดยบุคลากรยังเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความแตกต่าง (Differentiation) ให้กับธุรกิจ โดยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าหรือบริการนั้น ซึ่งให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน

6) กระบวนการ (Process)

กระบวนการ ได้แก่ ขั้นตอนต่างๆของการบริการตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งกระบวนการบริการของแต่ละธุรกิจจะแตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตามควรยึดเรื่องคุณภาพการบริการด้านการตอบสนองลูกค้า (Responsiveness) เพื่อความรวดเร็วในการทำงานและแก้ปัญหา รวมถึงความปลอดภัย และการแก้ปัญหาหลังการขาย เป็นต้น

7) การสร้างหลักฐานทางกายภาพ (Physical Evidence)

การสร้างหลักฐานทางกายภาพ หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่บริการนั้นเกิดขึ้น และที่ซึ่งผู้ให้บริการและลูกค้ามีปฏิสัมพันธ์กัน รวมถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่สามารถจับต้องได้อีกด้วย การสร้างหลักฐานทางกายภาพเป็นการสร้างความเชื่อมั่นแก่ลูกค้าให้สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมมากที่สุด เพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนการบริการที่ไม่อาจจับต้องได้ เนื่องจากการบริการเป็นสิ่งที่ไม่สามารถจับต้องได้ จึงทำให้ผู้บริโภครู้สึกเกิดความเสี่ยง และความไม่แน่ใจในการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดังนั้นผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องสร้างหลักฐานทางกายภาพ โดยการสร้างและนำเสนอสิ่งที่เป็นรูปธรรมเป็นสัญลักษณ์แทนบริการที่ไม่สามารถจับต้องได้ เพื่อสร้างความแตกต่างให้กับบริการ และสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้า

8) การจัดองค์ประกอบผลิตภัณฑ์ (Packaging)

การนำองค์ประกอบย่อยต่างๆของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวมารวมกันอย่างเหมาะสมกับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เช่น การจัดรายการท่องเที่ยวแบบเหมาจ่าย นักท่องเที่ยวจะสามารถวางแผนและควบคุมค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวแบบแพคเกจทัวร์ได้เป็นอย่างดี

9) ความร่วมมือทางธุรกิจ (Partnership)

การทำงานร่วมกันของธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เช่น ตัวแทนบริษัทท่องเที่ยว ธุรกิจรถเช่า ผู้ประกอบการโรงแรมหรือที่พัก เป็นต้น เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนโดยไม่ทำลายสภาพแวดล้อมมักมีรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถดำรงอยู่ได้ มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมเยี่ยอย่างสม่ำเสมอ ทริพยากรท่องเที่ยวยังคงสภาพดึงดูดใจไว้ได้ ธุรกิจบริการมีผลกำไร และผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นมีน้อยที่สุดหรือไม่เกิดขึ้นเลย รูปแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ (จำไพพรรณ แก้วสุริยะ, 2545) ได้แก่

1) รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural based tourism) ประกอบด้วย

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) หมายถึงการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (Marine Ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติทางทะเลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศทางทะเล โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Geotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่เป็นหินผา ลานหินทราย อุโมงค์โพรง ถ้ำน้ำลอด ถ้ำหินงอกหินย้อย เพื่อดูความงามภูมิทัศน์ที่มีความแปลกของการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่โลก ศักยภาพของหิน ดิน แร่ต่างๆ และฟอสซิล ได้ความรู้ มีประสบการณ์ใหม่ บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรมสวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และเลี้ยงสัตว์ เพื่อชื่นชมความ สวยงาม

ความสำเร็จและผลิตผลในสวนเกษตร ได้ความรู้ มีประสบการณ์ใหม่บนพื้นฐานความรับผิดชอบ
มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้น

การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ (Astrological tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยว
เพื่อชมปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวาระ เช่น สุริยุปราคา ฝนดาวตก จันทรุปราคา
และการดูดาวจักราศีที่ปรากฏในท้องฟ้าแต่ละเดือน เพื่อการเรียนรู้ระบบสุริยจักรวาล มีความรู้ ความประทับใจ
ความทรงจำและประสบการณ์เพิ่มขึ้น บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อการ
รักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการร่วมกันอย่าง
ยั่งยืน

2) รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (Cultural based tourism)

ประกอบด้วย

การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยว
ไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ เพื่อชื่นชมและผลิตผลในสถานที่ท่องเที่ยวได้
ความรู้มีความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์และโบราณคดีในท้องถิ่นพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อ
การรักษาผดุงทางวัฒนธรรมและคุณค่า ของสภาพแวดล้อมโดยที่ประชาคมในท้องถิ่น มีส่วนร่วมต่อการ
จัดการการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวงานชมวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and traditional tourism)
หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ จัดขึ้น ได้รับความ
ผลิตผลตื่นตาตื่นใจในสุนทรีศิลป์เพื่อศึกษาความเชื่อ การยอมรับนับถือการเคารพ พิธีกรรมต่างๆ และ
ได้รับความรู้ มีความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความ
รับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม โดยประชาคมในท้องถิ่นมี
ส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท (Rural tourism / Village tourism) หมายถึงการ
เดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิต และผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษมีความ
โดดเด่น เพื่อความผลิตผลได้ความรู้ คุุณผลงานสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาพื้นบ้าน มีความเข้าใจใน
วัฒนธรรมท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษาผดุงทางวัฒนธรรม
และคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

3) รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special interest tourism)

ประกอบด้วย

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health tourism) หมายถึงการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรม เพื่อการพักผ่อนและเรียนรู้วิธีการรักษาสุขภาพกายใจได้รับความเพลิดเพลิน และสุนทรีย์ภาพ มีความรู้ต่อการรักษาคุณค่า และคุณภาพชีวิตที่ดี มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน อนึ่ง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนี้บางแห่งอาจจัดรูปแบบเป็นการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและความงาม (Health beauty and spa)

การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (Edu-meditation tourism) หมายถึง การเดินทางเพื่อทัศนศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากปรัชญาทางศาสนา หาความรู้ สัจธรรมแห่งชีวิตมีการฝึกทำสมาธิ เพื่อมีประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวบางกลุ่มมุ่งการเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย เช่น การทำอาหารไทย การนวดแผนไทย รำไทย มวยไทย การช่างและงานศิลปหัตถกรรมไทย รวมถึงการบังคับช้างและเป็นควาญช้าง เป็นต้น

การท่องเที่ยวเพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย (Ethnic tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรมของชาวบ้าน วัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยหรือชนเผ่าต่าง ๆ เช่น หมู่บ้านชาวไทยโซ่ง หมู่บ้านผู้ไทย หมู่บ้านชาวกูย หมู่บ้านชาวกระเหรี่ยง หมู่บ้านชาวจีนฮ่อ ฯลฯ เพื่อมีประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬา ตามความถนัด ความสนใจในประเภทกีฬา เช่น กอล์ฟ ดำน้ำ ตกปลา สนุกเกอร์ กระดานโต้คลื่นตดใบ สกีนํ้า ฯลฯ ได้รับความเพลิดเพลินความสนุกสนาน ตื่นเต้น ได้รับประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure Travel) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ ที่นักท่องเที่ยวแต่ละคนจะเข้าไปเที่ยวแล้วได้รับความสนุกสนานตื่นเต้น หวาดเสียว ผจญภัย มีความทรงจำ ความปลอดภัย และได้ประสบการณ์ใหม่

การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ฟาร์มสเตย์ (Homestay & Farmstay) หมายถึง นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ต้องการใช้ชีวิตใกล้ชิดกับครอบครัวในท้องถิ่นที่ไปเยือน เพื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้รับประสบการณ์ในชีวิตเพิ่มขึ้น โดยมีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นที่ยั่งยืน

การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Longstay) หมายถึงกลุ่มผู้ใช้ชีวิตในบ้านปลายหลังเกษียณอายุจากการทำงานที่ต้องการมาใช้ชีวิตต่างแดนเป็นหลัก เพื่อเพิ่มปัจจัยที่ห้าของชีวิตคือการท่องเที่ยว โดยเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศเฉลี่ย 3-4 ครั้งต่อปีคราวละนาน ๆ อย่างน้อย 1 เดือน

2.2.2 ทิศทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้านการตลาดท่องเที่ยวของประเทศไทย ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ภารกิจหลักของ ททท. คือ การส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจของชาวต่างประเทศและชาวไทย โดยการพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยอันดีงาม และโบราณสถานรวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามของไทยให้คงอยู่ตลอดไป

1) เป้าหมายตลาดในประเทศไทย

ถึงแม้ว่า ททท. ได้เน้นการดึงนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเข้าประเทศ โดยมุ่งหวังเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศ เพื่อใช้เป็นปัจจัยกระตุ้นเศรษฐกิจโดยรวมให้เติบโตตามเป้าหมายของรัฐบาล แต่อย่างไรก็ตาม ททท. ยังคงตระหนักถึงการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย จึงได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อคนไทยโดยเฉพาะ โดยมีวัตถุประสงค์ ที่จะให้คนไทยได้รู้ ได้เห็น ได้สัมผัสและเกิดความภูมิใจกับประเทศไทยมากขึ้น โดยได้จัดโครงการ Unseen Thailand หรือ สัมผัสจริงเมืองไทย ซึ่งจะนำเสนอแหล่งท่องเที่ยว ในมุมมองที่คนไทยอาจจะไม่เคยเห็น โดยมีสโลแกน คือ ที่ไหนไม่สุขใจเท่าบ้านเรา ทั้งนี้ โดยมีกลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น

เพิ่มความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยว เช่น การจัดทำโครงการวันธรรมดา ที่ไม่ธรรมดา เจาะแต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน เช่น โครงการวันธรรมดา ที่ไม่ธรรมดา สำหรับกลุ่ม ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ / อบต./ บริษัทเอกชน เป็นต้น

การขยายฐานตลาดลูกค้า เช่น ดำเนินการตลาดเชิงรุกในกลุ่มเยาวชน Golf Wellness& Spa และกลุ่มครอบครัว

การกระจายนักท่องเที่ยวสู่แหล่งท่องเที่ยวใหม่ เช่น การท่องเที่ยวข้ามภูมิภาค ขยายผลโครงการวันเดียว เที่ยวสนุก โดยใช้จังหวัดท่องเที่ยวหลักที่มีความพร้อมกระจายไปยังจังหวัด ไกลเคียง, ส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงเมืองชายแดน

ส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มความสนใจพิเศษ เช่น การท่องเที่ยวเชิง เกษตร Home stay แหล่งท่องเที่ยวตามโครงการพระราชดำริ เป็นต้น

การเพิ่มวันพัก และค่าใช้จ่ายเฉลี่ย โดยการนำเสนอสินค้าทางการท่องเที่ยวที่ดึงดูด ให้พักค้างคืนมากขึ้น และส่งเสริมกิจกรรมและการบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เช่น Wellness & Spa, Golf, Shopping รวมถึงการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวไปยังหมู่บ้าน OTOP

ททท. มุ่งเน้นให้แหล่งท่องเที่ยวของไทยสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก โดยเน้นมาตรฐาน การบริการ (Quality of Service) และการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Tourism Sustainability) ทั้งนี้ วัตถุประสงค์หลักก็เพื่อให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชีย (Tourism Capital of Asia) โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ระบุไว้อย่าง ชัดเจนให้มีการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวเชิงรุก มีการทำการตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market) และการ กำหนดจุดขายของประเทศไทย (Positioning Thailand) เพื่อให้มีนักท่องเที่ยวในตลาดบน (Up Market Tourists) ให้มากขึ้น ขณะเดียวกันก็กระตุ้นชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศให้มากขึ้นด้วยโดยผ่านระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (e-Tourism)

2.2.3 สถิตินักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เยือนภาคเหนือ

ในปี 2549 ททท.ได้ตั้งเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยไว้ประมาณ 79.33 ล้านคน ครั้ง ซึ่งจะสร้างรายได้ให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวประมาณ 378,000 ล้านบาท (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548)

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยระหว่างปี 2540-2549

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว		จำนวน วัน เฉลี่ย ท่องเที่ยว	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน		รายได้รวม	
	ล้านคน	เพิ่ม/ลด (%)		บาท	เพิ่ม/ลด (%)	ล้านบาท	เพิ่ม/ลด (%)
2540	52.05	-0.79	2.31	1,466.00	+11.57	180,388.0 0	+14.66
2541	51.68	-0.72	2.37	1,512.70	+3.19	187,897.8 2	+4.16
2542	53.62	+3.02	2.43	1,523.55	+2.29	203,179.0 0	+7.42
2543	54.74	+2.08	2.48	1,717.77	+12.75	210,516.1 5	+3.61
2544	58.62	+7.09	2.51	1,702.70	-0.88	223,732.1 4	+6.28
2545	61.82	+5.45	2.55	1,689.52	-0.77	235,337.1 5	+5.19
2546	69.36	+12.20	2.61	1,824.38	+7.98	289,986.8 1	+23.22
2547	74.80	+7.84	2.60	1,852.33	+1.53	317,224.6 2	+9.39
2548*	76.24	+1.93	2.65	1,965.00	+6.08	347,300.0 0	+9.48
2549*	79.33	+4.05	2.67	2,050.00	+4.33	378,000.0 0	+8.84

* หมายถึงจำนวนประมาณการ

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าในปี 2546 นักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.20 จากปี 2545 มีสาเหตุมาจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวของ ททท. ที่จัดโครงการท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง ตลอดทั้งปี เพื่อทดแทนจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ลดลงเนื่องจากการระบาดของโรคซาร์ส (SARS) และใช้วันหยุดที่ระบาดในประเทศแถบเอเชีย ประกอบกับโรงแรมต่างๆที่อยู่ในจังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นยักษ์สึนามิ ลดราคาห้องพักเพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น รวมถึงค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปท่องเที่ยวในต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างมากทำให้ชาวไทยส่วนหนึ่งหันกลับมาท่องเที่ยวภายในประเทศ

ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในภาคเหนือจำแนกตามลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว ปี 2548

จังหวัด	จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย(คน)		รวม
	Non-group	Group	
เชียงใหม่	1,736,518	423,624	2,160,142
เชียงราย*	726,297	126,452	852,749
ลำปาง*	450,380	28,341	478,721
ลำพูน	357,778	118,298	476,076
แม่ฮ่องสอน	153,680	33,380	187,060
น่าน	428,262	15,532	443,794
พะเยา	321,103	51,708	372,811
แพร่	589,679	42,789	632,468
อุตรดิตถ์	434,882	32,818	467,700
กำแพงเพชร	283,170	36,310	319,480
นครสวรรค์	587,395	47,766	635,161
เพชรบูรณ์	429,210	43,368	472,578
พิจิตร	230,454	6,856	237,310
พิษณุโลก	1,508,332	129,437	1,637,769
สุโขทัย*	385,236	46,331	431,567

ภาคเหนือ	8,622,376	1,183,010	9,805,386
ร้อยละ	88	12	100

หมายเหตุ * จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยปี 2547

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548

2.2.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยว

จากการทบทวนงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้สรุปได้ว่าปัจจัยสำคัญๆ ที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวประกอบด้วย ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ปัจจัยด้านคุณภาพการบริการ และมีปัจจัยส่วนผสมการตลาดของธุรกิจบริการ

1) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

กล่าวโดยสรุปตัวแปรด้านเพศ อายุ สถานภาพ ระดับรายได้ และอาชีพ มีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว อาทิ ผู้ที่มีแนวโน้มที่จะเดินทางได้บ่อยคือ ผู้มีรายได้สูง ครอบครัวมีขนาดเล็ก มีงานทำ และมีอายุน้อยกว่า 45 ปี (Nicolau and Mass, 2005) เพศหญิงจะให้ความสำคัญในทางเลือกแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติมากกว่าเพศชายถึงสองเท่า สำหรับที่พักที่ชอบที่พักประเภทรีสอร์ทมากกว่าโรงแรม (ทักษิณา, 2544) เพศหญิงอายุระหว่าง 20-40 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 5,000-10,000 บาทต่อเดือน มักจะจัดการท่องเที่ยวด้วยตนเอง โดยไปกับครอบครัวและเพื่อน ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเป็นพาหนะในการท่องเที่ยว (ณฤทัย, 2547) นักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยให้ความสำคัญกับควมมีประสิทธิภาพของธุรกิจการจ้ดนำเที่ยวมาก โดยพยายามซื้อบริการจ้ดนำเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง (Ryan and Cliff, 1997) นอกจากนี้การตัดสินใจท่องเที่ยวยังขึ้นอยู่กับลักษณะของนักท่องเที่ยวเองอีกด้วย (Weiermair and Maser, 1998)

2) ปัจจัยด้านคุณภาพการบริการ

กล่าวโดยสรุปตัวแปรคุณภาพของการบริการด้านความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องรวดเร็ว ความเหมาะสมของราคา ความปลอดภัย เป็นต้น มีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีโอกาสเลือกซื้อบริการการท่องเที่ยวมากขึ้น ถ้านักท่องเที่ยวสามารถสืบค้นข้อมูลได้ง่ายขึ้นในเวลาอันรวดเร็ว (Dean, Morgan and Tan, 2002) นักท่องเที่ยวที่ซื้อบริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายภายในประเทศให้ความสำคัญกับบุคลากรของบริษัท คุณภาพของมัคคุเทศก์ ราคาแพ็คเกจทัวร์

ความสะดวกในการชำระเงิน (บุษราภรณ์, 2548) ในส่วนของบริษัทที่ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวต้องให้ความสำคัญกับบุคลากรของบริษัท การตกแต่งบริษัทให้มีความน่าเชื่อถือ และสะดวกในการติดต่อ รวมถึงกระบวนการให้บริการแก่ผู้ที่มาใช้บริการ เช่น การต้อนรับลูกค้า อุปกรณ์ในสำนักงานทันสมัย มีการติดตามงาน เป็นต้น (อัษฎรินทร์, 2548) บริษัทนำเที่ยวต้องมีความยืดหยุ่นในการจัดโปรแกรมนำเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการให้มากที่สุด (ทักษิณา, 2544) ปัญหาที่พบบ่อยและสร้างความไม่พอใจมากที่สุด คือ ความไม่ปลอดภัย และไม่ปฏิบัติตามการโฆษณา (ณฤหทัย, 2547)

3) ปัจจัยส่วนผสมการตลาดบริการ

การวิจัยครั้งนี้นำส่วนประกอบการตลาดบริการของธุรกิจท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ได้แก่

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (Product) คือ แหล่งท่องเที่ยวเองมีความน่าสนใจ และดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้มากน้อยเพียงใด นักท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด (ณฤหทัย, 2547)

ปัจจัยด้านราคา (Price) คือ จำนวนเงินที่นักท่องเที่ยวจะต้องจ่ายเพื่อให้ได้รับบริการหรือไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึง ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น การซื้อสินค้าที่ระลึก เป็นต้น ผู้ใช้บริการของบริษัทนำเที่ยว ถ้าต้องการกลับมาท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวแห่งเดิมอีก อาจไม่ใช้บริการของบริษัทนำเที่ยวเดิม เพราะมีค่าใช้จ่ายสูง (บุญทวี เปเรรา, 2547) นักท่องเที่ยวจะเลือกใช้บริการจากบริษัทท่องเที่ยวที่เสนอราคาตั๋วพาหนะเดินทางราคาถูก หรือราคาที่ไม่สูงมากนัก (Wolfe, Hsu, and kang, 2004) ถ้าค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นลูกค้าอยากจ่ายเงินน้อยลง แต่ลูกค้ายินดีจะจ่ายเงินเพิ่มหากบริการที่ได้รับสามารถจัดให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าจากบริการต่างๆ ที่เพิ่มขึ้น เช่น มีผู้ให้คำปรึกษาการเดินทาง (Travel Counseling) และการวางแผนการเดินทาง (Itinerary Planning)

ปัจจัยด้านสถานที่ (Place) หมายถึง กระบวนการและวิธีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวไปถึงนักท่องเที่ยว โดยธุรกิจอาจเลือกจำหน่ายเอง หรือผ่านตัวแทนจำหน่าย (Agent) หรือจำหน่ายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ Wolfe et al (2004) พบว่ากลุ่มลูกค้าที่นิยมใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อซื้อบริการท่องเที่ยว มักจะมีอายุประมาณ 45 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า และมีรายได้ประมาณ 50,000 เหรียญดอลลาร์ต่อปี นอกจากนี้ยังพบว่านักท่องเที่ยวที่นิยมใช้บริการผ่านอินเทอร์เน็ต เพราะต้องการที่จะหลีกเลี่ยงค่าธรรมเนียมที่ต้องจ่ายให้กับตัวแทนจำหน่าย ผู้ใช้บริการที่ใช้บริการผ่านตัวแทนจำหน่าย (Travel Agent) เพราะมีความไว้วางใจ และความพึงพอใจกับผู้ให้คำปรึกษาการเดินทาง (Travel Counselor) (Macintosh, 2002) ตัวแทนจำหน่ายบริการท่องเที่ยวผ่านอินเทอร์เน็ต จึงดึงดูดให้ผู้เข้ามาใช้

บริการบนเว็บไซต์ได้ต้องมีข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ และทันสมัย นอกจากนี้ยังต้องให้ความรู้สึกลดภัยกับลูกค้าในการชำระเงินผ่านระบบออนไลน์ด้วย

ปัจจัยด้านการส่งเสริมการขาย (Promotion) หมายถึง วิธีการกระตุ้นให้ลูกค้าซื้อผลิตภัณฑ์ โดยผ่านสื่อแบบต่างๆ เช่น การโฆษณา แผ่นพับ ประชาสัมพันธ์ คู่มือการท่องเที่ยว เป็นต้น ทักษิณา คุณารักษ์ (2544) พบว่านักท่องเที่ยวที่เป็นเยาวชน ไม่ให้ความสำคัญกับข้อมูลจากแผ่นพับ โทรทัศน์ บทความในนิตยสาร หรือหนังสือแนะนำเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยวและที่พัก บุญทวี เปเรร่า (2547) พบว่านักท่องเที่ยวเพศชายอายุระหว่าง 41-50 ปี เลือกใช้บริการบริษัทนำเที่ยวจากการโฆษณาในนิตยสารการท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านบุคลากร (People) หมายถึง พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ของธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว Macintosh (2002) พบว่าผู้ให้คำปรึกษาการเดินทาง (Travel Counselor) ต้องมีคุณสมบัติดังนี้ คือ ต้องเป็นที่ฟังได้ มีความเชี่ยวชาญ มีความคุ้นเคยกับลูกค้า และมีมนุษยสัมพันธ์ และนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากกับคุณภาพของมัคคุเทศก์ (บุษราภรณ์ กอบกิจพานิชผล, 2548)

ปัจจัยด้านกายภาพ (Physical Evidence) หมายถึง ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของอาคาร สถานที่ รวมถึงการตกแต่งภายใน และบรรยากาศของสถานที่เหล่านั้นด้วย นักท่องเที่ยวมักมีความเชื่อถือในบริษัทท่องเที่ยวที่มีภาพพจน์ดี โดยปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งเสริมภาพพจน์ของบริษัทนำเที่ยวได้แก่ การตกแต่งบริษัทให้มีความเชื่อถือ และสะดวกในการเข้ามาติดต่อ อุปกรณ์ในสำนักงานทันสมัย (อัญรินทร์ ขจรเวคิน, 2548; Macintosh, 2002)

ปัจจัยด้านกระบวนการซื้อ (Purchasing Process) หมายถึง กระบวนการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว และการตัดสินใจซื้อของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวแล้ว (Hallway, 2004 อ้างถึงในทักษิณา คุณารักษ์, 2549) นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะแตกต่างกัน เช่น กลุ่มนักท่องเที่ยวที่แสวงหาราคาถูก กลุ่มนักท่องเที่ยวตลาดบน กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความมั่นใจสูง เป็นต้น มีความต้องการแตกต่างกันไป ดังนั้นบริษัทนำเที่ยวต้องมีความเข้าใจ และเสนอทางเลือกที่เหมาะสมกับกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทต่างๆ เพื่อให้เกิดการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว

ตารางที่ 2.3 แสดงการแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวและความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม

ลักษณะของนักท่องเที่ยว	ความต้องการ	บทบาทของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว
ผู้ที่เดินทางไม่บ่อยนัก ยกเว้นในโอกาสสำคัญ เช่น ครอบรอบแต่งงาน อันนี้มน (Once in a Lifetime Tripper)	มีความคาดหวังในการได้รับการสูง เพราะต้องการสิ่งที่เป็นความประทับใจ และความจดจำ และทุกอย่างต้องไม่มีข้อผิดพลาด	บริษัทนำเที่ยวต้องเข้าใจความเป็น “พิเศษ” ของคนกลุ่มนี้ และให้การดูแลเอาใจใส่มากกว่าคนอื่นในกลุ่มเดียวกัน ยิ่งถ้าให้บริการเหมือนเป็นราชาหรือราชินีใส่ก็ยิ่งดี
ผู้ที่เดินทางทัวร์เหมาจ่าย (Mainstream Package Taker)	มักเดินทางเป็นครอบครัวโดยสมาชิกในครอบครัว มีความต้องการความหลากหลายในกิจกรรมการเดินทาง สมาชิกไม่กล้าพอที่จะเดินทางท่องเที่ยวโดยจัดการกันเอง ต้องการพบปะและสนุกสนานกับเพื่อนใหม่ในกลุ่ม	บริษัทนำเที่ยวต้องเป็นผู้ดูแลทุกสิ่งทุกอย่าง และเป็นเกราะป้องกันสิ่งที่จะเกิดขึ้นในขณะท่องเที่ยวในต่างประเทศควรเน้นความหลากหลายของบริการและการนำเที่ยว แต่จะต้องเตรียมอาหารที่พวกเขาคุ้นเคยเอาไว้ด้วย
ผู้ที่ชอบซื้อซ้ำ (Resort Repeater)	ชอบที่จะคาดเดาได้ถูกว่าจะได้พบอะไร และมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย มีความจงรักภักดีต่อการใช้บริการเดิม นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ไม่ตั้งความหวังสูงสำหรับการบริการมากนัก	บริษัทนำเที่ยวต้องเข้าใจว่านักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ต้องการซื้อ “สิ่งที่เป็นความคุ้นเคย” หลักหนี่ความคุ้นเคยรู้สึกถึงความปลอดภัยที่ได้รับอาจชอบเข้ากับกลุ่มนักท่องเที่ยวอื่นที่มาใช้บริการบ้าง

ตารางที่ 2.3 (ต่อ) แสดงการแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวและความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม

ลักษณะของนักท่องเที่ยว	ความต้องการ	บทบาทของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว
ผู้ใช้บริการที่อยู่ในตลาดบน (Upmarket Package Taker)	ต้องการการบริหารที่มีระดับ ไม่ชอบ สังคมกับนักท่องเที่ยวต่างระดับ มัก เลือกแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดความ สนใจการเดินทางมักจะเป็นการเดินทาง ไกลๆ	บริษัทนำเที่ยวต้องให้บริการตรงตาม ความต้องการ (Tailored Made) บริการ อย่างมีประสิทธิภาพเปี่ยมด้วยคุณภาพ มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว
ผู้ที่ต้องการความเป็นอิสระ (Aspiring Individualist)	มีความต้องการใช้บริการทัวร์แบบ เหมาจ่ายน้อย ส่วนใหญ่มี ประสบการณ์การท่องเที่ยวและ เดินทางอยู่แล้ว แต่เหตุผลที่ใช้บริการ บริษัทท่องเที่ยวเพราะยังอาจไม่รู้จัก แหล่งท่องเที่ยวดีพอ โดยมากมักเป็น แหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ค่อยมีคนรู้จัก	บริษัทนำเที่ยวต้องแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ ที่รู้จักจริงในเส้นทางและการจัดการที่ดี นำเสนอสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่สามารถหาได้ จากบริษัทนำเที่ยวปกติ
ผู้ที่เสาะหาคาถูก (Real Seeker)	พอใจกับแหล่งท่องเที่ยวทั่วๆ ไป และ เป็นการท่องเที่ยวแบบง่ายๆ แต่เป็น ในเรื่องราคาของบริการและการใช้ จ่ายเดินทาง	บริษัทนำเที่ยวต้องให้บริการอยู่ใน เกณฑ์มาตรฐาน ไม่ควรปกปิดค่าใช้จ่าย ของการบริการ โดยสามารถสร้างความ เพลิดเพลินให้กับนักท่องเที่ยวได้ใน ราคาถูก
ผู้ใช้บริการในตลาดที่เสาะหา ราคาถูก (Upmarket Real Seeker)	ต้องการของดีราคาถูก ไม่ต้องการ จ่ายเงินเพิ่มจากที่ตกลงกันไว้ ส่วนใหญ่มักเป็นการเดินทาง ระยะใกล้	บริษัทนำเที่ยวต้องให้การดูแล เอาใจใส่ ที่ดี มีการแนะนำที่ดี นำเสนอแหล่ง ท่องเที่ยวแปลกใหม่ แต่ไม่ใช่แหล่ง ท่องเที่ยวที่ไม่เป็นที่รู้จัก
ผู้เดินทางที่มีความมั่นใจสูง (Confident Individualist)	ชอบเดินทางด้วยตนเอง ไม่ชอบใช้ บริการบริษัทนำเที่ยวเลย สามารถ ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทาง และสามารถจัดการค่าใช้จ่ายได้ ตลอดการเดินทาง	บริษัทนำเที่ยวเป็นเพียงผู้ที่คอยให้ คำแนะนำและช่วยเหลือเมื่อมีความ ต้องการเท่านั้น การเสนอราคาให้บริการ ต้องสมเหตุสมผล

ปัจจัยด้านการจัดองค์ประกอบผลิตภัณฑ์ (Packaging) หมายถึง การนำ

องค์ประกอบย่อยต่างๆ ของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวมารวมกันอย่างเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย อาทิ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสด อายุยังไม่มากนัก มีความต้องการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ ทำหาย แต่มีความปลอดภัย สามารถจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง บริษัทนำเที่ยวเป็นเพียงผู้ให้การช่วยเหลือและให้คำแนะนำตามความต้องการ สามารถค้นหาข้อมูลการท่องเที่ยวด้วยตนเองผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และมีการชำระเงินค่าบริการผ่านระบบออนไลน์ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในด้านค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระให้กับตัวแทนจำหน่าย (Travel Agent)

ปัจจัยด้านความร่วมมือทางธุรกิจ (Partnership) หมายถึง การทำงานร่วมกันเพื่อ

ประโยชน์ทางธุรกิจระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น บริษัทนำเที่ยว โรงแรม สายการบิน ธุรกิจรถเช่า เป็นต้น เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น Kim and Lee (2004) พบว่าการสร้างมูลค่าเพิ่มในการบริหารทางการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว โดยผ่านระบบออนไลน์ต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างตัวแทนจำหน่าย (Travel Agency) กับผู้ผลิตสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (Supplier) ได้แก่ สายการบินและโรงแรม เป็นต้น ธุรกิจท่องเที่ยวต่างๆ พยายามแข่งขันกันสร้างมูลค่าเพิ่มในการให้บริการแก่ลูกค้าในรูปแบบต่างๆ เช่น One stop Shopping โดยผ่านระบบบริการออนไลน์ที่ลูกค้าคลิกเพียงครั้งเดียวก็ได้รับบริการทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการจองห้องพัก เช่ารถ ตุ๊กตากร หรือ แม้กระทั่งการพยากรณ์อากาศ (Wolfe et al, 2004)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1. วิธีการศึกษา

3.1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ

1) ข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูปและแหล่งท่องเที่ยวใน 15 จังหวัดภาคเหนือจะเก็บรวบรวมจากเอกสาร แผ่นพับ หรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ ที่บริษัทธุรกิจท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์เสนอให้นักท่องเที่ยว และเอกสารเผยแพร่ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และสถาบันการศึกษาต่างๆ ฯลฯ เพื่อใช้ในการตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1.3.1 และ 1.3.2

2) ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยใน 15 จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย จะเก็บรวบรวมจากวรรณกรรม งานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1.3.4

3.1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ

1) ใช้แบบสอบถามโดยขอความร่วมมือจากชมรมมัคคุเทศก์และบริษัทธุรกิจท่องเที่ยวภาคเหนือในการรวบรวมโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่จัดโดยมัคคุเทศก์และบริษัทธุรกิจท่องเที่ยว เพื่อตอบคำถามข้อที่ 1.3.1 และ 1.3.2

2) การจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นจากมัคคุเทศก์และบริษัทธุรกิจท่องเที่ยว เพื่อตอบคำถามข้อที่ 1.3.4

3) ใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย ทั้งที่เดินทางแบบอิสระและแบบกลุ่มที่มีต่อการท่องเที่ยวใน 15 จังหวัดภาคเหนือ เพื่อตอบคำถามการวิจัย ข้อที่ 1.3.3

3.2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูปและแหล่งท่องเที่ยวใน 15 จังหวัดภาคเหนือ เพื่อสำรวจโปรแกรมการท่องเที่ยว จากข้อมูลสถิติของสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ณ วันที่ 30 กันยายน 2548 มีจำนวนบริษัทธุรกิจท่องเที่ยวที่จดทะเบียนในภาคเหนือทั้งสิ้น 814 ราย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2549: ออนไลน์)

Krejcie และ Morgan (1970) แนะนำการประมาณค่าจำนวนตัวอย่างจากจำนวนประชากรขนาดต่างๆ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ถ้าจำนวนประชากรประมาณ 800 หน่วย ขนาดของกลุ่มตัวอย่างควรมีน้อยเท่ากับ 260 หน่วย ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างบริษัทท่องเที่ยวควรมีจำนวนเท่ากับ 260 บริษัท แต่เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณของการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะทำการเก็บจากกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 10 ของขนาดตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างบริษัทธุรกิจท่องเที่ยวใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกบริษัทท่องเที่ยวที่ดำเนินธุรกิจและกิจการมการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี ประกอบด้วยบริษัทท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 22 แห่ง เชียงราย 3 แห่ง น่าน 2 แห่ง ลำปางและลำพูนจังหวัดละ 1 แห่ง รวมทั้งหมด 29 บริษัท

3.2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยใน 15 จังหวัดภาคเหนือ

ประชากรคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในภาคเหนือ จากข้อมูลการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยปี 2548 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวใน 15 จังหวัด 9,805,386 คน แยกเป็นจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยตนเอง 8,622,376 คน และจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบกลุ่ม 1,183,010 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 88 และ 12 ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาและงบประมาณ ขนาดตัวอย่างที่จะสุ่มมีจำนวนทั้งสิ้น 404 ตัวอย่าง และเนื่องจากในช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 4-12 เมษายน 2550 เป็นช่วงวันหยุดราชการ(วันศุกร์ที่ 6 เมษายน 2550 เป็นวันจักรี) และวันหยุดเทศกาลสงกรานต์ จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบกลุ่มมีจำนวนน้อยกว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ ดังนั้น สัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูลจึงคลาดเคลื่อนจากสัดส่วนตามสถิติข้อมูลนักท่องเที่ยวในปี 2548 และจากข้อเท็จจริงที่จำนวนนักท่องเที่ยวจะกระจุกตัวอยู่ในบางจังหวัดของภาคเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคเหนือตอนบน อาทิ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูนและลำปาง

ดังนั้น การเลือกสุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีเลือกสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก(Convenience Sampling) ในแหล่งท่องเที่ยว 6 จังหวัด แบ่งเป็นจังหวัดในภาคเหนือตอนบน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และเชียงราย และจังหวัดในภาคเหนือตอนล่าง 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก และสุโขทัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงสถานที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

จังหวัด	สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล
เชียงใหม่	ปางช้างแม่สา, น้ำตกแม่สา, วัดพระธาตุดอยสุเทพ
เชียงราย	วัดร่องขุน, สวนแม่ฟ้าหลวง, บริเวณด่านอำเภอแม่สาย
ลำพูน	วัดพระธาตุหริภุญชัย, วัดจามเทวี
ลำปาง	วัดพระธาตุลำปางหลวง, สำนักสุสานไตรลักษณ์
พิษณุโลก	วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ
สุโขทัย	เมืองเก่าสุโขทัย

1) นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวแบบอิสระจำนวน 390 คน แยกเป็นจำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง เชียงราย พิษณุโลก และสุโขทัย เท่ากับ 75, 20, 58, 101, 54 และ 82 คน ตามลำดับ

2) นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวแบบกลุ่มจำนวน 14 คน แยกเป็นจำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และสุโขทัยเท่ากับ 8, 5, และ 1 ตามลำดับ

3.3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 แบบสอบถามโปรแกรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางแบบอิสระและแบบกลุ่ม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากมัคคุเทศก์หรือบริษัทธุรกิจท่องเที่ยว เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1.3.1 และ 1.3.2

3.3.2 การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อระดมความคิดเห็นจากมัคคุเทศก์และบริษัทธุรกิจท่องเที่ยว เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1.3.4

3.3.3 แบบสอบถามเพื่อสำรวจพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางแบบอิสระและแบบกลุ่มใน 15 จังหวัดภาคเหนือ เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1.3.3

3.4. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากมัคคุเทศก์และบริษัทธุรกิจท่องเที่ยว มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามข้อที่ 1.3.1 และ 1.3.2

3.4.2 นำข้อมูลที่ได้จากการจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นของมัคคุเทศก์และบริษัทธุรกิจท่องเที่ยวมาจำแนกและวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามข้อที่ 1.3.4

3.4.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคำตอบจากนักท่องเที่ยวชาวไทย มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ และใช้สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มประชากร (Z-test) การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่มประชากร (One-way ANOVA) และ Factor Analysis เพื่อตอบคำถามข้อที่ 1.3.3

3.4.4 นำข้อมูลที่ได้จากการจัดประชุมกลุ่มย่อยและแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยมาสรุปรวบรวมและวิเคราะห์ เพื่อนำเสนอโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย เพื่อตอบคำถามข้อที่ 1.3.4

3.4.5 ในการวัดระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ Likert's Scale ที่มี 5 ระดับ โดยกำหนดช่วงค่าคะแนนดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

การวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยและการแปลผลตามช่วงคะแนนเฉลี่ยดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
4.50 - 5.00	ปัจจัยที่มีผลมากที่สุด
3.50 - 4.49	ปัจจัยที่มีผลมาก
2.50 - 3.49	ปัจจัยที่มีผลปานกลาง
1.50 - 2.49	ปัจจัยที่มีผลน้อย
1.00 - 1.49	ปัจจัยที่มีผลน้อยที่สุด

3.4.6 ในการวัดระดับความพึงพอใจต่อโปรแกรมการท่องเที่ยวใช้ Likert's Scale ที่มี 5 ระดับ โดยกำหนดช่วงค่าคะแนนดังนี้

ความพึงพอใจต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

การวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยและการแปลผลตามช่วงคะแนนเฉลี่ยดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
4.50 - 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
3.50 - 4.49	พึงพอใจมาก
2.50 - 3.49	พึงพอใจปานกลาง
1.50 - 2.49	พึงพอใจน้อย
1.00 - 1.49	พึงพอใจน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ส่วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย กล่าวคือ

ส่วนที่ 1 การทบทวนโปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูปจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

ส่วนที่ 2 การสำรวจโปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูปจากบริษัทธุรกิจท่องเที่ยวในภาคเหนือ โดยแยกออกเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เชิงวัฒนธรรม และเชิงผสม ที่มีระยะเวลา 1 2 และ 3 วัน ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 การสำรวจพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวใน 15 จังหวัดภาคเหนือ

ส่วนที่ 4 โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปแบบใหม่ โดยแยกออกเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เชิงวัฒนธรรม และเชิงผสม ที่มีระยะเวลา 1 2 และ 3 วัน ตามลำดับ โดยจัดเรียงลำดับโปรแกรมท่องเที่ยวตามความน่าสนใจ 3 อันดับ รวมทั้งสิ้น 54 โปรแกรม

4.1 การทบทวนโปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูปจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

การเก็บรวบรวมข้อมูลโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นโปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูปในจังหวัดภาคเหนือตอนบนเป็นส่วนใหญ่ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1) จังหวัดเชียงใหม่ทัวร์ 1 วัน

- ถ้ำเชียงดาว – สวนส้มฝาง – ดอยอ่างขาง
- ปางช้างแม่สา – นั่งแพล่องแม่น้ำปิง – ฟาร์มผีเสื้อ – ฟาร์มกล้วยไม้
- ดอยอินทนนท์ – พระมหาธาตุเมธินิคม – พระมหาธาตุณภพภูมิศิริ – หมู่บ้านม้ง – โครงการหลวง(ดอยอินทนนท์) – น้ำตกวชิรธาร – น้ำตกแม่กลาง – พระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร

- ฟาร์มกล้วยไม้ – ฟาร์มผีเสื้อ – ถ้ำเชียงดาว – หมู่บ้านแม้ว – หมู่บ้านอาข่า – หมู่บ้านกะเหรี่ยงคอยาว
- ดอยอินทนนท์ – หมู่บ้านม้ง – หมู่บ้านกะเหรี่ยง – น้ำตกแม่กลาง

2) จังหวัดเชียงใหม่ทัวร์ 2 วัน

- ถ้ำเชียงดาว – สวนส้มฝาง – โครงการหลวง(อ่างช้าง) – หมู่บ้านปะหล่องและมูเซอดำ
- สันกำแพง – ชันโตก – ปางช้างแม่สา – ฟาร์มกล้วยไม้ – ฟาร์มผีเสื้อ – วัดพระธาตุดอยสุเทพ
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ – สันกำแพง – ชันโตก – ไนท์บาร์ชา – ปางช้างแม่สา – ฟาร์มผีเสื้อ – ฟาร์มกล้วยไม้

3) จังหวัดเชียงราย ทัวร์ 1 วัน

- ดอยแม่สลอง – สามเหลี่ยมทองคำ – เชียงแสน – หมู่บ้านเย้า – หมู่บ้านอาข่า
- แม่สาย – สามเหลี่ยมทองคำ – เชียงแสน – หมู่บ้านเย้า – หมู่บ้านอาข่า
- นั่งเรือล่องแม่น้ำกก – หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร – หมู่บ้านมูเซอแดง – หมู่บ้านเย้า – หมู่บ้านอาข่า
- หมู่บ้านกะเหรี่ยงคอยาว(ปะด่อง) – ดอยตุง – สวนสมเด็จพระเจ้า
- หมู่บ้านกะเหรี่ยงคอยาว(ปะด่อง) – ดอยแม่สลอง – หมู่บ้านชาวจีน – หมู่บ้านเย้า – หมู่บ้านอาข่า – หมู่บ้านสันติคีรีของนายพลต่วน – บ้านพักพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันท์
- ดอยแม่สลอง – หมู่บ้านสันติคีรีของนายพลต่วน – บ้านพักพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันท์
- หมู่บ้านกะเหรี่ยงคอยาว(ยะผา) – แม่สาย – สามเหลี่ยมทองคำ – หอผืน – เชียงแสน
- นั่งเรือล่องแม่น้ำกก – หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร – อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งราย – วัดพระแก้ว – วัดพระสิงห์ – วัดจำเมือง – วัดพระธาตุดอยจอมทอง – เสาดะดือเมือง – พิพิธภัณฑ์ชาวเขาหรือพิพิธภัณฑ์อุบคำ – วัดพระธาตุดอยเขาควาย
- พระธาตุดอยตุง – พระตำหนักดอยตุง – แม่สาย – ข้ามไปพม่า
- พระธาตุดอยตุง – พระตำหนักดอยตุง – สามเหลี่ยมทองคำ – หอผืน – เชียงแสน
- น้ำพุร้อน – แม่สาย – สามเหลี่ยมทองคำ – เชียงแสน – หมู่บ้านเย้า – หมู่บ้านอาข่า
- นั่งเรือล่องแม่น้ำกก – หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร – ไร่แม่ฟ้าหลวง – วัดร่องขุน

- โครงการพัฒนาตอยตุง – สวนแม่ฟ้าหลวง – พระตำหนักตอยตุง – หอผี – สามเหลี่ยมทองคำ

4) จังหวัดเชียงราย ทัวร์ 2 วัน

- ท่าตอน – หมู่บ้านมูเซอ – หมู่บ้านกะเหรี่ยง – หมู่บ้านเย้า – หมู่บ้านอาข่า – แม่สาย – เชียงแสน – สามเหลี่ยมทองคำ – น้ำพุร้อน
- หมู่บ้านอาข่า – หมู่บ้านกะเหรี่ยง – นั่งเรือล่องแม่น้ำกก – แม่สาย – สามเหลี่ยมทองคำ – เชียงแสน
- อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งราย – วัดพระธาตุตอยจอมทอง – วัดพระแก้ว – วัดพระธาตุจอมสัก – น้ำพุร้อนโป่งพระบาท – วัดพระธาตุจอมกิตติ – พิพิธภัณฑ์เชียงแสน – วัดพระธาตุผาเงา – วัดพระธาตุจอมจันทร์ – ไนท์บาซาร์เชียงราย – พระธาตุจอมฝ่อ(อ.เวียงป่าเป้า) – พระธาตุจอมแจ้ง – พระธาตุจอมเว้า(อ.พาน) – พระธาตุจอมจ้อ(อ.เทิง) – พระธาตุจอมหมอกแก้วแก้ว (อ.แม่ลาว)
- ภูชี้ฟ้า – เกษตรที่สูงดอยผาหม่น – บ้านฮวก – วัดร่องขุน – วัดในดัวเมือง – เชียงของ – เชียงแสน – วัดเจดีย์หลวง
- พระธาตุตอยตุง – พระตำหนักตอยตุง – สวนแม่ฟ้าหลวง – ถ้ำลิงหรือถ้ำปลา – แม่สาย – สามเหลี่ยมทองคำ – เชียงแสน – วัดเจดีย์หลวง – ดอยแม่สลอง – ไร่ชา – ตลาดชาวเขา – สุสานนายพลด้วน – กะเหรี่ยงคอยาว
- อ่างช้าง – สวนสัมมนาธร – หมู่บ้านเย้า – หมู่บ้านอาข่า – หมู่บ้านกะเหรี่ยงคอยาว – ดอยแม่สลอง – ไร่ชา-ตลาดชาวเขา-สุสานนายพลด้วน
- นั่งเรือล่องแม่น้ำกก – หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร – หมู่บ้านมูเซอแดงยะฟู – หมู่บ้านมูเซอแดงจะแล – น้ำตกห้วยแม่ซ้าย – หมู่บ้านอาข่า – หมู่บ้านเย้า
- หุบเขานางแลใน – หมู่บ้านชาวเขา – ปันจักรยาน – นวดแผนโบราณ – อบสมุนไพร (บ้านดิน) – ชันโตก – นั่งอีแต้นชมสวน-วัดร่องขุน
- โครงการพัฒนาตอยตุง – สวนแม่ฟ้าหลวง – พระตำหนักตอยตุง – แม่สาย – ตลาดท่าขี้เหล็ก – หอผี – สามเหลี่ยมทองคำ – วัดพระธาตุตอยภูเต้า – วัดพระธาตุผาเงา – วัดร่องขุน

5) จังหวัดลำพูนและลำปาง ทัวร์ 1 วัน

- (ลำพูน)วัดพระธาตุหริภุญไชย – วัดพระนางจามเทวี – วัดมหาวัน – (ลำปาง)วัดพระแก้วดอนเต้า – วัดเจดีย์ขาว -วัดพระธาตุลำปางหลวง

6) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทัวร์ 2 วัน

- นั่งเรือล่องแม่น้ำปาย – หมู่บ้านกะเหรี่ยงคอยาว – ตลาดชาวไทใหญ่ – วัดพระธาตุดอยกองมู – วัดจองคำ – วัดจองกลาง

7) จังหวัดเชียงใหม่ ทัวร์ 3 วัน

- สวนสัตว์-พระธาตุดอยสุเทพ-วัดอุโมงค์เถระจันทร์-บ่อสร้างสันกำแพง-ขันโตก ณ ศูนย์วัฒนธรรม-ดอยอินทนนท์-หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง-น้ำตกวชิรธาร-ไนท์บาซาร์-ไนท์ซาฟารี-ปางช้างแม่สา-ฟาร์มกล้วยไม้
- ดอยอินทนนท์-น้ำตกวชิรธาร-น้ำตกสิริภูมิ-กะเหรี่ยงไฮ้มสเดย์-ศึกษาวิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยง-เดินป่า-หมู่บ้านทอผ้าตีนจก-วัดป่าแดด-สวนป่าแม่แจ่ม-น้ำพุร้อนเทพพนม-ดินแดนมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์-อบหลวง-ล่องแก่ง-บ้านป่าแสงดา(ชมการทอผ้าฝ้ายธรรมชาติ)
- ไหว้พระธาตุปีเกิด(ทั่วภาคเหนือ)
 ผู้เกิดปีชวด วัดพระธาตุศรีจอมทอง อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่
 ผู้เกิดปีฉลู วัดพระธาตุลำปางหลวง
 ผู้เกิดปีมะโรง วัดพระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่
 ผู้เกิดปีมะเส็ง วัดเจ็ดยอด (ตันโพธิ์) อ.เมือง จ.เชียงใหม่
 ผู้เกิดปีมะเมีย วัดแสนฝาง (แทนพระธาตุย่างกุ่ม พม่า) อ.เมือง จ.เชียงใหม่
 ผู้เกิดปีมะแม วัดพระธาตุดอยสุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่
 ผู้เกิดปีจอ วัดเกตการาม อ.เมือง จ.เชียงใหม่
 นมัสการพระธาตุประจำปีเกิด - หมี่แพนด้า - บ่อสร้างสันกำแพง - นมัสการพระธาตุดอยสุเทพ - ขันโตก-ดอยอินทนนท์ - พระเจดีย์ 2 สมเด็จ - น้ำตกวชิรธาร - โครงการหลวง - น้ำตกแม่กลาง – หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง,เผ่ากะเหรี่ยง-ปางช้างแม่สา – ฟาร์มกล้วยไม้

- อ.สันกำแพง-ขันโตก-ปางช้างแม่สา-ฟาร์มกล้วยไม้-ฟาร์มผีเสื้อ-วัดพระสิงห์-วัดเจ็ดยอด-วัดสวนดอก-วัดเชียงใหม่-วัดพระธาตุดอยสุเทพ
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-หมู่บ้านหัตถกรรมทำร่มบ่อสร้าง-โรงงานทำผ้าไหม เครื่องเงิน เครื่องเงิน-ขันโตก-ไนท์บาซ่า-ดอยอินทนนท์-โครงการหลวงดอยอินทนนท์-น้ำตกแม่กลาง—ปางช้าง-ชมฟาร์มผีเสื้อ-ฟาร์มกล้วยไม้
- เชียงใหม่-ปาย-ห้วยน้ำดัง-อุทยานถ้ำลอด-ถ้ำปลา-ล่องเรือแม่น้ำปาย-กะเหรี่ยงคอยาว-วัดพระธาตุดอยกองมู -ดอกบัวตอง-สวนสน-อุทยานออบหลวง-วัดพระธาตุศรีจอมทอง-น้ำตกแม่กลาง-วัดน้ำฮู - ห้วยน้ำดัง – ไปงัดเตอดป่าแป๋ – ภูโคลน
- เชียงใหม่-ดอยสุเทพ-บ่อสร้าง สันกำแพง-แม่สาย-ต๋านักดอยตุง-สามเหลี่ยมทองคำ-เชียงแสน-กฤษดาซอย
- เชียงใหม่-ปาย-ห้วยน้ำดัง-อุทยานถ้ำลอด-ถ้ำปลา -ล่องเรือแม่น้ำปาย-กะเหรี่ยงคอยาว-วัดพระธาตุดอยกองมู – แม่ฮ่องสอน
- ลำปาง – ลำพูน- เชียงใหม่-ดอยอินทนนท์- ดอยสุเทพ-ภูพิงค์-บ้านแม่ว

8) จังหวัดเชียงราย ทัวร์ 3 วัน

- วัดร่องขุ่น-คอยเขาควาย-ถ้ำพระ-ไร่แม่ฟ้าหลวง-ขันโตก-คอยแม่สะลอง-หมู่บ้านชาวจีนอพยพ-พระตำหนักคอยตุง-แม่สาย-สามเหลี่ยมทองคำ-เชียงใหม่ เมืองโบราณ-หมู่บ้านกะเหรี่ยงคอยาว-ศูนย์หัตถกรรม
- สวนแม่ฟ้าหลวง-พระตำหนักคอยตุง-หมู่บ้านชาวจีนอพยพ(คอยแม่สะลอง)-วัดร่องขุ่น-ภูชี้ฟ้า-ริมแม่น้ำกก
- หมู่บ้านชาวเขาเผ่าอาข่า-หมู่บ้านกะเหรี่ยงคอยาว-ลองเรือชมแม่น้ำกก-แม่สาย-ถ้ำปลา-สวนแม่ฟ้าหลวง-สามเหลี่ยมทองคำ-เชียงใหม่-น้ำพุร้อน
- เชียงราย-น้ำพุร้อน-นั่งเรือล่องแม่น้ำกก-หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร-นั่งช้างชมธรรมชาติ-หมู่บ้านเย้า-แม่สลอง ชมความสวยงามของไร่ชา แวะชิมชา—แม่สาย-สามเหลี่ยมทองคำ-เชียงใหม่-หมู่บ้านชาวเขาเผ่าเย้าและอาข่า
- โครงการพัฒนาดอยตุง-สวนแม่ฟ้าหลวง-พระตำหนักคอยตุง-แม่สาย-ตลาดท่าขี้เหล็ก-หอดูผี-สามเหลี่ยมทองคำ-พระธาตุดอยภูเจ้า-สามเหลี่ยมทองคำ-วัดพระธาตุดาเงา-ลองเรือแม่น้ำกก-หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร-นั่งช้าง-ไร่แม่ฟ้าหลวง-วัดร่องขุ่น

9) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทัวร์ 3 วัน

- ถ้ำลอด-หมู่บ้านชาวเขาเผ่ามูเซอดำ และเผ่าลีซอ-ถ้ำแก้วโกมล-พิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่ 2-ภูโคลน-ตลาดสายหยุด-พระธาตุดอยกองมู-วัดหนองจองคำ-ถ้ำปลา-บ้านน้ำเพียงดิน
- นั่งเรือ-หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร-ชีช้าง-หมู่บ้านกะเหรี่ยงคำนุ-หมู่บ้านกะเหรี่ยงบ้านกลาง-หมู่บ้านมูเซอบ้านต่าง (ค่างคีน) หมู่บ้านชาวจีนอพยพ-หมู่บ้านโป่งน้ำร้อน-น้ำตกห้วยแก้ว-หมู่บ้านอาข่า (ค่างคีน)-หมู่บ้านมูเซอ-หมู่บ้านอาข่า-น้ำพุร้อนห้วยหมากเลี่ยม
- ดอยแม่สลอง-หมู่บ้านชุมชนชาวจีน-ดอยตุง-แม่สาย(ค่างคีน)-อ.ท่าลี่เหล็กและเชียงตุง (เมียนมาร์)-วัดมхамุณี-ทะเลสาบหนองตอง-ชาวเขา 5 ชนเผ่า
- สามเหลี่ยมทองคำ-ล่องเรือแม่น้ำโขง-พิพิธภัณฑ์พื้น-นมัสการพระธาตุปู่เข้า-พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่-วัดป่าสัก-วัดพระเจ้าล้านทอง-ทะเลสาบเชียงแสน-เชียงของ-เมืองห้วยทราย(ลาว)-ภูชี้ฟ้า(ค่างคีน)-อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งราย-พระธาตุดอยทอง
- ดอยแม่สลอง-พระธาตุเจดีย์ศรีนครินทร์-สุสานนายพลด้วน-ชุมชนชาวจีน-อ.แม่จัน(ค่างคีน)-พระตำหนักดอยตุง-สวนแม่ฟ้าหลวง-ตลาดชาวไทยภูเขาบ้านปากกล้วย-พระธาตุดอยทอง-แม่สาย-ท่าลี่เหล็ก-พ่อขุนเม็งราย-พิพิธภัณฑ์อุบคำ
- ดอยตุง-พระธาตุ-พระตำหนัก-สวนดอก-ถ้ำลิงหรือถ้ำปลา-แม่สายซอปปิงตลาดชายแดนไทย-พม่า - สามเหลี่ยมทองคำ-เชียงใหม่-วัดเจดีย์หลวง-ดอยแม่สลอง-ชิมชม-ชมไร่ชา-ซอปปิงตลาดชาวเขา-สุสานนายพลด้วน- กะเหรี่ยงคอยาว-วัดร่องขุน อ.เฉลิมชัย-บ้าน อ.ถวัลย์ ดัชนี
- ภูชี้ฟ้าดูพระอาทิตย์ขึ้น -เกษตรที่สูงดอยผาหม่น-ผ้าไหมลื้อบ้านฮวก-วัดร่องขุน-ดอยตุง-พระธาตุ-พระตำหนัก-สวนดอก-ถ้ำลิงหรือถ้ำปลา-แม่สายซอปปิงตลาดชายแดนไทย-พม่า - สามเหลี่ยมทองคำ-เชียงใหม่-วัดเจดีย์หลวง-ดอยแม่สลอง-ชิมชม-ชมไร่ชา-ซอปปิงตลาดชาวเขา-สุสานนายพลด้วน
- ภูชี้ฟ้า-ดูพระอาทิตย์ขึ้น -เกษตรที่สูงดอยผาหม่น-ผ้าไหมลื้อบ้านฮวก-วัดร่องขุน-วัดในดัวเมือง-เชียงใหม่-ชิมปลาบึกแม่น้ำโขง-เชียงใหม่-สามเหลี่ยมทองคำ-แม่สาย ซอปปิงตลาดชายแดนไทย-พม่า-ดอยตุง-พระธาตุ-พระตำหนัก-สวนดอก
- ดอยอ่างขาง-สวนส้มธาร- หมู่บ้านชาวเขา-เ้า-อาข่า-กะเหรี่ยงคอยาว-ดอยแม่สลอง-ชิมชม-ชมไร่ชา-ซอปปิงตลาดชาวเขา-สุสานนายพลด้วน-ดอยตุง-พระธาตุ-พระตำหนัก-สวนดอก-แม่สายซอปปิงตลาดชายแดนไทย-พม่า - สามเหลี่ยมทองคำ-เชียงใหม่-วัดเจดีย์หลวง

- พระขี้มั่ว-ดอยตุง-แม่สาย-สามเหลี่ยมทองคำ-ไหว้พระธาตุ 9 จอม (จอมกิตติ ที่เชียงแสน จอมจันทร์ จอมทอง จอมจ้อ จอมแ้ว จอมผ่อ จอมแจ้ง จอมหมอกแก้ว จอมสัก)-วัดร่องขุน-น้ำตกขุนกรณ์-วัดพระแก้ว-วัดพระสิงห์
- น้ำตกนางแลใน-พระธาตุดอยตุง-พระตำหนักดอยตุง-แม่สาย-ขันโตก-ดอยแม่สลอง-น้ำพุร้อน-สวนชา-โรงงานชา-เพื่อกเขานางนอน-สามเหลี่ยมทองคำ-วัดร่องขุน-แคมป์ช้าง
- อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งราย-วัดพระแก้ว-วัดพระสิงห์-พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ-วัดพระธาตุดอยเขาควาย-วัดร่องขุน-ดอยแม่สลอง-หมู่บ้านชาวจีน-พระธาตุดอยตุง-พระตำหนักดอยตุง-แม่สาย-สามเหลี่ยมทองคำ-พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ-เชียงใหม่-นั่งเรือล่องแม่น้ำกก-หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร-ชี้ช้าง-หมู่บ้านเข้า-น้ำตก-หมู่บ้านอาข่า ลาหู่
- อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งราย-วัดพระธาตุดอยจิมทอง-เสาสะดือเมือง-วัดพระแก้ว-วัดพระสิงห์-พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ-พิพิธภัณฑสถานชาเวา-วัดพระธาตุดอยเขาควาย-วัดร่องขุน-นั่งเรือล่องแม่น้ำกก-หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร-ชี้ช้าง-พระธาตุดอยตุง-พระตำหนักดอยตุง-แม่สาย-สามเหลี่ยมทองคำ-พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ-เชียงใหม่
- หมู่บ้านกะเหรี่ยงคอยาว(ปะด่อง)-หมู่บ้านยะผ่าท่าน-ดอยแม่สลอง-หมู่บ้านชาวจีน-หมู่บ้านอาข่าหล่อชา-หมู่บ้านอาข่าก๊ว สะไต-หมู่บ้านสันติคีรี ของนายพลด้วน (กองพล 93)-บ้านพักพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์-เลือกซื้อชาพันธุ์ดี, เหล้าท้อ, ผลไม้แช่อิ่ม ฯลฯ
- อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งราย-วัดพระธาตุดอยจอมทอง-เสาสะดือเมือง-วัดพระแก้ว-วัดพระสิงห์-พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ-พิพิธภัณฑสถานชาเวา-วัดพระธาตุดอยเขาควาย-วัดร่องขุน-นั่งเรือล่องแม่น้ำกก-หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร-ชี้ช้าง-ดอยแม่สลอง-หมู่บ้านสันติคีรี ของนายพลด้วน (กองพล 93)-บ้านพักพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์-เลือกซื้อชาพันธุ์ดี, เหล้าท้อ, ผลไม้แช่อิ่ม ฯลฯ-หมู่บ้านเฝ้าผาเตี๋ย-หมู่บ้านอีก้อสามแยก-พระธาตุดอยตุง-พระตำหนักดอยตุง-แม่สาย-ข้ามชายแดน-สามเหลี่ยมทองคำ-หอฝิ่น-เชียงใหม่
- พระธาตุดอยตุง-พระตำหนักดอยตุง-แม่สาย-สามเหลี่ยมทองคำ-พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ-เชียงใหม่-นั่งเรือล่องแม่น้ำกก-หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร-ชี้ช้าง-โครงการเกษตรพื้นที่สูงดอยผาหม่น-น้ำตกอุ่มภูขาว-ภูชี้ฟ้า-อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งราย-วัดพระแก้ว-วัดดอยทอง-เสากลางเมืองเชียงราย-พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ-วัดพระธาตุดอยเขาควาย-วัดร่องขุน

10) จังหวัดเชียงใหม่-เชียงราย ทัวร์ 3 วัน

- ดอยอินทนนท์-ทวนซันโตกศูนย์วัฒนธรรม-ถ้ำเชียงดาว-อ่างช้าง-โครงการหลวง-ดอยแม่สะลอง-พระตำหนักดอยตุง-สวนแม่ฟ้าหลวง
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-หมู่บ้านหัตถกรรมทำร่มบ่อสร้าง-โรงงานทำผ้าไหม เครื่องเงิน เครื่องเงิน-ซันโตก-ไนท์บาซ่า-เชียงราย-น้ำพุร้อนแม่ชะจาน-ดอยตุง-พระธาตุดอยตุง-ชมสวน-พระตำหนักดอยตุง-แม่สาย-สามเหลี่ยมทองคำ-ปางช้าง-ฟาร์มผีเสื้อ-ฟาร์มกล้วยไม้
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-อนุสาวรีย์ครูบาศรีวิชัย-วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร-ศูนย์หัตถกรรมร่มบ่อสร้าง-ซันโตก-ไนท์บาร์ซาร์-ตลาดทุ่งเกวียน-วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม-วัดพระธาตูลำปางหลวง-วัดร่องขุ่น-ไนท์บาร์ซาร์เชียงราย-วัดพระแก้ว-สวนแม่ฟ้าหลวง
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-พระตำหนักภูพิงค์ราชนิเวศน์-บ้านม้งดอยปุย-วัดเจดีย์หลวง-หัตถกรรมร่มบ่อสร้าง-น้ำพุร้อนสันกำแพง-ซันโตก-ฟาร์มกล้วยไม้-ฟาร์มผีเสื้อ-ปางช้าง-ถ้ำหลวงเชียงดาว-วัดผาบ่อง-กะเหรี่ยงคอยาว หูยาว เข้า มูเซอ ปะด่อง-สวนสัมมนาธรรม-แม่สาย-สามเหลี่ยมทองคำ-นั่งเรือชมแม่น้ำโขง-ฝั่ลลาว-วัดร่องขุ่น

11) จังหวัดเชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน ทัวร์ 3 วัน

- วัดอุโมงค์เถระจันทร์-โป่งเดือดป่าแป๋-ตลาดเมืองปาย-วัดห้วยนา-วัดน้ำฮู-น้ำตกหมอกแปง-น้ำพุร้อนท่าปาย-ข้าวเหล็ก-กองแลนวัดบรมธาตุแม่เย็นห้วยน้ำดัง-น้ำตกหมอกฟ้า-ตลาดวันสันนันท
- น้ำตกหมอกฟ้า-ถ้ำค้างคาว-บ่อน้ำพุร้อนโป่งเดือด-ปาย-วัดพระธาตุแม่เย็น-วัดน้ำฮู-ตลาดเมืองปาย-ถ้ำลอด-จุดชมวิวกองน้ำ-ถ้ำปลา-ภูโคลน-หมู่บ้านชาวจีน-กะเหรี่ยงคอยาวบ้านนายสอย-วัดพระธาตุดอยกองมู-ถ้ำแก้วโกมล-อุทยานแห่งชาติออบหลวง

12) จังหวัดแพร่-น่าน ทัวร์ 3 วัน

- บ้านประทับใจ-วัดพระธาตุช่อแฮ ตลาดบ้านทุ่งโฮ้ง-วัดภูมินทร์วัดช้างค้ำ วัดมิ่งเมือง-พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติน่าน-พระบรมธาตุแช่แห้ง-วัดหนองบัว-จันทร์สมการทอ-หมู่บ้านชาวเขาเผ่าเย้าและม้ง ชุมชนตองเหลือง

13) จังหวัดเชียงใหม่-ลำปาง ทัวร์ 3 วัน

- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-สวนสัตว์เชียงใหม่-บ่อสร้างสันกำแพง-ขันโตก-ไนท์บาร์ซาร์-ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย-เขื่อนกิ่วลม-แหลมชาวเขื่อน-ผาเงี้ยว-ผางาม-ฟาร์มกล้วยไม้-ฟาร์มผีเสื้อ-ฟาร์มงู

14) จังหวัดเชียงใหม่-ลำปาง-เชียงราย ทัวร์ 3 วัน

- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-วัดเจดีย์หลวง-สันกำแพง-ขันโตกศูนย์วัฒนธรรม-ตลาดทุ่งเกวียน-วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม-วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดร่องขุน-วัดพระแก้วเชียงราย-ไร่แม่ฟ้าหลวง

15) จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน-ลำปาง ทัวร์ 3 วัน

- เวียงกุมกาม-วัดพระธาตุหริภุญไชย-อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี-วัดพระพุทธรูปตากผ้า-อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล-ตลาดทุ่งเกวียน-วัดศรีชุม-วัดเจดีย์ขาวหลัง-วัดพระธาตุลำปางหลวง-อุทยานแจ้ซ้อน-ขันโตก-วัดพระธาตุดอยสุเทพ-หมู่บ้านแม่ว-สวนพฤกษศาสตร์

4.2 การสำรวจโปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูป โดยแยกออกเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เชิงวัฒนธรรม และเชิงผสม ที่มีระยะเวลา 1 2 และ 3 วัน ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูลโปรแกรมท่องเที่ยวจากบริษัทธุรกิจท่องเที่ยวในภาคเหนือจำนวน 29 บริษัท สามารถจัดแบ่งโปรแกรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เชิงวัฒนธรรมและเชิงผสม ทั้งที่เป็นโปรแกรมเดิมที่บริษัทธุรกิจท่องเที่ยวเสนอให้บริการแก่นักท่องเที่ยว และโปรแกรมสำเร็จรูปแบบใหม่ที่บริษัทต่างๆ เหล่านี้เสนอแนะว่ามีความน่าสนใจที่จะสามารถดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในภาคเหนือ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากโปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่บริษัทธุรกิจท่องเที่ยวเสนอบริการแก่นักท่องเที่ยวในปัจจุบันมีเป็นจำนวนมาก (ในภาคผนวกที่ 3) ดังนั้นในส่วนที่ 2 จะนำเสนอเฉพาะโปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูปแบบใหม่ที่บริษัทธุรกิจท่องเที่ยวต่างๆ เสนอแนะไว้เท่านั้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4. 2.1 โปรแกรมการท่องเที่ยวแบบใหม่สำหรับนักท่องเที่ยวแบบอิสระ

1) เชิงธรรมชาติ

ระยะเวลาท่องเที่ยว 1 วัน

จังหวัดเชียงราย

- สวนแม่ฟ้าหลวง-ดอยตุง
- ไร่ชาปลอดสารพิษ-เกษตรที่สูง(ดอยช้าง)-ไร่กาแฟ(ดอยช้าง)
- ล่องเรือ(เชียงของ-เวียงแก่น)-สวนส้มโอ-แก่งพาไค-นั่งเกวียนเก็บใบยาสูบ

จังหวัดเชียงใหม่

- ถ้ำเชียงดาว-ชาวเขา-ล่องแพยาง(แม่แตง)-ฟาร์มงู-ฟาร์มกล้วยไม้
- ดอยอินทนนท์-น้ำตกวชิรธาร-โครงการหลวงดอยอินทนนท์-หมู่บ้านกะเหรี่ยง
- สวนพฤกษศาสตร์-น้ำตกแม่สา-น้ำพุร้อนสันกำแพง
- น้ำพุร้อนสันกำแพง-ป่าดง-ปงไฮ
- ปันจักรยาน-ขี่ช้าง-ล่องแพยาง-หมู่บ้านชาวเขา
- ทะเลสาบดอยเต่า
- น้ำพุร้อนรุ่งอรุณ-ถ้ำเมืองออน
- ดอยอินทนนท์-น้ำตกแม่กลาง-น้ำตกวชิรธาร-หมู่บ้านชาวเขา-ถ้ำเชียงดาว-หมู่บ้านชาวเขา-น้ำตกแม่สา
- ดอยอินทนนท์-น้ำตกวชิรธาร
- หมู่บ้านแม่กำปอง
- โครงการหลวงอ่างขาง
- ขี่ช้างล่องแพ(แม่แตง)
- บ่อน้ำร้อนฝาง-กะเหรี่ยงปาด่องท่าตอน
- โครงการหลวงอ่างขาง

จังหวัดน่าน

- ด่านห้วยโก๋น-หมู่บ้านบ่อเกลือสินเธาว์-อุทยานแห่งชาติชมพูภูคา-

แพร่

- แพะเมืองผี-บ้านประทับใจ

ลำปาง

- น้ำตกแจ้ซ้อน

- อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน
- อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน-ศูนย์อนุรักษ์ช้าง

เชียงใหม่-เชียงราย

- น้ำตกห้วยแก้ว-บ่อน้ำร้อนผาเสด็จ

ระยะเวลาท่องเที่ยว 2 วัน

จังหวัดเชียงราย

- ดอยช้างมูล-ดอยวาวี
- น้ำพุร้อนแม่ชะจ้าน-โครงการหลวง-ดอยตุง-ภูชี้ฟ้า
- สวนแม่ฟ้าหลวง-ล่องเรือแม่น้ำกก-ดอยแม่สลอง
- ภูชี้ฟ้า-ภูผาตั้ง-ดอยผาหม่น
- นั่งช้าง-เที่ยวน้ำตกห้วยแม่ซำ-พิพิธภัณฑ์ชาวเขา-ไร่แม่ฟ้าหลวง

จังหวัดเชียงใหม่

- ขี่ช้างล่องแพ(แม่แตง)-สวนพฤกษศาสตร์-ดอยอินทนนท์
- น้ำตกมณฑาธาร-ดอยอินทนนท์-โครงการหลวง

ลำพูน

- ล่องทะเลสาบแม่ปิง-อุทยานแห่งชาติแม่ปิง

จังหวัดน่าน

- ทะเลหมอกผาฮู้-ทะเลหมอกดอยภูคา-ทะเลหมอกดอยวาว
- ล่องแก่งน้ำว้า

แม่ฮ่องสอน

- ถ้ำแก้วโกมล-หมู่บ้านรักไทยและรวมไทย

เชียงราย-เชียงใหม่

- ดอยแม่สลอง-ถ้ำปลา-ถ้ำเชียงดาว-ดอยอ่างขาง

เชียงใหม่-ลำปาง

- ดูช้างขี่ช้าง(แม่แตง)-ชาวเขา-บ้านควายไทย-ฟาร์มผีเสื้อ-ฟาร์มกล้วยไม้-สวนสมุนไพร-ร้านขายของที่ระลึก(เน้นสมุนไพร)

พิษณุโลก-เพชรบูรณ์

- ไร่ปี่เ็น-อุทยานแห่งชาติเพชรบูรณ์-ไร่มะขามหวาน

ลำปาง-เชียงใหม่

- อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน-หมู่บ้านแม่คำปอง-ดอยอินทนนท์

ลำพูน-ตาก

- ล่องทะเลสาบแม่ปิง-เขื่อนภูมิพล

ตาก-ลำปาง-พะเยา-เชียงราย

- เขื่อนภูมิพล-น้ำตกแจ้ซ้อน-กว๊านพะเยา-หาดเชียงราย-ดอยแม่สลอง

ระยะเวลาท่องเที่ยว 3 วัน

น่าน

- ล่องแก่งน้ำว้า-เดินป่าชมน้ำตกภูฟ้า
- เดินป่าสัมผัสวิถีชีวิตอดีตทหารกล้า
- ทะเลหมอกผาฮู้-ทะเลหมอกดอยเสมอดาว-พระอาทิตย์ตกดินดอยวาว-ทะเลหมอกภูคา
- ล่องแก่งน้ำว้า-ดอยภูคา-งาช้างดำ

เชียงใหม่

- ชี้อู๋ช้าง(แม่ตะมาน)-ล่องแพยาง-ดอยอินทนนท์-น้ำตกแม่ยะ-ถ้ำเชียงดาว-ชาวเขา-เดินป่าดูชาวเขากะเหรี่ยงล่องแพยาง(แม่แตง)-บ้านควายไทย-ถ้ำเชียงดาว
- ดอยอินทนนท์-ดอยอ่างขาง-ถ้ำลอด
- เดินป่า(แม่แตง)-เดินป่า-แคมป์ไฟ-ชี้อู๋ช้างล่องแพ-ทำอาหารกลางป่า
- ล่องแก่ง(แม่แตง-ปาย)
- ดอยสุเทพ-ข้าวซอยเสมือใจ-สันกำแพง-อาหารเย็นสมุทรสาคร-ปางช้างแม่สา-อาหารแกงป่าอาหารไทย-บ้านถวาย-Love at first bite-อาหารเย็นบ้านไร่ยามเย็น-SPA-อาหารพื้นเมืองเฮือนเพ็ญ-หาซื้อของที่ระลึก

อุตรดิตถ์

- เดินป่า-พิชิตภูสอยดาว-ชมทุ่งดอกไม้มะลิ

เชียงราย-เชียงใหม่

- ดอยตุง-ช้างมูบ-แม่สลอง-ห้วยแม่คำ-อ่างขาง

เชียงใหม่-เชียงราย

- ดอยอินทนนท์-โครงการหลวง-ดอยอ่างขาง-ดอยแม่สลอง

เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน

- ออบหลวง-แม่สะเรียง-ถ้ำแก้วโกมล-พิพิธภัณฑ์ขุนยวม-นั่งเรื่อน้ำปาย-นั่งช้าง-ในเมือง-หมู่บ้านจีนฮ่อ-หมู่บ้านรักไทย+รวมไทย

- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-โป่งเดือดป่าแป๋-ห้วยน้ำดัง-ปาย-ถ้ำลวด-ชาวเขา-ถ้ำปลา-หมู่บ้าน
รักษ์ไทย+รวมไทย-วัดในเมือง-ภูโคลน-นั่งช้าง-นั่งเรือ-กะเหรี่ยงคอยาว-หาซื้อของที่
ระลึกในแม่ฮ่องสอน
- Off-road (เชียงใหม่-ปาย-แม่ฮ่องสอน-แม่แจ่ม)

เพชรบูรณ์-พิษณุโลก

- ภูเรือ-ภูหินร่องกล้า-เขาค้อ-ไร่ปี่เหิน

แพร่-อุตรดิตถ์

- แวะเมืองฝี่-เขื่อนสิริกิติ์

ลำปาง-เชียงใหม่

- อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน-หมู่บ้านแม่กำปอง-อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์-ขี่ช้างล่องแพ
(แม่แตง)

ลำปาง-ลำพูน

- อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาน-อุทยานแห่งชาติแม่งาม

1) เชิงวัฒนธรรม

ระยะเวลาท่องเที่ยว 1 วัน

จังหวัดเชียงราย

- ทิววัดพระธาตุเจ้าจอมช่วงวันสำคัญทางพุทธศาสนา
- วัดร่องขุน-ถ้ำพระ-เสาสะดือเมือง
- ภูชี้ฟ้า-ผาตั้ง

จังหวัดเชียงใหม่

- หอศิลป์วัฒนธรรม-วัดสวนดอก-วัดพระธาตุดอยสุเทพ
- พิพิธภัณฑ์ชาวเขา-พิพิธภัณฑ์แห่งชาติ-วัดพระสิงห์-วัดเชียงใหม่
- บ้านแม่ดอยปุย-วัดพระธาตุดอยสุเทพ-วัดอุโมงค์-ขันโตกศูนย์วัฒนธรรม
- ขี่ช้างล่องแพ-ฟาร์มกล้วยไม้-ศูนย์หัตถกรรมสันกำแพง
- ศูนย์หัตถกรรมบ้านถวาย-ดอยสุเทพ
- บ้านแม่กำปอง
- เวียงกุมกาม
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-ศูนย์หัตถกรรมบ่อสร้าง

- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-วัดสวนดอก-วัดเจติยหลวง
- วัดพระพุทธรูปสี่ร้อย
- วัดพระธาตุศรีเวียงชัย
- อินทนนท์-หมีแพนด้า
- ดอยสุเทพ-วัดสวนดอก-วัดเจ็ดยอด
- วัดในเมืองเก่า-เวียงกุมกาม-บ้านถวาย
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-วัดในเมือง

จังหวัดน่าน

- ไหว้พระ 9 วัด 9 พระธาตุ
- วัฒนธรรมเผ่าตองเหลือง
- ไหว้พระ 9 วัดจ.น่าน

จังหวัดพะเยา

- วัดบ้านหย่วน-ทอผ้าไทลื้อ-วัดทุ่งหม้อ-วัดนันทาราม
- วัดดอยบุษราคัม

จังหวัดลำปาง

- วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดไหล่หิน-วัดเจติยขาวหลวง

ลำพูน

- บ้านยอง
- วัดพระธาตุหริภุญชัย-พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหริภุญชัย-ศูนย์ผ้าฝ้ายแม่สารบ้านตอง

เชียงใหม่-เชียงราย

- ตักบาตร-วัดพระสิงห์-วัดพระแก้ว-เล่นน้ำสงกรานต์

เชียงใหม่-ลำพูน

- เวียงกุมกาม-ชมการขุดค้นวัดเกาะกลาง(ป่าซาง)

ลำปาง-ลำพูน

- ศูนย์อนุรักษ์ช้าง-วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดพระธาตุหริภุญชัย
- วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดพระธาตุหริภุญชัย

ระยะเวลาท่องเที่ยว 2 วัน

จังหวัดเชียงราย

- ไร่แม่ฟ้าหลวง-วัดพระแก้ว-วัดร่องขุน-หอดูผี-ทัวร์บ้านศิลปินทองถิ่น

- บ้านแกะสลัก-ถ้ำผาตอง-พิพิธภัณฑ์พระ-พระธาตุผาเงา-วัดป่าสัก-หอฝิ่น

จังหวัดน่าน

- โฮมสเตย์ไทลื้อ
- ไหว้พระ 9 วัด จังหวัดน่าน-สัมผัสวิถีชีวิตชาวไทลื้อ

เชียงราย-เชียงใหม่

- พิพิธภัณฑ์ขุนสา-หมู่บ้านอาข่าห่อซา(ท่าตอน)
- พระธาตุเก้ายอม-พระขี้ม้าบิณฑบาต-เมืองโบราณเชียงแสน

เชียงใหม่-เชียงราย

- วัดอุโมงค์-วัดรำเปิง-วัดโลกโมฬี-วัดร่องขุน-เวียงกุมกาม-วัดพระแก้ว
- เชียงใหม่-วัดร่องขุน-ดอยตุง-ดอยแม่สลอง-สามเหลี่ยมทองคำ-เชียงแสน-หอฝิ่น

เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน

- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-เวียงกุมกาม-วัดป่าเป้า-วัดภูเต้า-วัดพระธาตุดอยกองมู

เชียงใหม่-ลำพูน

- ดอยสุเทพ-วัดพระสิงห์-วัดเจดีย์หลวง-เวียงกุมกาม-วัดพระธาตุหริภุญชัย

เชียงใหม่-ลำพูน-ลำปาง

- ดอยสุเทพ-วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดพระธาตุลำปางหลวง

ลำปาง-ลำพูน-เชียงใหม่

- วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดพระธาตุดอยสุเทพ
- วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดพระสิงห์-วัดสวนดอก-วัดพระธาตุดอยสุเทพ

ลำพูน-ลำปาง-แพร่-น่าน

- วัดจามเทวี-วัดพระแก้วดอนเต้า-วัดพระธาตุช่อแฮ-วัดพระธาตุแช่แห้ง

ระยะเวลาท่องเที่ยว 3 วัน

จังหวัดเชียงใหม่

- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-ปั่นจักรยานเวียงกุมกาม-บ้านถวาย-บ้าน 100 อัน 1000 อย่าง-ดอยอินทนนท์-โครงการหลวงแม่สะป๊อก-น้ำตก-ขี่ช้างล่องแพ(แม่แตง)
- Home Stay(แม่แตง)

แม่ฮ่องสอน

- ปาย-น้ำตก-ชาวเขา-ล่องแพ-ห้วยน้ำดัง

เชียงใหม่-เชียงราย

- วัดทรายมูล-พิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมอนุสาวรีย์สามกษัตริย์-วัดภูเต้า-วัดเจ็ดยอด-วัดเจ็ดยี่หลวง-เวียงกุมกาม-วัดร่องขุ่น-วัดพระธาตุดอยตุง
- วัดพระบาทสร้อย-วัดบ้านเด่น-วัดร่องขุ่น-วัดพระแก้ว-พิพิธภัณฑ์อุบคำ-อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งราย-วัดป่าอาชาทอง
- เชียงดาว-ดอยอ่างขาง-ท่าตอน-ดอยแม่สลอง-แม่สาย-สามเหลี่ยมทองคำ-เชียงแสน

เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน

- หมู่บ้านทอผ้าตีนจก-วัดป่าแดด-วัดยางหลวง-ถ้ำแก้วโกมล-วัดม่วยต่อ-วัดต่อแพ
- ดอยอินทนนท์-วัดพุทธเอ็น-คูวิถีชีวิตชาวแม่แจ่ม-ถ้ำแก้วโกมล-วัดพระธาตุดอยกองมู-กะเหรี่ยงคอยาวน้ำเพียงดิน-ถ้ำปลา-ถ้ำลอด-วัดน้ำฮู

กำแพงเพชร-สุโขทัย

- อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร-อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย-อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

สุโขทัย-แพร่-น่าน

- อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย-วัดพระธาตุช่อแฮ-แพะเมืองผี-คุ้มวงศ์บุรี-บ้านตองเหลือง

เชียงใหม่-ลำพูน-ลำปาง

- เวียงกุมกาม-วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดพระธาตุลำปางหลวง

เชียงใหม่-ลำพูน-ลำปาง-เชียงราย

- ดอยสุเทพ-วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดร่องขุ่น

เชียงใหม่-ลำพูน-ลำปาง-น่าน

- ดอยสุเทพ-วัดสวนดอก-วัดป่าเป้า-เวียงกุมกาม-วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดภูมินทร์

ลำปาง-ลำพูน-เชียงใหม่-เชียงราย

- วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดสวนดอก-วัดเจ็ดยี่หลวง-วัดเชียงมั่น-วัดพระธาตุดอยสุเทพ-วัดร่องขุ่น-วัดพระธาตุดอยตุง-วัดพระธาตุจอมกิตติ

น่าน-แพร่-ลำปาง-ลำพูน-เชียงใหม่

- วัดพระธาตุแช่แห้ง-วัดพระธาตุช่อแฮ-วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดพระธาตุหริภุญชัย-เวียงกุมกาม-วัดเจ็ดยี่หลวง-วัดพระธาตุดอยสุเทพ

1) เชียงผสม

ระยะเวลาท่องเที่ยว 1 วัน

จังหวัดเชียงราย

- วัดร่องขุ่น-ดอยตุง

จังหวัดเชียงใหม่

- ซี่ช้างล่องแพ(แม่วาง)
- วัดท่าตอน-หมู่บ้านกะเหรี่ยงคอยาวท่าตอน-น้ำพุร้อนป่าแป๋
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-บ้านกราย-ดอยอินทนนท์-น้ำตกแม่กลาง
- ปางช้างแม่สา-วัดพระธาตุดอยสุเทพ
- ดอยสุเทพ-นั่งเรือ(แม่แตง)-นั่งช้าง(แม่แตง)
- ดอยอินทนนท์-ดอยสุเทพ

จังหวัดลำปาง

- วัดพระธาตุเจ้าซ้อนหลวง-อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน
- วัดพระธาตุลำปางหลวง-อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน

จังหวัดลำพูน

- วัดพระพุทธบาทตากผ้า-อุทยานธรรมชาติผ้า(ป่าช้าง)

ระยะเวลาท่องเที่ยว 2 วัน

เชียงราย

- บ้านแม่กำปอง-พิพิธภัณฑ์ขุนส่า-ดอยช้างมูบ
- ดอยวาวี-พิพิธภัณฑ์ขุนส่า
- พระธาตุ 9 จอม-ดอยตุง-แม่สาย-สามเหลี่ยมทองคำ-เชียงแสน
- พระตำหนักอินทปัต-แม่สาย-เชียงแสน-ล่องเรือแม่น้ำกก-น้ำตกห้วยแก้ว
- ภูชี้ฟ้า-ดอยผาหม่น-วัดพระแก้ว-วัดพระสิงห์-วัดร่องขุ่น-แม่สาย-สามเหลี่ยมทองคำ-เชียงแสน
- ไร่แม่ฟ้าหลวง-วัดพระแก้ว-หอดูผี-นั่งเรือไปบ้านกะเหรี่ยงนั่งช้างชมหมู่บ้านชาวเขา
- ดอยแม่สลอง-ห้วยแม่คำ-ไร่ชาพญาไพร-บ้านหินแตก(เทอดไทย)

- ชี้ช้างล่องแพ(แม่กก)-วัดพระธาตุดอยตุง-สวนแม่ฟ้าหลวง-แม่สาย-วัดพระธาตุเจดีย์หลวง-สามเหลี่ยมทองคำ
- วัดพระธาตุ 9 จอม-นั่งแพท่าดอน-นั่งช้างบ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร
- วัดร่องขุน-ดอยแม่สลอง-ดอยตุง

เชียงใหม่

- ดอยอ่างขาง-ถ้ำเชียงดาว
- ศูนย์หัตถกรรมบ้านถวาย-วัดพระธาตุศรีจอมทอง-น้ำตกแม่กลาง-ดอยอินทนนท์
- ชี้ช้างล่องแพ(แม่แตง)-ฟาร์มกล้วยไม้-บ้านจักรยานเวียงกุมกาม-วัดพระสิงห์
- ดอยสุเทพ-เวียงกุมกาม-ดอยอินทนนท์-บ้านถวาย
- ดอยสุเทพ-ดอยอินทนนท์-บ้านถวาย-สันกำแพง

น่าน

- ผ้าทอไทลื้อ-เครื่องเงินน่าน-ดอยภูคา-บ่อเกลือภูเขา
- ผ้าทอไทลื้อ-ดอยภูคา-เครื่องเงินน่าน-อุทยานแห่งชาติศรีน่าน

เชียงใหม่-เชียงราย

- ฟาร์มกล้วยไม้-ชี้ช้างล่องแพ(แม่แตง)-ล่องเรือแม่น้ำกก-หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร-แม่สาย-สามเหลี่ยมทองคำ-เชียงแสน

เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน

- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-วัดสวนดอก-ศูนย์หัตถกรรมบ่อสร้าง-น้ำตกหมอกฟ้า-วัดพระธาตุดอยกองมู-ถ้ำปลา

เชียงใหม่-ลำพูน

- ดอยอินทนนท์-วัดพระธาตุศรีจอมทอง-วัดพระธาตุหริภุญชัย-อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาน

แพร่-น่าน

- วัดพระธาตุช่อแฮ-วัดพระธาตุแช่แห้ง-วัดหนองบัว-แม่ฮ่องสอน-เชียงใหม่
- วัดพระธาตุดอยกองมู-วัดจองกลาง-วัดจองคำ-น้ำตกผาเสื่อ-ถ้ำลอด-ถ้ำปลา-ทะเลสาบดอยเต่า

ลำปาง-ลำพูน-เชียงใหม่

- ศูนย์อนุรักษ์ช้าง-วัดพระธาตุหริภุญชัย-ดอยอินทนนท์

ระยะเวลาท่องเที่ยว 3 วัน

จังหวัดแพร่

- อุทยานแห่งชาตินันทบุรี-วัดหนองบัว-วัดพระธาตุแช่แห้ง-ดอยเสมอดาว-วัดพระธาตุช่อแฮ

เชียงใหม่

- ชีช้างล่องแพ(แม่ตะมาน)-ดอยอินทนนท์-น้ำตกแม่ยะ-เวียงกุมกาม
- ปางช้างแม่สา-วัดพระธาตุดอยสุเทพ-พระตำหนักภูพิงค์-สะเมิง-บ้านถวาย-ดอยอินทนนท์-โครงการหลวง-ตลาดวโรรส
- Home Stay บ้านชาวเขา(แม่แตง-เชียงดาว)

น่าน

- ล่องแก่งน้ำว้า-ทะเลหมอกผาฮู้-ผ้าทอไทลื้อ-เมืองเก่า

เชียงราย-เชียงใหม่

- ดอยวาวี-ดอยช้าง-ท่าตอน-สวนส้ม-ดอยอ่างขาง-ถ้ำเชียงดาว-อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง
- วัดร่องขุน-น้ำตกขุนกรณ์-ดอยสุเทพ-ดอยช้างแม่ตะมาน-ดอยอินทนนท์-น้ำตกแม่สา

เชียงใหม่-เชียงราย

- ล่องแพยาง(แม่แตง)-ขึ้นบอลลูนชมวิว-โครงการหลวงอ่างขาง-วัดร่องขุน-สวนแม่ฟ้าหลวง-พระธาตุดอยตุง-สามเหลี่ยมทองคำ-ล่องเรือแม่น้ำกก
- วัดเชียงราย-วัดร่องขุน-ดอยแม่สลอง-ดอยตุง-ฝั้น-แม่สาย-สามเหลี่ยมทองคำ
- ล่องเรือแม่น้ำกก-วัดพระธาตุดอยตุง-วัดร่องขุน-ภูชี้ฟ้า
- ไร่แม่ฟ้าหลวง-วัดพระธาตุดอยตุง

เชียงใหม่-น่าน

- วัดอุโมงค์-วัดรำเปิง-วัดโลกโมฬี-วัดป่าเป้า-วัดภูมินทร์-ดอยอ่างขาง-บ้านขอบด้ง-กะเหรี่ยงนอแล-ชีม๊าชมป่า-โครงการหลวง

เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน

- ปันจักรยาน-ชีช้าง-ล่องแพยาง-หมู่บ้านชาวเขา-หมู่บ้านรักไทย-รวมไทย-วัดม่วยต่อ-วัดต่อแพ-พิพิธภัณฑ์ทหารญี่ปุ่น

เชียงใหม่-ลำพูน

- ดอยสุเทพ-วัดพระสิงห์-วัดเจดีย์หลวง-วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดพระบาทห้วยต้ม-วัดพระธาตุศรีจอมทอง-ดอยอินทนนท์-ศูนย์ทอผ้าแม่แจ่ม-อุทยานออบหลวง-ดอยเต่า

แพร่-เชียงใหม่

- ดอยตุง-ชาวเขาก้อ-มูเซอ-ดอยช้างมูบ-แม่สลอง

แม่ฮ่องสอน-เชียงใหม่

- ปาย-น้ำตก-ชาวเขา-ล่องแพ-ห้วยน้ำดัง
- ปาย-แม่แจ่ม

ลำปาง-ลำพูน

- ศูนย์อนุรักษ์ช้าง-วัดพระธาตุหริภุญชัย-ชีช้างล่องแพ(แม่แตง)-หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง
ห้วยสัก

ลำพูน-ลำปาง

- วัดพระธาตุหริภุญชัย-เหมืองแร่ฟลูออไรท์-เหมืองถ่านหิน-อุทยานแห่งชาติแม่ปิง-
วัดพระบาทห้วยต้ม-เหมืองถ่านหินแม่เมาะ
- เมืองเก่าหริภุญชัย-วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดกู่ละม็ก-เหมืองแร่ฟลูออไรท์-ภูเขาไฟลำปาง

สุโขทัย-ลำปาง

- อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดพระธาตุดอยสุเทพ-ดอยแม่
สลอง

เชียงใหม่-พะเยา-น่าน

- วัดร่องขุ่น-ภูชี้ฟ้า-วัดพระเจ้านั่งดิน-ดอยวาว
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-วัดศรีโคมคำ-บ้านเผ่าม้งตองเหลือง-บ่อเกลือ-วัดที่เล็กที่สุดในโลก

อุตรดิตถ์-แพร่-น่าน

- เขื่อน(อุตรดิตถ์)-ต้นสัก(อุตรดิตถ์)-วัดพระธาตุช่อแฮ-แพะเมืองผี-วัดพระธาตุแช่แห้ง

เชียงใหม่-สุโขทัย-ลำปาง-แพร่

- เวียงกุมกาม-อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ลำปาง

พิษณุโลก-เพชรบูรณ์-พิจิตร-นครสวรรค์

- วัดพระพุทธชินราช-อุทยานเขาค้อ-วัดเกจิอาจารย์-อาหารปลา(นครสวรรค์)

พิษณุโลก-สุโขทัย-กำแพงเพชร-ตาก

- วัดพระพุทธชินราช-อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-อุทยานแห่งชาติกำแพงเพชร-
เขื่อน(อุตรดิตถ์)-แม่สลด

สุโขทัย-ตาก-แพร่-เชียงใหม่

- อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-น้ำตกทีลอซู-แพะเมืองผี-น้ำพุร้อนแม่ฮอน

สุโขทัย-ลำปาง-ลำพูน-เชียงใหม่

- อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศูนย์อนุรักษ์ช้าง-อุทยานแห่งชาติแก่งชัน-วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดพระธาตุคอกสุเทพ

4. 2.2 โปรแกรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่สำหรับนักท่องเที่ยวแบบกลุ่ม

1) เชิงธรรมชาติ

ระยะเวลาท่องเที่ยว 1 วัน

จังหวัดเชียงใหม่

- ชีช้างล่องแพ-ฟาร์มกล้วยไม้-ถ้ำเชียงดาว-หมู่บ้านชาวเขา
- ดอยอินทนนท์-หมู่บ้านกะเหรี่ยง-น้ำตกวชิรธาร
- ดอยอินทนนท์ อ.จอมทอง
- ดอยอินทนนท์-น้ำตกวชิรธาร-น้ำตกแม่กลาง
- น้ำตกมณฑาธาร-ผาเงิบ-น้ำตกห้วยแก้ว
- น้ำพุร้อนสันกำแพง-ป่าดง
- ปันจักรยาน-ชีช้าง-ล่องแพยาง-หมู่บ้านชาวเขา
- ปางช้างแม่สา
- ล่องเรือ-เดินป่า-ชีช้าง-หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร
- สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง
- สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์-น้ำตกแม่สา-น้ำพุร้อนสันกำแพง
- หมู่บ้านแม่กำปอง
- อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์-ดอยอ่างกา-สถานีวิจัยโครงการหลวงอินทนนท์-ดอยสุเทพ-ปุย
- อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์-น้ำตกแม่กลาง-น้ำตกวชิรธาร
- ชีช้างล่องแพ-เดินป่า-ชาวเขา-น้ำตก อ.แม่ว้าง
- ล่องแพยาง-ถ้ำเชียงดาว-สวนแม่ฟ้าหลวง

จังหวัดเชียงราย

- ไร่ชาปลอดสารพิษ-เกษตรที่สูงดอยช้าง-ไร่กาแฟดอยช้าง
- บ่อน้ำร้อนผาเสด็จ
- ล่องเรือจากเชียงของไปอ.เวียงแก่น-สวนส้มโอเวียงแก่น-นั่งเกวียนเก็บใบยาสูบ

จังหวัดเชียงใหม่-เชียงใหม่

- ล่องแพยาง-ถ้ำเชียงดาว-สวนแม่ฟ้าหลวง

จังหวัดน่าน

- ด่านห้วยโก๋น-หมู่บ้านบ่อเกลือสินเธาว์-อุทยานแห่งชาติชมภูผา

จังหวัดลำปาง

- อุทยานแห่งชาติน้ำตกแจ้ซ้อน
- ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย

ระยะเวลาท่องเที่ยว 2 วัน

จังหวัดเชียงใหม่

- ชีช้างล่องแพ-ถ้ำเชียงดาว-ดอยอ่างขาง-โครงการหลวง
- ดอยแม่สลอง-ดอยอ่างขาง-ถ้ำเชียงดาว-ชีช้าง แม่ริม
- ฟาร์มกล้วยไม้-น้ำตกแม่สา-ชีช้างล่องแพ
- อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์-น้ำตกสิริธาร-ชีช้าง ล่องแพ
- อุทยานถ้ำลอด-ชีช้างล่องแพ-ฟาร์มกล้วยไม้ ผีเสื้อ
- ชีช้างล่องแพยาง-เดินป่า-ชาวเขา อ..แม่แตง

จังหวัดเชียงราย

- ดอยช้างมูบ-ดอยวาวี-ภูชี้ฟ้า
- ภูชี้ฟ้า-ภูผาตั้ง-ดอยผาหม่น
- สวนแม่ฟ้าหลวง-ล่องเรือแม่น้ำกก-ดอยแม่สลอง

จังหวัดเชียงใหม่-เชียงใหม่

- โครงการหลวงอ่างขาง-หมู่บ้านชาวเขา-ดอยตุง-ดอยแม่สลอง-ถ้ำปลา
- จังหวัดเชียงราย-ตาก-พะเยา
- เชื้อนภูมิพล-กว๊านพะเยา-ดอยแม่สลอง

จังหวัดน่าน

- เดินป่าดอยภูแว
- ทะเลหมอกผาฮู้-ทะเลหมอกดอยภูคา-ทะเลหมอกดอยวาว
- ล่องแก่งน้ำว้า

จังหวัดลำปาง

- น้ำตกแจ้ซ้อน

จังหวัดลำปาง-น่าน

- อุทยานแห่งชาติน้ำตกแจ้ซ้อน-ล่องแก่งแม่น้ำว้า

จังหวัดลำปาง-ลำพูน-ตาก

- อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล-สวนเทพพิทักษ์-อุทยานแห่งชาติน้ำตกพาเจริญ-เขื่อนภูมิพล

ระยะเวลาท่องเที่ยว 3 วัน

จังหวัดเชียงใหม่

- อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์-ดอยอ่างกา-สถานีวิจัยโครงการหลวงอินทนนท์-ดอยอ่างขาง-สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง-ดอยสุเทพ-ปุย
- ชี้อ่างล่องแพ-เดินป่า-ชาวเขาอ.สะเมิง
- ดอยอินทนนท์-น้ำตกวชิรธาร-น้ำตกแม่กลาง-น้ำตกสิริภูมิ-หมู่บ้านกะเหรี่ยง(โฮมสเตย์)-เดินป่าเส้นทางธรรมชาติกิ่วแม่ปาน- ชี้อ่าง นั้งเกวียน ล่องแพ ที่ปางช้างแม่แต่มาน

จังหวัดเชียงราย

- ดอยตุง-ดอยแม่สลอง-พระตำหนักดอยตุง-หมู่บ้านชาวจีนอพยพ-สามเหลี่ยมทองคำ-ล่องน้ำแม่กก-ภูชี้ฟ้า-น้ำตกขุนกรณ์

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

- อำเภอปาย-จ.แม่ฮ่องสอน

จังหวัดเชียงใหม่-เชียงราย

- ชี้อ่าง ล่องแพ-บ้านควายไทย-ถ้ำเชียงดาว-สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง-สวนแม่ฟ้าหลวง
- ปางช้าง-ล่องแพ-น้ำพุร้อนแม่ชะจ้าน-โครงการหลวงดอยตุง-ภูชี้ฟ้า
- น้ำตกขุนกรณ์-ไร่แม่ฟ้าหลวง-ถ้ำพระ-นั้งช้าง-นั้งเรือ-หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร-กะเหรี่ยงคอยาว-ถ้ำเชียงดาว-ชี้อ่าง แมริม

จังหวัดเชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน

- ไปงเดียดป่าแปะ-อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง-วนอุทยานถ้ำปลา-ถ้ำแก้วโกมล-ภูโคลน-ดอยอินทนนท์
- เส้นทางศึกษาธรรมชาติ-น้ำตกวชิรธาร-น้ำตกแม่กลาง-น้ำตกสิริภูมิ
- อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์-ชี้อ่างล่องแพ-ล่องแก่งแม่น้ำปาย

จังหวัดน่าน

- เดินป่าสัมผัสวิถีชีวิตอดีตทหารกล้า-ทะเลหมอกผาฮู้-ทะเลหมอกดอยเสมอดาว-
พระอาทิตย์ตกดินดอยวาว-ทะเลหมอกดอยภูคา
- ทะเลหมอกผาฮู้-ดอยภูคา-ดอยวาว-ดินป่าชน้ำตกลูกฟ้า

จังหวัดน่าน-แพร่-อุตรดิตถ์

- จ.อุตรดิตถ์ (เขื่อน)-แพะเมืองผี-ผีตองเหลือง

จังหวัดลำปาง

- ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย-น้ำตกแจ้ซ้อน-แช่น้ำแร่

จังหวัดลำปาง-อุตรดิตถ์-พิษณุโลก-เพชรบูรณ์

- เขื่อน(ลำปาง จ.อุตรดิตถ์)-ศูนย์อนุรักษ์ช้าง-บ้านต้นสัก-ไร่ผักผลไม้ต่างๆ

2) เชิงวัฒนธรรม

ระยะเวลาท่องเที่ยว 1 วัน

จังหวัดเชียงใหม่

- หอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่-วัดสวนดอก-วัดพระธาตุดอยสุเทพ
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ –วัดสวนดอก-วัดเจดีย์หลวง
- ไหว้พระ 9 วัดสำคัญในเมืองเชียงใหม่ -วัดเชียงใหม่-วัดพระสิงห์-วัดเจดีย์หลวง-
วัดชัยมงคล-วัดดวงดี-วัดลอยเคราะห์-วัดดับภัย-วัดเชียงยืน -วัดหมื่นเงินกอง
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ -วัดสำคัญในเมืองเชียงใหม่
- พิพิธภัณฑ์ชาวเขา-พิพิธภัณฑ์แห่งชาติเชียงใหม่-วัดพระสิงห์ -วัดเชียงใหม่
- วัดพระพุทธรูปสี่รอย
- ศูนย์หัตถกรรมสันกำแพง -ศูนย์หัตถกรรมร่มบ่อสร้าง-เครื่องเงิน-ผ้าไหม
- บ้านแม่วอดอยปุย-วัดพระธาตุดอยสุเทพ-ศูนย์วัฒนธรรม จ.เชียงใหม่
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-วัดสวนดอก-วัดเจดีย์หลวง
- วัดป่าเป้า-วัดโลกโมฬี-วัดเกตุ
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ –วัดเจ็ดยอด-วัดป่าเป้า

จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน

- วัดพระธาตุดอยสุเทพ –เวียงกุมกาม-วัดพระธาตุหริภุญชัย

จังหวัดเชียงราย

- วัดพระธาตุดอยตุง-วัดร่องขุน
- บ้านแกะสลัก – ถ้ำผาตอง-บ้านอาข่าห้วยทรายขาว
- วัดพระธาตุดอยตุง - วัดร่องขุน-วัดพระแก้ว
- บ้านวังลาว-วัดครูบาบุญชุ่ม-สบรวก

จังหวัดน่าน

- ไหว้พระ 9 วัด
- ชุมชนเผ่าตองเหลือง
- โฮมสเตย์ไทลื้อ อ.ท่าวังผา

จังหวัดพะเยา

- ทอผ้าไทลื้อ
- วัดบ้านหยวน-ผ้าทอไทลื้อ-วัดทุ่งหม้อ-วัดนันทาราม
- วัดดอยบุษราคัม

จังหวัดลำปาง

- วัดพระธาตูลำปางหลวง – ชีม้ชาวมืองเก่า-วัดเจดีย์ขาว
- วัดพระธาตูลำปางหลวง-วัดไหล่หิน-วัดเจดีย์ขาว

จังหวัดลำพูน

- วัดพระพุทธรูปตากผ้า-วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดพระธาตุศรีเวียงชัย
- ศูนย์ทอผ้าฝ้ายบ้านหนองเงือก-อุทยานธรรมะ-บ้านยอง อ.บ้านโฮ้ง จ.ลำพูน

ระยะเวลาท่องเที่ยว 2 วัน

จังหวัดเชียงใหม่

- ศูนย์หัตถกรรมสันกำแพง - ศูนย์หัตถกรรมร่มบ่อสร้าง-เครื่องเงิน-ผ้าไหม-ขันโตก-บ้านถวาย

จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน

- วัดพระธาตุดอยสุเทพ – วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดพระธาตุจอมทอง
- เวียงกุมกาม-วัดพระธาตุหริภุญชัย-อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี-วัดศรีชุม
- วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดจามเทวี-เวียงกุมกาม – สันกำแพง-บ้านถวาย-ช้างล่องแพแม่แตง

จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน-ลำปาง

- เวียงกุมกาม-วัดพระธาตุดอยสุเทพ-วัดสำคัญในเมืองเชียงใหม่ –วัดพระธาตุลำปางหลวง-
นั่งรถม้าลำปางชมเมือง-วัดพระธาตุหริภุญชัย-ชั้นโตก ณ ศูนย์วัฒนธรรม
- ให้วัดพระธาตุประจำปีเกิดในเชียงใหม่ –วัดพระธาตุศรีจอมทอง-วัดพระสิงห์ –วัดเจ็ดยอด-
วัดแสนฝาง –วัดพระธาตุดอยสุเทพ-วัดเกตการาม –วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดพระธาตุ
หริภุญชัย
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ –วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดพระธาตุลำปางหลวง
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-เวียงกุมกาม-วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดพระธาตุลำปางหลวง-
วัดภูมินทร์

จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน-ลำปาง-แพร่-น่าน

- วัดพระธาตุดอยสุเทพ –วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดพระธาตุลำปางหลวง –วัดพระธาตุ
ช่อแฮ-วัดพระธาตุแช่แห้ง

จังหวัดเชียงราย

- พิพิธภัณฑ์ชาวเขา-พิพิธภัณฑ์ขุนส่า
- วัดพระธาตุเก้าจอม –วัดร่องขุน-วัดถ้ำพระ –วัดสะตือเมือง
- วัดพระธาตุเก้าจอม-พระขี้น้ำบิณฑบาตร-เมืองโบราณเชียงแสน

จังหวัดน่าน

- โฮมสเตย์ไทลื้อ
- โครงการให้วัดพระ 9 วัด
- ให้วัดพระ 9 วัด -สัมผัสชีวิตชาวไทลื้อ

จังหวัดลำปาง-แพร่-น่าน

- วัดพระธาตุลำปางหลวง –วัดพระธาตุช่อแฮ-วัดพระธาตุแช่แห้ง

จังหวัดเชียงใหม่-ลำปาง-น่าน

- เวียงกุมกาม-เจดีย์เหลี่ยม-วัดพระธาตุลำปางหลวง –วัดภูมินทร์-วัดพระธาตุแช่แห้ง

ระยะเวลาท่องเที่ยว 3 วัน

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

- วัดพระธาตุดอยกองมู –ภูโคลน-วนอุทยานถ้ำลอด

จังหวัดเชียงใหม่-เชียงราย

- วัดพระธาตุดอยสุเทพ –วัดร่องขุน-วัดพระธาตุดอยตุง

- วัดถ้ำป่าอาชาทอง – วัดร่องชุ่น-ดอยอินทนนท์ – วัดพระธาตุดอยสุเทพ-วัดพระแก้ว-วัดพระสิงห์

จังหวัดเชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน

- อ.แม่แจ่ม – วัดพุทธเงิน-คูวิถีชีวิตชาวแม่แจ่ม-ถ้ำแก้วโกมล-วัดพระธาตุดอยกองมู-กะเหรี่ยงคอยาวบ้านน้ำเพียงดิน-ถ้ำปลา-ถ้ำลอด-วัดน้ำฮู
- วัดในเชียงใหม่-พิพิธภัณฑ์ทหารญี่ปุ่น อ.แม่เสี้ยง-วัดศิลปะแบบพม่าใน จ.แม่ฮ่องสอน

จังหวัดสุโขทัย-น่าน

- อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย – อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย-วัดพระธาตุช่อแฮ-แพะเมืองผี-คุ้มวงศ์บุรี-หมู่บ้านตองเหลือง-หมู่บ้านไทลื้อ-วัดหนองบัว

จังหวัดเชียงราย-ลำปาง-พะเยา

- วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดไหล่หิน-วัดเจติยชาว – วัดศรีโคมคำ-วัดร่องชุ่น-วัดพระธาตุดอยตุง-วัดพระธาตุดอยสุเทพ-วัดพระธาตุหริภุญชัย

จังหวัดลำปาง-พิษณุโลก-สุโขทัย

- วัดต่างๆ-อุทยานประวัติศาสตร์

จังหวัดเชียงใหม่-เชียงราย-ลำปาง-ลำพูน

- วัดพระธาตุดอยตุง-วัดร่องชุ่น-วัดพระสิงห์ – วัดเจติยหลวง-วัดพระธาตุดอยสุเทพ – วัดพระธาตุหริภุญชัย-อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี-วัดศรีชุม-วัดพระธาตุลำปางหลวง

จังหวัดเชียงใหม่-น่าน-ลำปาง-ลำพูน

- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-วัดเจติยหลวง-วัดพระสิงห์ – วัดภูมินทร์-วัดพระธาตุลำปางหลวง – วัดพระธาตุหริภุญชัย-เวียงกุมกาม

1) เชิงผสม

ระยะเวลาท่องเที่ยว 1 วัน

จังหวัดเชียงใหม่

- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-สันกำแพง
- ปางช้างแม่สา-วัดพระธาตุดอยสุเทพ
- ชีช้างล่องแพ-วัดพระธาตุดอยสุเทพ
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-ศูนย์วิจัยกาแฟ-หมู่บ้านม้งชาว
- ดอยอินทนนท์-วัดพระธาตุดอยสุเทพ

- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-น้ำตกห้วยแก้ว-หมู่บ้านหัตถกรรมบ้านถวาย
- วัดสวนดอก-วัดเจดีย์หลวง-ดอยอินทนนท์-น้ำตกแม่กลาง
- ดอยอินทนนท์-น้ำตกแม่สา
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-การแสดงช้าง-ฟาร์มกล้วยไม้-บ่อสร้าง
- การแสดงช้าง-ฟาร์มกล้วยไม้-บ่อสร้าง-น้ำพุร้อน

จังหวัดลำปาง

- วัดพระธาตุเจ้าเขื่อนหลวง-อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน
- วัดพระธาตุลำปางหลวง-อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน

จังหวัดเชียงราย

- วัดป่าสัก-วัดเจดีย์หลวง-สามเหลี่ยมทองคำ-พิพิธภัณฑ์หอยฟีน

ระยะเวลาท่องเที่ยว 2 วัน

จังหวัดเชียงใหม่

- วัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร-น้ำตกวชิรธาร-โครงการหลวงดอยปุย
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-ฟาร์มกล้วยไม้-ชีช้างแม่สา
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-น้ำตกมณฑาธาร-ดอยอินทนนท์-บ้านถวาย
- ชีช้างล่องแพ-ฟาร์มกล้วยไม้ ฝัเสื้อ-เวียงกุมกาม
- ดอยอ่างขาง-ถ้ำเชียงดาว-วัดพระธาตุดอยสุเทพ-อ.สันกำแพง-หมู่บ้านหัตถกรรมบ้านถวาย
- ปางช้างแม่สา-สวนพฤกษศาสตร์พระนางเจ้าสิริกิติ์-น้ำตกแม่สา-ฟาร์มกล้วยไม้ ฝัเสื้อ-วัดพระธาตุดอยสุเทพ-วัดสำคัญในเมืองเชียงใหม่-สวนสัตว์เชียงใหม่
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-ฟาร์มกล้วยไม้-บ่อสร้าง-การแสดงช้าง-ดอยอินทนนท์

จังหวัดเชียงราย

- พระธาตุเก้ายอม-วัดพระธาตุดอยตุง-ตลาดแม่สาย-สามเหลี่ยมทองคำ-อ.เชียงแสน
- พระตำหนักบิณฑบาตร-ตลาดแม่สาย อ.เชียงแสน-ล่องเรือแม่น้ำกก-น้ำตกห้วยแก้ว
- ภูชี้ฟ้า-ดอยผาหม่น-วัดพระแก้ว-วัดพระสิงห์-วัดร่องขุน-ตลาดแม่สาย-สามเหลี่ยมทองคำ อ.เชียงแสน
- ภูชี้ฟ้า-วัดนันทาราม-บ้านห้วยวน-ผ้าทอไทลื้อ
- ชีช้างล่องแพ-น้ำตก-หมู่บ้านชาวเขา-วัดพระธาตุดอยตุง-แม่สาย-สามเหลี่ยมทองคำ

จังหวัดน่าน

- ผ้าทอไทลื้อ-เครื่องเงินน่าน-อุทยานแห่งชาติดอยภูคา-บ่อเกลือภูเขา
- ผ้าทอไทลื้อ-ดอยภูคา-เครื่องเงินน่าน-อุทยานแห่งชาติศรีน่าน
- เครื่องเงินน่าน-ผ้าทอไทลื้อ-อุทยานแห่งชาติดอยภูคา-บ่อเกลือ

จังหวัดเชียงใหม่-เชียงใหม่

- ฟาร์มกล้วยไม้-ช้างล่องแพ-ล่องเรื่อน้ำกก-สวนแม่ฟ้าหลวง
- ช้างล่องแพ-พิพิธภัณฑ์ขุนส่า-ดอยช้างมูบ
- วัดร่องขุ่น-วัดพระธาตุดอยตุง-สามเหลี่ยมทองคำ-ตลาดแม่สาย-วัดพระธาตุดอยสุเทพ-หมู่บ้านหัตถกรรมบ้านถวาย

จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน

- ดอยอินทนนท์-วัดพระธาตุดอยสุเทพ-วัดพระธาตุนฤขัย-อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล

จังหวัดเชียงใหม่-พะเยา

- ดอยแม่สลอง-ห้วยแม่คำ-ไร่ชาพะญาไพร-บ้านหินแตก (เทอดไทย)

จังหวัดลำพูน-ลำปาง

- อุทยานธรรมะ-ศูนย์ทอผ้าฝ้ายหนองเงือก-วัดพระแก้วดอนเต้า-บ้านแสนัก

จังหวัดแพร่-น่าน

- วัดพระธาตุช่อแฮ-วัดพระธาตุแช่แห้ง-วัดหนองบัว

จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน-ลำปาง

- ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย-วัดพระธาตุนฤขัย-วัดพระธาตุดอยสุเทพ-ดอยอินทนนท์
- ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย-วัดพระธาตุนฤขัย-วัดพระธาตุลำปางหลวง-ดอยอินทนนท์-น้ำตกวชิรธาร-โครงการหลวง

ระยะเวลาท่องเที่ยว 3 วัน

จังหวัดเชียงใหม่

- อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์-น้ำตกวชิรธาร-น้ำตกแม่กลาง-วัดพระธาตุดอยสุเทพ-หมู่บ้านหัตถกรรมบ้านถวาย-หมู่บ้านหัตถกรรมร่มบ่อสร้าง-วัดพระธาตุดอยสุเทพ-วัดสวนดอก-ช้างล่องแพ-ฟาร์มกล้วยไม้
- อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์-น้ำตกวชิรธาร-น้ำตกแม่กลาง-น้ำตกลีลาวดี-ปางช้างแม่แต-ฟาร์มกล้วยไม้-วัดพระธาตุดอยสุเทพ-วัดสำคัญในเมืองเชียงใหม่

จังหวัดน่าน

- ล่องแก่งน้ำว้า-ทะเลหมอกผาฮู้-ผ้าทอไทลื้อ-เมืองเก่าน่าน
- ล่องแก่งน้ำว้า-ไหว้พระแก้ววัด

จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน

- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-น้ำตกมณฑาธาร-สถานีวิจัยโครงการหลวงดอยอินทนนท์-
วัดพระธาตุหริภุญชัย-หมู่บ้านหัตถกรรมบ้านถวาย

จังหวัดเชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน

- ล่องแพ อ.ปาย-ถ้ำ และ วัดแบบพม่า-แม่สะเลียง-ดอยเต่า

จังหวัดเชียงใหม่-ลำปาง

- ดอยอินทนนท์-ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย-สวนพฤกษศาสตร์พระนางเจ้าสิริกิติ์

จังหวัดเชียงใหม่-เชียงราย

- ล่องแพยาง-โครงการหลวงอ่างช้าง-วัดร่องขุ่น-สวนแม่ฟ้าหลวง-วัดพระธาตุดอยตุง-
สามเหลี่ยมทองคำ-ล่องเรือแม่น้ำกก
- นั่งช้าง-การแสดงช้าง-ล่องแพ-วัดร่องขุ่น-สามเหลี่ยมทองคำ-แม่สาย-วัดพระธาตุดอย
สุเทพ-ดอยอินทนนท์
- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-สันกำแพง-ดอยอินทนนท์-ดอยตุง
- ดอยอ่างช้าง-ถ้ำเชียงดาว-สวนลัคนาธาร-กะเหรี่ยงคอยาว-ดอยตุง-วัดพระธาตุดอยตุง-
สามเหลี่ยมทองคำ-แม่สาย

จังหวัดเชียงราย-น่าน

- วัดร่องขุ่น-ภูชี้ฟ้า-อุทยานแห่งชาตินันทบุรี-วัดภูมินทร์-วัดพระธาตุแช่แห้ง

จังหวัดเชียงราย-พะเยา-น่าน

- วัดร่องขุ่น-วัดพระเจ้านั่งดิน-คอยาว-อุทยานแห่งชาตินันทบุรี-วัดหนองบัว-วัดพระธาตุแช่
แห้ง-ดอยเสมอดาว-วัดพระธาตุซ่อแฮ

จังหวัดสุโขทัย-ลำปาง-เชียงใหม่

- อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย-อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน-วัดพระธาตุหริ
ภุญชัย-วัดพระธาตุดอยสุเทพ
- อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-วัดพระธาตุลำปางหลวง-ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย-อุทยาน
แห่งชาติแจ้ซ้อน-อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์

จังหวัดเชียงราย-เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน

- ดอยช้าง-ท่าตอน-สวนลัคนา-ดอยอ่างช้าง-ถ้ำเชียงดาว-อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง

จังหวัดลำปาง-อุตรดิตถ์-แพร่-น่าน

- วัดพระธาตุลำปางหลวง-เขื่อนอุตรดิตถ์-วัดแพร่-วัดที่น่าน-ผีตองเหลือง

จังหวัดสุโขทัย-ลำปาง-เชียงใหม่-เชียงราย

- อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดพระธาตุดอยสุเทพ-ดอยตุง-ไร่แม่ฟ้าหลวง

จังหวัดพิษณุโลก-พิจิตร-สุโขทัย-นครสวรรค์

- วัดถ้ำชาละวัน-อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

4.3 พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางแบบอิสระในภาคเหนือ

การวิเคราะห์พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางแบบอิสระในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวใน 15 จังหวัดภาคเหนือ

4.3.1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ

จำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามแยกเป็นเพศชายและเพศหญิงจำนวนเท่าๆกัน

มีอายุเฉลี่ยระหว่าง 21-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 68 ส่วนใหญ่เป็นคนโสด รองลงมาได้แก่ สมรสแล้ว มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับราชการ หรือ พนักงานบริษัท/รัฐวิสาหกิจ หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ไม่น้อยกว่า 20,000 บาทต่อเดือน ทั้งนี้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวในภาคเหนือ ครั้งล่าสุดไม่เกินระยะเวลา 3 เดือน

1) นักท่องเที่ยวจำแนกตามเพศ

นักท่องเที่ยวเพศชายแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี และกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ทั้งนี้มีสถานภาพโสดและสมรสจำนวนพอๆกัน ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัท/รัฐวิสาหกิจ หรือธุรกิจส่วนตัว มีระดับรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับรายได้ประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

ส่วนนักท่องเที่ยวเพศหญิงแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี และกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวเพศชาย แต่มีสัดส่วนสูงกว่านักท่องเที่ยวเพศชาย

เล็กน้อย และมีสถานภาพโสดมากที่สุด รองลงมาคือ สมรสแล้ว มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีระดับรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับรายได้ประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

อย่างไรก็ตาม กลุ่มนักศึกษาเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวอีกกลุ่มหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะมีปริมาณถึงหนึ่งในห้าของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด ทั้งนี้จำนวนนักศึกษาเพศหญิงมีจำนวนมากกว่านักศึกษาเพศชายเล็กน้อย โดยแยกเป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และอายุระหว่าง 21-30 ปี ในจำนวนพอๆ กัน แต่ส่วนใหญ่ของจำนวนนักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 80 มีระดับรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน

(ดูรายละเอียดในภาคผนวกที่ 1 ข้อมูลจากโปรแกรม SPSS ส่วนที่ 1)

4. 3.2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ

1) วัตถุประสงค์และช่วงระยะเวลาของการเดินทางท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนเป็นจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 65 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาได้แก่ การเดินทางมาเยี่ยมญาติหรือเพื่อนเป็นวัตถุประสงค์หลัก และการท่องเที่ยวเป็นวัตถุประสงค์รองประมาณร้อยละ 20

จำนวนวันที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่มากกว่า 3 วันขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 32 อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวอีกส่วนหนึ่งใช้เวลาเดินทางเพียง 1 วันเท่านั้น โดยมีจำนวนพอกับนักท่องเที่ยวกลุ่มแรก คือ คิดเป็นร้อยละ 28

ช่วงเวลาที่นิยมเดินทางท่องเที่ยว คือช่วงวันหยุดตามเทศกาลต่างๆ หรือวันนักขัตฤกษ์ คิดเป็นร้อยละ 42 ส่วนช่วงเวลารวันธรรมดาและวันหยุดของสัปดาห์ นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางในช่วงเวลานี้มีจำนวนพอๆกันประมาณร้อยละ 25 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด นอกจากนี้ช่วงเวลาของการเดินทางท่องเที่ยวไม่ขึ้นอยู่กับฤดูกาล แต่ขึ้นอยู่กับความสะดวกของช่วงเวลาเดินทางท่องเที่ยวเป็นหลัก

เมื่อพิจารณาช่วงเวลาเดินทางท่องเที่ยวในวันหยุดตามเทศกาลหรือวันนักขัตฤกษ์ นักท่องเที่ยวนิยมใช้เวลาเดินทางท่องเที่ยวมากกว่า 3 วัน หรือ 1 วัน แต่ถ้าเป็นวันหยุดประจำสัปดาห์ คือ วันเสาร์และอาทิตย์ นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางท่องเที่ยวเพียง 1 วัน เป็นจำนวนมากที่สุด ส่วนช่วงเวลาที่ใช้เดินทางท่องเที่ยวในวันธรรมดานักท่องเที่ยวนิยมเดินทางท่องเที่ยวโดยใช้เวลาดังตั้ง 3 วันขึ้นไป

2) รูปแบบการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสนใจ

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในภาคเหนือ สนใจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และการท่องเที่ยวตามความสนใจ ตามลำดับ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่ารูปแบบการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณี และการท่องเที่ยวแบบผจญภัย เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในลำดับสูง

3) การค้นหาข้อมูลและการวางแผนเดินทางท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทราบแหล่งท่องเที่ยวจากบุคคลใกล้ชิด ได้แก่ ญาติพี่น้องและบุคคลในครอบครัว รองลงมาได้แก่ หนังสือและวารสารการท่องเที่ยว นอกจากนี้ อินเทอร์เน็ตยังเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่งที่นักท่องเที่ยวใช้ค้นหาข้อมูลการท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 60 นิยมจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวด้วยตนเอง รองลงมาได้แก่ การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวตามคำแนะนำของผู้ที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆแล้ว

4) ผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจและจำนวนผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว

บุคคลที่อิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ ตัวของนักท่องเที่ยวเอง รองลงมาเป็นกลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิด ซึ่งเป็นคนกลุ่มเดียวกันกับที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่ บุคคลในครอบครัว (สามี/ภรรยา และญาติพี่น้อง) และกลุ่มเพื่อน และบุคคลกลุ่มนี้ยังเป็นบุคคลที่นักท่องเที่ยวนิยมเลือกเป็นผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยวไปด้วย

สำหรับขนาดของกลุ่มนักท่องเที่ยวตั้งแต่จำนวน 5 คนขึ้นไปมีจำนวนมากที่สุดประมาณ ร้อยละ 60 รองลงมาได้แก่ การเดินทางเพียง 2 คน ซึ่งบุคคลที่ร่วมเดินทางมักเป็นคนรักหรือภรรยาประมาณ ร้อยละ 16

5) จังหวัดในภาคเหนือและลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยว

นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำปาง และสุโขทัย ตามลำดับ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด ได้แก่ วัด พระธาตุ ศาสนสถาน โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์และเมืองเก่า ส่วนแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวสนใจ ได้แก่ ภูเขา ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติ น้ำตก เขื่อน กว๊าน และแหล่งท่องเที่ยวตามความสนใจที่นักท่องเที่ยวเลือกเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวแบบผจญภัย และเดินป่า

4. 3.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระในการเลือกจัดโปรแกรมการเดินทางท่องเที่ยว

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสวยงามและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความปลอดภัยในการเดินทาง ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว และความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว ส่วนปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจค่อนข้างน้อย ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ความเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และได้รับส่วนลดจากการท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางแบบอิสระในการเลือกจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. ความสวยงาม/น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว	4.44 (มาก)	0.72
2. ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว	4.37 (มาก)	0.78
3. ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว	4.19 (มาก)	0.92
4. ความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว	4.18 (มาก)	0.87
5. ความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว	4.17 (มาก)	0.84

ตารางที่ 4.1(ต่อ) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางแบบอิสระในการเลือกจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
6. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว อาทิ ไฟฟ้า น้ำประปา ที่จอดรถ ห้องสุขา	4.04 (มาก)	0.99
7. โปรแกรมการท่องเที่ยวเหมาะสมกับ ระยะเวลา	4.03 (มาก)	0.87
8. ความสะดวกสบายของที่พัก	4.01 (มาก)	0.96
9. โปรแกรมการท่องเที่ยวเหมาะสมกับ ค่าใช้จ่าย	3.96 (มาก)	0.95
10. ความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร	3.86 (มาก)	1.06
11. จำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว	3.75 (มาก)	1.00
12. เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่	3.52 (มาก)	1.05
13. ได้รับส่วนลดจากการท่องเที่ยว	3.02 (ปานกลาง)	1.26

การวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวจะยุบรวมตัวแปรโดยใช้ Factor Analysis ซึ่งแสดงผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าสถิติของวิธี Factor Analysis

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ	องค์ประกอบ
Eigenvalues	1.046-3.985
% of Variance Explained	59.541
Cronbach's alpha	0.7989
Kaiser-Meyer-Olkin	0.804
Bartlett's test of Sphericity	0.000

การทดสอบความเที่ยงตรงภายใน (Internal consistency) หรือความน่าเชื่อถือ (Reliability test) โดยวิธี Cronbach's alpha เท่ากับ 0.7989 หรือประมาณ 0.80 ซึ่งสูงกว่า 0.70 ถือว่ายอมรับได้ ส่วน Total of Variance Explained ประมาณร้อยละ 60 ถือว่ายอมรับได้เช่นเดียวกัน (Hair, Anderson, Tatham, and Black, 1995: 378,641) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรค่อนข้างสูง ($KMO = 0.804$)

(ดูรายละเอียดในภาคผนวกที่ 1 ข้อมูลจากโปรแกรม SPSS ส่วนที่ 2)

ดังนั้นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเลือกจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวประกอบด้วย

ตารางที่ 4.3 แสดงองค์ประกอบของตัวแปรใหม่ตามวิธี Factor Analysis

องค์ประกอบที่	ชื่อตัวแปรใหม่	ประกอบด้วยตัวแปรเดิม
1	ความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง	- ความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร - ความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว - ความสะดวกสบายของที่พักร - สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว - ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว
2	ความเหมาะสมกับระยะเวลาและค่าใช้จ่าย	- โปรแกรมการท่องเที่ยวเหมาะสมกับระยะเวลา - โปรแกรมการท่องเที่ยวเหมาะสมกับค่าใช้จ่าย
3	ปัจจัยอื่นๆ	- เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ - ได้รับส่วนลดจากการท่องเที่ยว - จำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว
4	ความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว	- ความสวยงาม/น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว - ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว - ความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเลือกจัดโปรแกรมท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านต่างๆ รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทางและความเหมาะสมของโปรแกรมการท่องเที่ยวกับระยะเวลาและค่าใช้จ่าย ส่วนปัจจัยอื่นๆ ให้ความสำคัญน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.4 ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	F-test
1. ความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว	4.27 (มาก)	111.01**
2. ความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง	4.09 (มาก)	
3. ความเหมาะสมกับระยะเวลาและค่าใช้จ่าย	4.10 (มาก)	
4. ปัจจัยอื่นๆ	3.43 (ปานกลาง)	

** ระดับนัยสำคัญ 0.01

การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธี Least Significant Different (LSD) พบว่า ปัจจัยด้านความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวมีความแตกต่างจากปัจจัยด้านอื่นๆ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ส่วนปัจจัยด้านความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทางกับปัจจัยด้านความเหมาะสมกับระยะเวลาและค่าใช้จ่ายไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มประชากรโดยแยกวิเคราะห์กลุ่มย่อย (Sub-group analysis) ที่แยกตามเพศ และระดับรายได้พบว่า เพศหญิงให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว และความเหมาะสมของโปรแกรมท่องเที่ยวกับระยะเวลาและค่าใช้จ่ายมากกว่าเพศชาย (ดูตารางที่ 4.5) ส่วนการวิเคราะห์กลุ่มย่อยของนักท่องเที่ยวที่แยกตามระดับรายได้พบว่า ปัจจัยด้านความสะดวกสบายและความปลอดภัยมีความแตกต่างกัน โดยมีแนวโน้มว่าผู้ที่มีรายได้สูงเห็นว่ามี

สะดวกและปลอดภัยในการเดินทางมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ อาทิ จำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว หรือความเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้มีแนวโน้มว่าผู้ที่มีรายได้สูงให้ความสำคัญในการตัดสินใจน้อยกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย (ดูตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)		T-test
	ชาย	หญิง	
1. ความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว	4.24 (มาก)	4.29 (มาก)	8.172**
2. ความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง	3.99 (มาก)	4.15 (มาก)	2.643
3. ความเหมาะสมกับระยะเวลาและค่าใช้จ่าย	4.04 (มาก)	4.15 (มาก)	6.433*
4. ปัจจัยอื่นๆ	3.33 (ปานกลาง)	3.53 (มาก)	0.679

* ระดับนัยสำคัญ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญ 0.01

ตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว จำแนกตามระดับรายได้

(หน่วย: หมื่นบาท)

	ระดับรายได้						F-test
	1.0<	1.0-1.9	2.0-2.9	3.0-3.9	4.0-4.9	>5.0	
1. ความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว	4.18 (มาก)	4.27 (มาก)	4.39 (มาก)	4.29 (มาก)	4.50 (มากที่สุด)	4.27 (มาก)	1.671
2. ความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง	4.02 (มาก)	4.01 (มาก)	4.20 (มาก)	4.33 (มาก)	3.86 (มาก)	4.25 (มาก)	3.618**
3. ความเหมาะสมกับระยะเวลาและค่าใช้จ่าย	3.99 (มาก)	4.10 (มาก)	4.18 (มาก)	4.19 (มาก)	4.27 (มาก)	4.18 (มาก)	1.375
4. ปัจจัยอื่นๆ	3.51 (มาก)	3.38 (ปานกลาง)	3.61 (มาก)	3.53 (มาก)	3.11 (ปานกลาง)	3.14 (ปานกลาง)	2.657*

* ระดับนัยสำคัญ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญ 0.01

4. 3.4 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระที่มีต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว

เมื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในภาคเหนือพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจค่อนข้างมากต่อความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนความยุติธรรมของราคาสินค้าและบริการในแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวยังไม่ค่อยพอใจมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับความพึงพอใจด้านอื่นๆ

ตารางที่ 4.7 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในด้านต่างๆ

ความพึงพอใจต่อโปรแกรมท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ/มีความสวยงาม	4.28 (มาก)	0.7
2. ความสะดวกในการเดินทาง	4.22 (มาก)	0.75
3. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินระหว่างเดินทาง	4.17 (มาก)	0.81
4. โปรแกรมการท่องเที่ยวเป็นไปตามที่คาดหวังไว้	4.11 (มาก)	0.73
5. ความสะดวกสบายของที่พักร	4.02 (มาก)	0.86
6. คุณภาพการบริการของผู้ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว	3.98 (มาก)	0.79
7. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว	3.96 (มาก)	0.84
8. ความยุติธรรมของราคาสินค้าและบริการในแหล่งท่องเที่ยว	3.76 (มาก)	0.99

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาความพึงพอใจที่ได้รับจากการเดินทางท่องเที่ยวในภาคเหนือ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งกลุ่มตัวแปรให้สอดคล้องกับการแบ่งกลุ่มตัวแปรปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 การจัดกลุ่มตัวแปรด้านความพึงพอใจต่อโปรแกรมท่องเที่ยวในภาคเหนือ

ตัวแปรความพึงพอใจใหม่	กลุ่มตัวแปรความพึงพอใจเดิม
ความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง	- ความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว - ความสะดวกสบายของที่พักร - สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว - ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว
ความเหมาะสมของค่าใช้จ่าย	- ความยุติธรรมของราคาสินค้าและบริการในแหล่งท่องเที่ยว
ปัจจัยอื่นๆ	- โปรแกรมการท่องเที่ยวเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ - คุณภาพการบริการของผู้ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว
ความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว	- แหล่งท่องเที่ยวน่าสนใจ/มีความสวยงาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจโปรแกรมการท่องเที่ยวด้านความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับความพึงพอใจด้านอื่นๆ รองลงมาได้แก่ ความพึงพอใจด้านความสะดวกสบายและความปลอดภัยของการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนความพึงพอใจด้านความยุติธรรมของราคาสินค้าและบริการในแหล่งท่องเที่ยวมีความพึงพอใจน้อยที่สุด (ดูตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ

ความพึงพอใจต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	F-test
1. ความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว	4.28 (มาก)	31.80**
2. ความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง	4.09 (มาก)	
3. ความเหมาะสมของค่าใช้จ่าย	3.76 (มาก)	
4. ด้านอื่นๆ	4.04 (มาก)	

** ระดับนัยสำคัญ 0.01

4.3.5 ปัญหาที่นักท่องเที่ยวประสบในการเดินทางท่องเที่ยว

ปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบส่วนใหญ่ ได้แก่ ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว และสภาพภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวไม่เป็นระเบียบสวยงาม คิดเป็นร้อยละ 46 และ 45 ตามลำดับ รองลงมาได้แก่ ค่าที่พักและอาหารมีราคาแพง คิดเป็นร้อยละ 38 และสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งที่ท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 31

ตารางที่ 4.10 ปัญหาที่นักท่องเที่ยวประสบในการเดินทางท่องเที่ยวในภาคเหนือ

ปัญหาที่พบ	ความถี่	ร้อยละ
1. ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว	181	46.4
2. สภาพภูมิทัศน์ไม่เป็นระเบียบสวยงาม	177	45.4
3. ค่าที่พัก/อาหารมีราคาแพง	148	37.9
4. สิ่งอำนวยความสะดวกมีไม่เพียงพอ	122	31.3
5. ค่าบริการนำเที่ยวมีราคาแพง	81	20.8
6. การหลอกลวงนักท่องเที่ยว	77	19.7
7. จำนวนนักท่องเที่ยวมากเกินไป	66	16.9
8. คุณภาพไกด์ท้องถิ่นยังไม่ดีพอ	40	10.3

หมายเหตุ เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ (n=390)

4.4 พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางแบบกลุ่ม (Group Tourist)

การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการและการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางแบบกลุ่มในการเลือกโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (Package tour) ใน 15 จังหวัดภาคเหนือ

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวแบบกลุ่มมีจำนวนน้อยเพียง 14 คน อาจเนื่องจากในช่วงเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามคือระหว่างวันที่ 7-12 เมษายน 2550 ไปตรงกับช่วงเวลาก่อนวันหยุดเทศกาลสงกรานต์เล็กน้อย ซึ่งคนส่วนใหญ่เตรียมตัวที่จะเดินทางกลับบ้านในเทศกาลสงกรานต์ อย่างไรก็ตาม แม้จะมีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามค่อนข้างน้อย แต่ก็พอสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังต่อไปนี้

4.4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

จำนวนนักท่องเที่ยวแยกเป็นนักท่องเที่ยวเพศชายและเพศหญิงจำนวน 8 และ 6 คน ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมาได้แก่ อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 29 และเป็นคนโสดและสมรสแล้วจำนวนพอ ๆ กัน เมื่อแยกพิจารณาตามเพศพบว่าเพศชายมีสัดส่วนของคนที่มีสมรสแล้วสูงกว่าเพศหญิง

นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามมีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมาได้แก่ การศึกษาระดับอนุปริญญาคิดเป็นร้อยละ 14 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทหรือรัฐวิสาหกิจ ธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย และครูโรงเรียนเอกชน ร้อยละ 36 21 และ 21 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีระดับรายได้ไม่เกิน 20,000 บาทต่อเดือน หรือประมาณร้อยละ 80 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นคนในภาคเหนือซึ่งเดินทางมาจากจังหวัดในภาคเหนือตอนบนคิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากภาคกลางไม่รวมกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 30 และส่วนที่เหลือเดินทางมาจากจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพมหานครคิดเป็นร้อยละ 14 และ 7 ตามลำดับ และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดภาคเหนือภายในระยะเวลา 1 ปี ก่อนที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้

1) นักท่องเที่ยวจำแนกตามเพศ

นักท่องเที่ยวเพศชายส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปีมากที่สุด ในขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวหญิงที่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี และ 31-40 ปีมีจำนวนพอๆ กัน นักท่องเที่ยวหญิงมีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่าเพศชาย และสัดส่วนนักท่องเที่ยวหญิงมีสถานภาพโสดมากกว่าเพศชาย นักท่องเที่ยวหญิงส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีสัดส่วนสูงกว่าเพศชาย

(ดูรายละเอียดในภาคผนวกที่ 2 ข้อมูลจากโปรแกรม SPSS ส่วนที่ 1)

4. 4.2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบกลุ่ม

1) วัตถุประสงค์และช่วงระยะเวลาของการเดินทางท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางแบบกลุ่มที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ของการเดินทางมาเพื่อทัศนศึกษา คิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมาได้แก่ การเดินทางเพื่อพักผ่อน ประมาณร้อยละ 30 โดยมีระยะเวลาเดินทาง 1 วันมากที่สุด รองลงมาได้แก่ 2-3 วัน วันที่ชอบเดินทางมาท่องเที่ยวได้แก่ ช่วงวันหยุดเสาร์และอาทิตย์หรือวันหยุดเทศกาลและนักขัตฤกษ์ และช่วงเวลาเดินทางท่องเที่ยวไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความสะดวก

2) รูปแบบการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสนใจ

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางแบบกลุ่มสนใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตในชนบท

3) การค้นหาข้อมูลและการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบกลุ่มส่วนใหญ่ค้นหาและทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต รองลงมาได้แก่ สื่อสาธารณะ อาทิ โทรทัศน์ และวิทยุ เป็นต้น สำหรับการตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยวแบบแพคเกจทัวร์ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเลือกเดินทางเป็นครั้งคราวไป

4) ผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและจำนวนผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะตัดสินใจการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเอง และผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวมักเป็นบุคคลที่ใกล้ชิด อาทิ สามี/ภรรยา พ่อ-แม่ และญาติพี่น้อง และผู้ร่วมเดินทางได้แก่ กลุ่มบุคคลดังกล่าวข้างต้น ส่วนขนาดของกลุ่มผู้ร่วมเดินทางมักมีจำนวนเกินกว่า 50 คนขึ้นไป

5) จังหวัดและแหล่งท่องเที่ยวในภาคเหนือที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบกลุ่มมักนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย และแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมมาท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ได้แก่ น้ำตก เชื่อน ภูเขา ป่าไม้ และอุทยานแห่งชาติ เขิงวัฒนธรรม ได้แก่ วัด พระธาตุ โบราณสถาน และเมืองเก่า และแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ได้แก่ เดินป่าและการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

4. 4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวแบบกลุ่มในการเลือกโปรแกรมท่องเที่ยว (Package Tour)

การวิจัยพบว่าปัจจัยที่นักท่องเที่ยวเห็นว่ามีความสำคัญต่อการตัดสินใจ ได้แก่ ลักษณะและคุณภาพของยานพาหนะที่ใช้เดินทาง ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว ความน่าสนใจ/ดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว และบริษัทสามารถให้บริการท่องเที่ยวครบทุกอย่าง ส่วนปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญปานกลาง ได้แก่ บริษัทมีพนักงานที่ออกไปหาลูกค้า บริษัทมีการขายทัวร์ผ่านทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ หรือเว็บไซต์

ตารางที่ 4.11 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวแบบกลุ่มในการเลือกโปรแกรมท่องเที่ยว

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวแบบกลุ่ม	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1.ลักษณะและคุณภาพของยานพาหนะที่ใช้เดินทาง	4.71 (มากที่สุด)	0.61
2.ความน่าสนใจ/ดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว	4.43 (มาก)	0.85

ตารางที่ 4.11 (ต่อ) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวแบบกลุ่มในการเลือกโปรแกรมท่องเที่ยว

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวแบบกลุ่ม	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
3.ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว	4.43 (มาก)	0.94
4.บริษัทสามารถให้บริการท่องเที่ยวครบทุกอย่าง	4.36 (มาก)	0.74
5.ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของบริษัท	4.29 (มาก)	0.91
6.ความสะดวกในการติดต่อกับบริษัท อาทิ จำนวนสาขาของบริษัท ช่องทางการติดต่อสื่อสาร	4.21 (มาก)	0.8
7.ความน่าสนใจของกิจกรรมที่กำหนดในโปรแกรมการเดินทาง	4.14 (มาก)	0.86
8.ระยะเวลา/ช่วงเวลาในการจัดโปรแกรมท่องเที่ยว	4.14 (มาก)	0.77
9.การตกแต่งบริษัทให้มีความน่าเชื่อถือ	4.14 (มาก)	0.86
10. โปรแกรมการเดินทางสามารถปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า	4.14 (มาก)	1.29
11. ความสะดวกในการชำระเงิน อาทิ ผ่อนชำระได้ จ่ายผ่านบัตรเครดิต ช่วงระยะเวลาในการชำระเงินแต่ละงวด เป็นต้น	4.07 (มาก)	1.14
12. ลักษณะและคุณภาพของที่พักร	4.00 (มาก)	1.24
13. ระดับราคาของแพคเกจทัวร์	3.93 (มาก)	1.00
14. พนักงานของบริษัทให้คำปรึกษาด้านท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี	3.93 (มาก)	0.83
15. คุณภาพของมัคคุเทศก์	3.93 (มาก)	0.92

ตารางที่ 4.11 (ต่อ) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวแบบกลุ่มในการเลือกโปรแกรมท่องเที่ยว

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวแบบกลุ่ม	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
16. จำนวนของลูกทัวร์ที่ร่วมเดินทางด้วย	3.79 (มาก)	0.80
17. การส่งเสริมการขาย อาทิ การลดราคาของแพคเกจทัวร์	3.64 (มาก)	1.15
18. บริษัทมีพนักงานที่ออกไปหาลูกค้า	3.21 (ปานกลาง)	1.53
19. บริษัทมีการขายทัวร์ผ่านทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ หรือเว็บไซต์	3.07 (ปานกลาง)	1.14

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาตามปัจจัยส่วนผสมการตลาดบริการท่องเที่ยวพบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการ (Process) ซึ่งได้แก่ ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว มีความสำคัญมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านอื่นๆ รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านความร่วมมือทางธุรกิจ (Partnership) ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (Product) และปัจจัยด้านกายภาพ (Physical Evidence) (ดูตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 ปัจจัยส่วนผสมการตลาดบริการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวแบบกลุ่มในการเลือกโปรแกรมท่องเที่ยว

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวแบบกลุ่ม	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ลำดับ
1. ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (Product)	4.31 (มาก)	0.76	3
- ลักษณะและคุณภาพของยานพาหนะที่ใช้เดินทาง	4.71 (มากที่สุด)	0.61	
- ความน่าสนใจ/ดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว	4.43 (มาก)	0.85	
- ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของบริษัท	4.29 (มาก)	0.91	

ตารางที่ 4.12 (ต่อ) ปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวแบบกลุ่มในการเลือกโปรแกรมท่องเที่ยว

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวแบบกลุ่ม	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ลำดับ
- ความน่าสนใจของกิจกรรมที่กำหนดในโปรแกรมการเดินทาง	4.14 (มาก)	0.86	
- ลักษณะและคุณภาพของที่พักร	4.00 (มาก)	1.24	
2. ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (Price)	4.00 (มาก)	1.00	6
- ความสะดวกในการชำระเงิน อาทิ ผ่อนชำระได้ จ่ายผ่านบัตรเครดิต ช่วงระยะเวลาในการชำระเงินแต่ละงวด เป็นต้น	4.07 (มาก)	1.14	
- ระดับราคาของแพคเกจทัวร์	3.93 (มาก)	1.00	
3. ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)	3.50 (มาก)	0.73	9
- ความสะดวกในการติดต่อกับบริษัท อาทิ จำนวนสาขาของบริษัท ช่องทางการติดต่อสื่อสาร	4.21 (มาก)	0.8	
- บริษัทมีพนักงานที่ออกไปหาลูกค้า	3.21 (ปานกลาง)	1.53	
- บริษัทมีการขายทัวร์ผ่านทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ หรือเว็บไซต์	3.07 (ปานกลาง)	1.14	
4. ปัจจัยด้านการส่งเสริมการขาย (Promotion)	3.64 (มาก)	1.15	8
- การส่งเสริมการขาย อาทิ การลดราคาของแพคเกจทัวร์	3.64 (มาก)	1.15	
5. ปัจจัยด้านบุคลากร (People)	3.93 (มาก)	0.78	7
- พนักงานของบริษัทให้คำปรึกษาด้านท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี	3.93 (มาก)	0.83	

ตารางที่ 4.12 (ต่อ) ปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวแบบกลุ่มในการเลือกโปรแกรมท่องเที่ยว

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวแบบกลุ่ม	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ลำดับ
- คุณภาพของมัคคุเทศก์	3.93 (มาก)	0.92	
6.ปัจจัยด้านกายภาพ (Physical Evidence)	4.14 (มาก)	0.86	4
- การตกแต่งบริษัทให้มีความน่าเชื่อถือ	4.14 (มาก)	0.86	
7.ปัจจัยด้านกระบวนการ (Process)	4.43 (มาก)	0.94	1
- ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว	4.43 (มาก)	0.94	
8.ปัจจัยด้านการจัดองค์ประกอบผลิตภัณฑ์ (Packaging)	4.02 (มาก)	0.67	5
- ระยะเวลา/ช่วงเวลาในการจัดโปรแกรมท่องเที่ยว	4.14 (มาก)	0.77	
- โปรแกรมการเดินทางสามารถปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า	4.14 (มาก)	1.29	
- จำนวนของลูกค้าที่ร่วมเดินทางด้วย	3.79 (มาก)	0.8	
9.ปัจจัยด้านความร่วมมือทางธุรกิจ (Partnership)	4.36 (มาก)	0.74	2
- บริษัทสามารถให้บริการท่องเที่ยวครบทุกอย่าง	4.36 (มาก)	0.74	

4. 4.4 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบกลุ่มที่มีต่อโปรแกรมท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวพึงพอใจโปรแกรมท่องเที่ยว (Package Tour) ในด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความน่าสนใจและสวยงามมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับความพึงพอใจด้านอื่นๆ รองลงมาได้แก่ ความพึงพอใจด้านที่พักและพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพการให้บริการของมัคคุเทศก์ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินระหว่างเดินทาง

ตารางที่ 4.13 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวแบบกลุ่มในด้านต่างๆที่มีต่อโปรแกรมท่องเที่ยว

ความพึงพอใจต่อโปรแกรมท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1.แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ/มีความสวยงาม	4.57 (มากที่สุด)	0.51
2.ที่พักและพาหนะที่ใช้เดินทาง	4.43 (มาก)	0.94
3.สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว อาทิ น้ำประปา ถนน ห้องน้ำ	4.29 (มาก)	0.99
4.คุณภาพการให้บริการของมัคคุเทศก์	4.29 (มาก)	0.73
5.ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินระหว่างเดินทาง	4.29 (มาก)	0.99
6.โปรแกรมการท่องเที่ยวเป็นไปตามที่กำหนดไว้	4.14 (มาก)	0.95
7.ความยุติธรรมของราคาสินค้าและบริการในแหล่งท่องเที่ยว	4.07 (มาก)	0.83
8.ปริมาณนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว	3.93 (มาก)	0.83

4. 4.5 ปัญหาที่นักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบกลุ่มประสบในการเดินทางท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวพบปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ คุณภาพไกด์ท้องถิ่นยังไม่ดีพอ และค่าที่พัก/อาหารมีราคาแพง ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 ปัญหาที่นักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบกลุ่มประสบในการเดินทางท่องเที่ยว

ปัญหาที่พบ	ความถี่	ร้อยละ
1. ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว	12	85.7%
2. คุณภาพไกด์ท้องถิ่นยังไม่ดีพอ	7	50.0%
3. ค่าที่พัก/อาหารมีราคาแพง	6	42.9%
4. สภาพภูมิทัศน์ไม่เป็นระเบียบสวยงาม	5	35.7%
5. ค่าบริการนำเที่ยวมีราคาแพง	5	35.7%
6. สิ่งอำนวยความสะดวกมีไม่เพียงพอ	3	21.4%
7. จำนวนนักท่องเที่ยวมากเกินไป	3	21.4%
8. การหลอกลวงนักท่องเที่ยว	2	14.3%

4.5 โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปแบบใหม่

การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมกลุ่มย่อยผนวกกับข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อเสนอแนะโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปแบบใหม่ สามารถจัดกลุ่มโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป เชิงธรรมชาติ เชิงวัฒนธรรม และเชิงผสม ที่มีระยะเวลา 1 2 และ 3 วัน ตามลำดับ โดยจัดเรียงลำดับ โปรแกรมท่องเที่ยวตามความน่าสนใจ 3 อันดับ รวมทั้งสิ้น 54 โปรแกรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

โปรแกรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ สำหรับนักท่องเที่ยวแบบอิสระ

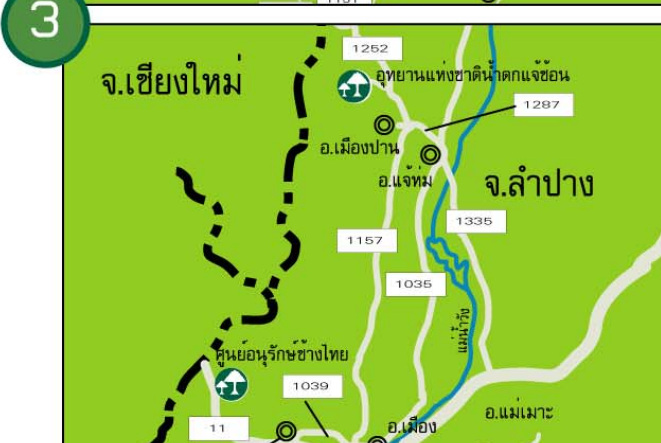
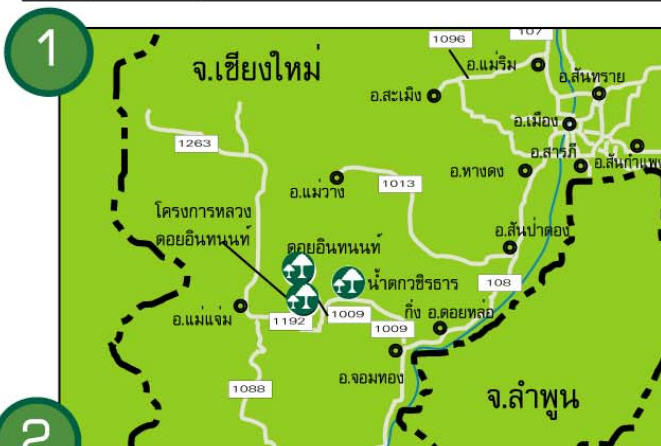
ระยะเวลา

1 วัน

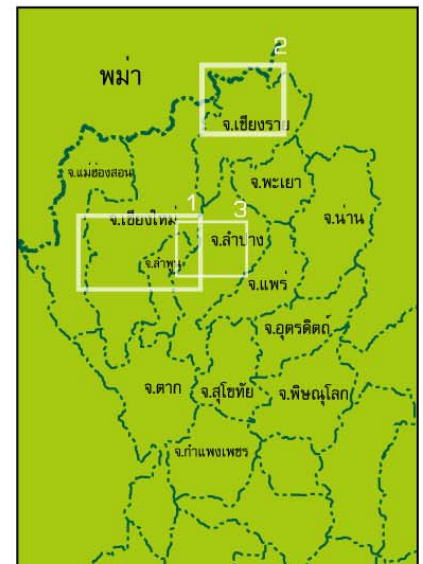
เชิงธรรมชาติ

อันดับ	จังหวัด	โปรแกรมการท่องเที่ยว
1	ชม.	ดอยอินทนนท์-น้ำตกสิริธาร-โครงการหลวงดอยอินทนนท์
2	ชม.	สวนแม่ฟ้าหลวง-ดอยตุง-ดอยแม่สลอง
3	สป.-สป.	ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย-อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน

ทิศเหนือ

สัญลักษณ์บนแผนที่

เขตแดน

- อาณาเขตอำเภอ
- อาณาเขตจังหวัด
- อาณาเขตประเทศ

เส้นทาง

- xxxxx ทางหลวงแผ่นดิน
- ถนนในเมือง
- ทางเดินเท้า
- แม่น้ำ

สัญลักษณ์ที่สำคัญ

- ⊙ ที่ตั้งอำเภอ, ที่ว่าการอำเภอ
- 🌳 จุดท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ
- 🏯 จุดท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- 🏠 จุดท่องเที่ยวเชิงผสม

4.5.1 โปรแกรมการท่องเที่ยวแบบใหม่สำหรับนักท่องเที่ยวแบบอิสระ

1) เชิงธรรมชาติ

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ

โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 1 วัน

อันดับ 1 : จังหวัดเชียงใหม่	
ดอยอินทนนท์ – ดอยอ่างกา - สถานีวิจัยโครงการหลวง	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
08.30 น.	ออกเดินทางจากที่พักไปตามเส้นทาง เชียงใหม่ – จอมทอง ระยะทางประมาณ 50 กม.ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ถึง ทางขึ้นดอยอินทนนท์ จากนั้นเดินทางต่อไปยังยอดดอยอินทนนท์ ตามเส้นทางที่คดเคี้ยวของภูเขา ระยะทางประมาณ 55 กม.
10.00 น.	และชมหมูล้านชาวนาเขาเผ่ากระเหรี่ยง ซึ่งเป็นชุมชนเล็ก ๆ ประมาณ 20 ครัวเรือน
10.30 น.	ออกเดินทางจากหมู่บ้านชาวนาเขาเผ่ากระเหรี่ยง ไปยังยอดดอยอินทนนท์ หรือดอยอ่างกา
11.15 น.	เดินทางถึงยอดดอยอินทนนท์ หรือ ดอยอ่างกา ซึ่งประกอบด้วยภูเขาสูงต่ำสลับซับซ้อน ซึ่งสูงจากระดับน้ำทะเล 2,565 เมตร โดยที่ป่าอินทนนท์เป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำแม่กลาง แม่ป่าก่อ แม่ปอน แม่ยะ แม่แจ่ม แม่ขาน และเป็นส่วนหนึ่งของต้นน้ำแม่ปิงซึ่งเป็นแหล่งพลังงานไฟฟ้าที่เขื่อนภูมิพล สัมผัสอากาศที่หนาวเย็น โดยเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 15 องศาเซลเซียส พร้อมกับถ่ายรูปที่จุดที่สูงที่สุดในประเทศไทย
12.00 น.	ออกเดินทางไปยังร้านอาหารในบริเวณพระธาตุนพเมธนิคและนภพลภูมิสิริ
12.15 - 13.15 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ที่ห้องอาหารของกองทัพอากาศในบริเวณลานพระธาตุนพเมธนิคและนภพลภูมิสิริ
13.15 – 14.15 น.	นำท่านชมพระมหาธาตุนพเมธนิค และพระมหาธาตุนภพลภูมิสิริ สร้างขึ้นโดยกองทัพอากาศ ร่วมกับพสกนิกรชาวไทย โดยพระมหาธาตุนพเมธนิค สร้างถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ เมื่อพ.ศ. ๒๕๓๐ และพระมหาธาตุนภพลภูมิสิริ สร้างถวายสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ เมื่อพ.ศ. ๒๕๓๕ พระมหาธาตุทั้ง ๒ องค์นี้ มีรูปทรงคล้ายคลึงกัน คือ สุวานเป็นรูป ๑๒ เหลี่ยม มีระเบียงแก้วโดยรอบเป็น ๒ ระดับ ยอดปลีขององค์เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุและพระพุทธรูปบูชา รอบบริเวณสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของดอยอินทนนท์อย่างสวยงาม
14.15 น.	ออกเดินทางต่อไปยังน้ำตกวชิรธาร
14.45 น.	ถึงน้ำตกวชิรธาร เทียวชมน้ำตก
15.15 น.	ออกเดินทางต่อไปยังโครงการหลวงดอยอินทนนท์ และ หมู่บ้านชาวนาเขาเผ่าแม้ว หรือม้ง
15.45 – 16.30 น.	ถึงโครงการหลวง และนำเที่ยวโครงการหลวง พร้อมชมพืชผัก ดอกไม้เมืองหนาว และผลิตภัณฑ์ ของ

	ชาวเขาเผ่าแม้วหรือม้งที่นำมาขายให้นักท่องเที่ยว ได้ซื้อกลับบ้าน
16.30 น.	ออกเดินทางกลับสู่เชียงใหม่
17.30 น.	เดินทางถึงที่พัก
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ: หมู่บ้านชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง ,จุดสูงสุดในประเทศไทยที่ดอยอ่างกา , พระธาตุนพเมทนีดลและนาพलगุมิสิริ , น้ำตกวชิรธาร , โครงการหลวงดอยอินทนนท์	
ที่พัก: โรงแรม ในจังหวัดเชียงใหม่ หรือรีสอร์ท ในบริเวณอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่	
ร้านอาหาร: ร้านอาหารที่บริเวณลานพระธาตุนพเมทนีดลและพलगุมิสิริ หรือ ในบริเวณน้ำตกวชิรธาร	

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ
โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 1 วัน

อันดับ 2 : จังหวัดเชียงราย	
สวนแม่ฟ้าหลวง-ดอยตุ้ง-ดอยแม่สละ	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
08.30-09.45 น.	ถึงเชียงราย เดินทางต่อไปยังสวนแม่ฟ้าหลวง
09.45-11.30 น.	เรียนรู้ชมไม้เมืองหนาว ณ สวนแม่ฟ้าหลวง ละลานตาด้วยแปลงไม้ดอก และไม้พุ่มจากทุกมุมโลก หมุนเวียนกันเบ่งบานตลอดปี สวยสดงดงามพื้นพรมธรรมชาติที่แปรเปลี่ยนไปตามฤดูกาล ชมสวนหิน สวนน้ำพุ น้ำผุด ที่จะปรับเปลี่ยนไปทุกปีในช่วงงานห่มหนาว ราวเดือนตุลาคมถึงเมษายน เพลินชมพระตำหนักดอยตุง เรือนไม้ 2 ชั้นบนเนินต่างระดับ สถาปัตยกรรมผสมผสานระหว่างบ้าน ปีกไม้ ศิลปะล้านนา กับชาเลต์แบบสวิส (Swiss Chalet) สามารถมองเห็นทิวทัศน์เทือกเขา สลับซับซ้อน กลางห้องเป็นที่ประดิษฐานพระฉายาลักษณ์เพื่อผู้มาเยือนได้สักการะ เพดานดาวเป็น ภาพระบอบสุริยะและกลุ่มดวงดาวอยู่ในตำแหน่งเดียวกับที่เคยปรากฏ ณ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2443 วัน พระราชสมภพ รอบพระตำหนักประดับด้วยไม้ดอกนานาพันธุ์ สามารถชมห้องบรรทมและห้องทรง งานที่สะท้อนพระราชจริยวัตรอันงดงามเรียบง่าย
11.30-12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวันในห้องอาหารต้นน้ำ
12.30-13.30 น.	เดินทางต่อไปยังดอยแม่สละ
13.30-15.00 น.	ดอยแม่สละ เป็นที่ตั้งของหมู่บ้านสันติคีรี เดิมชื่อบ้านแม่สละนอก เป็นชุมชนผู้อพยพจากกองพล ๙๓ ซึ่งอพยพจากประเทศพม่าเข้ามาในเขตไทย จำนวนสองกองพันคือ กองพันที่ ๓ เข้ามาอยู่ที่ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และกองพันที่ ๕ อยู่ที่บ้านแม่สละนอก ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๔ ในเดือน ธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ ดอกนางพญาเสือโคร่ง ซึ่งเป็นซากุระพันธุ์ที่เล็กที่สุด สีชมพูอมขาว จะบาน สะพรั่งตลอดแนวทางขึ้นดอยแม่สละ เป็นพันธุ์ไม้ที่หายากในเมืองไทย เพราะเจริญเติบโตอยู่ แต่เฉพาะในภูมิอากาศหนาวจัดเท่านั้น ชมไร่ชาและศึกษาวิธีการผลิตชา ชิมชาชมทิวทัศน์รอบหมู่บ้าน อาชา(หมู่บ้านเจียงจาไซ) และอนุสรณ์สถานอดีตทหารจีนคณะชาติภาคเหนือ ประเทศไทย
15.00-16.30 น.	เดินทางกลับไปยังที่พัก
16.30 น.	เข้าสู่ที่พัก
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ: ไร่แม่ฟ้าหลวง พระตำหนักสมเด็จพระเจ้า และ ดอยแม่สละ	
ที่พัก: เชียงราย โรงแรมเวียงอินทร์ โรงแรมวังคำ โรงแรมมณีรินทร์ โรงแรมริมกก รีสอร์ท โรงแรมดุสิตโอแลนด์รีสอร์ท	
ร้านอาหาร: ร้านอาหารต้นน้ำ ในบริเวณไร่แม่ฟ้าหลวง	

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ
โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 1 วัน

อันดับ 3 : จังหวัดลำปาง-ลำพูน ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย - อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
08.00 น	ออกเดินทาง ไปยังศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย จังหวัดลำปาง
09.00 น.	ถึงศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยจังหวัดลำปาง นำชมการแสดงของช้างที่ได้ผ่านการฝึกฝนมาอย่างดี
09.00-09.20 น.	ชมการแสดงของช้างอาบน้ำ
09.30- 10.15 น	ชมการแสดงของช้างทำงาน
10.15-10.30 น.	สนุกรู้นกับการเลี้ยงช้าง ด้วยผลไม้เช่น กล้วย อ้อย รวมทั้งถ่ายรูปคู่กับช้างเป็นที่ระลึก
10.30 – 11.30 น.	ออกเดินทางไปอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง เพื่อไปรับประทานอาหารกลางวัน
11.30 – 12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ที่ ไร่หญ้า แจ้ซ้อน รีสอร์ท
12.30 – 12.15 น	ออกเดินทางไปสู่อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน
12.15- 15.30 น.	เที่ยวชมอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน เช่น เส้นทางเดินป่าตามธรรมชาติลัดเลาะสายน้ำตกแจ้ซ้อน หรือจะสนุกกับโปรแกรมดูนก เช่น นกเขาเปล้า นกบั้งรอกใหญ่ นกแอ่นพันธุ์ทิมาลัย นกกระต่ายน้อยธรรมดา นกไทรคอคคอสฟ้า นกนางแอ่นบ้าน นกพญาไฟใหญ่ นกเขียวท่งทองปีกสีฟ้า เป็นต้น จากนั้นท่านสามารถผ่อนคลายกล้ามเนื้อเกี่ยวกับการแช่น้ำแร่ร้อนที่เกิดขึ้นจากบ่อน้ำร้อนธรรมชาติภายในอุทยานก่อนที่จะเดินทางกลับ โรงแรมที่พัก
15.30- 16.30 น.	เดินทางกลับสู่ที่พักในกรณีที่อยู่จังหวัดเชียงใหม่
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ: ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยลำปาง และ อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน	
ที่พัก: โรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ หรือ ลำปาง	
ร้านอาหาร: ห้องอาหารตูปคำ ไร่หญ้าแจ้ซ้อน รีสอร์ท หรือ ร้านอาหารในอุทยานฯ	

โปรแกรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ สำหรับนักท่องเที่ยวแบบอิสระ

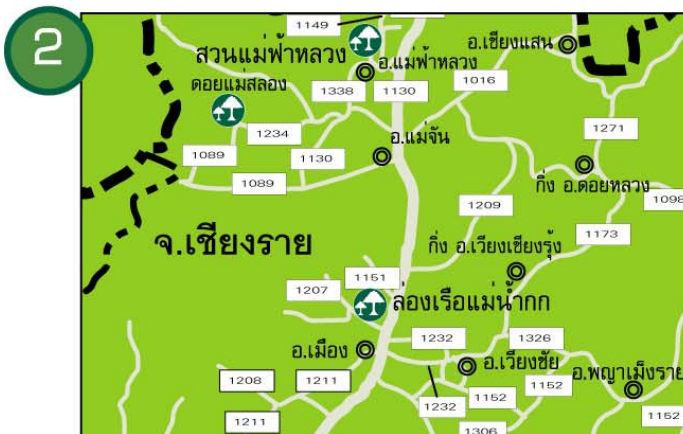
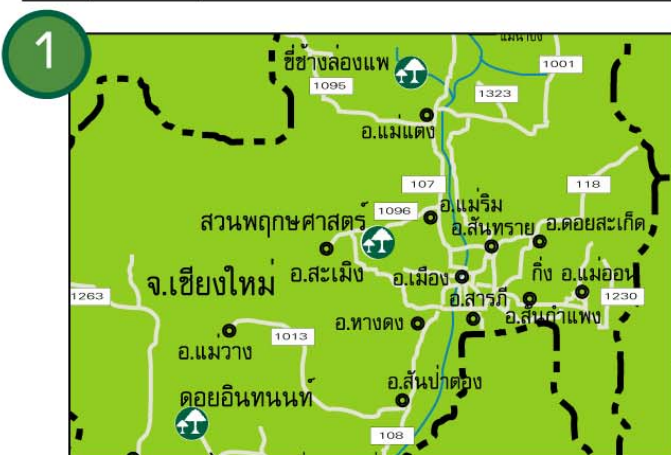
ระยะเวลา

2 วัน

เชิงธรรมชาติ

อันดับ	จังหวัด	โปรแกรมการท่องเที่ยว
1	ชม.	ชีช้างล่องแพ(แม่แตง)-สวนพฤกษศาสตร์-ดอยอินทนนท์
2	ชม.	ล่องเรือแม่น้ำกก(ดูหมู่บ้านชาวเขา)-สวนแม่ฟ้าหลวง-ดอยแม่สลอง
3	ชม.-มส.	เส้นทางเชียงใหม่-แม่สะเรียง-ถ้ำแก้วโกมล จ.แม่ฮ่องสอน-หมู่บ้านรักไทย(ชาวจีน-ไร้ชา)-ถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ

ทิศเหนือ

สัญลักษณ์บนแผนที่

เขตแดน
 - - - - - อาณาเขตอำเภอ
 - - - - - อาณาเขตจังหวัด
 - - - - - อาณาเขตประเทศ

เส้นทาง
 - - - - - ทางหลวงแผ่นดิน
 - - - - - ถนนในเมือง
 - - - - - ทางเดินเท้า
 - - - - - แม่น้ำ

สัญลักษณ์ที่สำคัญ

- ที่ตั้งอำเภอ, ที่ว่าการอำเภอ
- จุดท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ
- จุดท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- จุดท่องเที่ยวเชิงผสม

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ
โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 2 วัน

อันดับ 1 : จังหวัดเชียงใหม่	
ชี้ช้างล่องแพ (แม่แตง) –สวนพฤกษศาสตร์-ดอยอินทนนท์	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
วันแรก	
08.30 น.	ออกเดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่ ไปตามเส้นทางอำเภอแมริม – ผา่ง เพื่อไปยังปางช้างแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
09.45 น.	เดินทางถึงปางช้างแม่แตง
09.45-10.30 น.	สนุกกับการป้อนอาหารช้าง หลังจากนั้นชมช้างอาบน้ำในแม่น้ำแม่แตง พร้อมกับการแสดงการชักลาก ไม้ของช้างน้อยใหญ่ จบการแสดงภาคแรกด้วยการวาดรูปของศิลปินช้างน้อย ที่วาดรูปได้สวยงามจน มีชื่อเสียงระดับโลก
10.30-11.30 น.	ตื่นเต้นเร้าใจกับการนั่งช้างเข้าป่า พร้อมกับการนั่งเกวียน กลับมาที่ปางช้าง
11.30-12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
12.30-13.30 น.	สนุกสนานกับการล่องแพไม้ไผ่ กลางธรรมชาติของภูเขาในป่าแม่แตง ในลำน้ำแม่แตง
13.45-15.00 น.	เดินทางต่อไปยังสวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
15.00-16.00 น.	นำชม สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ตั้งอยู่ในพื้นที่จำนวน 3,500 ไร่ จัดทำเป็น สวนพฤกษศาสตร์ ที่สมบูรณ์แบบที่สุดในประเทศไทยและมีมาตรฐานระดับนานาชาติ เป็นแหล่ง รวบรวมพรรณไม้ชนิดต่างๆ โดยเฉพาะไม้ประจำถิ่นและไม้ที่กำลังจะสูญพันธุ์ เพื่อจัดปลูก ขยายพันธุ์ และ ศึกษาวิจัย ลักษณะการจัดสวนของที่นี่จะแบ่งพันธุ์ไม้ตามวงศ์และความเหมาะสมของสภาพ พื้นที่ รวบรวมพันธุ์ไม้ทั้งในและต่างประเทศ เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับพันธุ์ไม้ สามารถ ขับรถเที่ยวชมรอบๆ ได้ จุดที่ แวะชมได้ คือ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์เพาะกล้ายไม้ไทย อาคารพืช สมุนไพร พิพิธภัณฑ์พืชสมุนไพรศูนย์วิจัย และอาคารเรือนกระจก และมีเส้นทาง เดินเท้าที่จัดไว้ 3 เส้น คือ 1. Rock Garden - Thai Orchid Nursery (สวนหิน - ศูนย์อนุบาลกล้ายไม้ไทย) ใช้ เวลาประมาณ 30-60 นาที 2. Arboreta (เส้นทางศึกษาพรรณไม้) รวบรวมพรรณไม้ไว้มากกว่า 10 วงศ์ เช่น กล้าย ปาล์ม ไช้แคด เฟิร์น ชิง เป็นต้น ใช้เวลา 45-60 นาที 3.Climber Collection (เส้นทางขึ้นเขา) ใช้เวลา 1-2 ชั่วโมง
16.30 น.	เดินทางเข้าสู่ที่พัก และพักผ่อนตามอัธยาศัย
วันที่ 2	
08.30 น	ออกเดินทางจากที่พักไปตามเส้นทาง เชียงใหม่ – จอมทอง ระยะทางประมาณ 50 กม.ใช้เวลา ประมาณ 1 ชั่วโมง ถึง ทางขึ้นดอยอินทนนท์ จากนั้นเดินทางต่อไปยังยอดดอยอินทนนท์ ตามเส้นทาง ที่คดเคี้ยวของภูเขา ระยะทางประมาณ 55 กม.

10.00 น.	และชมหมู่บ้านชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง ซึ่งเป็นชุมชนเล็ก ๆ ประมาณ 20 ครัวเรือน
10.30 น.	ออกเดินทางจากหมู่บ้านชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง ไปยังยอดดอยอินทนนท์ หรือดอยอ่างกา
11.15 น.	เดินทางถึงยอดดอยอินทนนท์ หรือ ดอยอ่างกา ซึ่งประกอบด้วยภูเขาสูงต่ำสลับซับซ้อน ซึ่งสูงจากระดับน้ำทะเล 2,565 เมตร โดยที่ป่าอินทนนท์เป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำแม่กลาง แม่ป่าก่อ แม่ปอน แม่ยะ แม่แจ่ม แม่ขาน และเป็นส่วนหนึ่งของต้นน้ำแม่ปิงซึ่งเป็นแหล่งพลังงานไฟฟ้าที่เขื่อนภูมิพล สัมผัสอากาศที่หนาวเย็น โดยเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 15 องศาเซลเซียส พร้อมกับถ่ายรูปที่จุดที่สูงที่สุดในประเทศไทย
12.00 น.	ออกเดินทางไปยังร้านอาหารในบริเวณพระธาตุนพเมทนีดลและนาพลภูมิสิริ
12.15 - 13.15 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ที่ห้องอาหารของกองทัพอากาศในบริเวณลานพระธาตุนพเมทนีดลและนาพลภูมิสิริ
13.15 – 14.15 น.	นำท่านชมพระมหาธาตุนพเมทนีดล และพระมหาธาตุนพภูมิสิริ สร้างขึ้นโดยกองทัพอากาศ ร่วมกับพสกนิกรชาวไทย โดยพระมหาธาตุนพเมทนีดล สร้างถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ เมื่อพ.ศ. ๒๕๓๐ และพระมหาธาตุนพภูมิสิริ สร้างถวายสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ เมื่อพ.ศ. ๒๕๓๕ พระมหาธาตุทั้ง ๒ องค์นี้ มีรูปทรงคล้ายคลึงกัน คือ ฐานเป็นรูป ๑๒ เหลี่ยม มีระเบียงแก้วโดยรอบเป็น ๒ ระดับ ยอดปลีขององค์เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุและพระพุทธรูปบูชา รอบบริเวณสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของดอยอินทนนท์อย่างสวยงาม
14.15 น.	ออกเดินทางต่อไปยังน้ำตกวชิรธาร
14.45 น.	ถึงน้ำตกวชิรธาร เทียวยชมน้ำตก
15.15 น.	ออกเดินทางต่อไปยังโครงการหลวงดอยอินทนนท์ และ หมู่บ้านชาวเขาเผ่ามั่ว หรือม้ง
15.45 – 16.30 น.	ถึงโครงการหลวง และนำเที่ยวโครงการหลวง พร้อมชมพืชผัก ดอกไม้เมืองหนาว และผลิตภัณฑ์ ของชาวเขาเผ่ามั่วหรือม้งที่นำมาขายให้นักท่องเที่ยว ได้ซื้อกลับบ้าน
16.30 น.	ออกเดินทางกลับสู่เชียงใหม่
17.30 น.	เดินทางถึงที่พัก
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ:	
ปางช้างแม่แต่มาน สวนพฤกษศาสตร์ –ดอยอินทนนท์	
ที่พัก:	
โรงแรมอิมพีเรียลแม่ปิง โรงแรมเซ็นทรัลดงตะวัน โรงแรมดิเอ็มเพรส โรงแรมเชียงใหม่ฮิลล์	
ร้านอาหาร:	
ร้านอาหารภายในปางช้างแม่แต่มาน ร้านอาหารบริเวณอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ
โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 2 วัน

อันดับ 2 : จังหวัดเชียงราย ล่องเรือแม่น้ำกก (หมู่บ้านชาวเขา) -สวนแม่ฟ้าหลวง	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
วันแรก	
08.00 น.	ออกเดินทางจากโรงแรมที่พักในอำเภอเมือง เชียงใหม่ เดินทางใช้เส้นทาง เชียงใหม่ – ฝาง – ท่าตอน
09.30 น.	ถึงอำเภอเชียงดาว แวะชมถ้ำเชียงดาว ซึ่งเป็นถ้ำหินปูนที่มีความสวยงามในเชียงใหม่
10.15 น.	ออกเดินทางต่อไปยัง หมู่บ้านชาวเขาเผ่าแม้ว ห้วยลึก
10.45 น.	ถึงหมู่บ้านชาวเขาเผ่าแม้ว ห้วยลึก เพื่อดูวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และ ดูโครงการหลวงในพระราชดำริ
11.15 น.	ออกเดินทางต่อไปยังท่าตอน ชมความงามของภูเขาหินปูน ตลอดเส้นทาง ที่ได้ชื่อว่าเป็นภูเขาที่เหมือนภูเขาในเมืองกัยหลิน ของจีนตอนใต้
12.30 น.	เดินทางถึงท่าตอน และรับประทานอาหารกลางวันในห้องอาหารของโรงแรม ท่าตอนชาเลจ
13.30 น.	นั่งเรือในแม่น้ำกก ชมวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวเขาเผ่าอาข่า และมูเซอ บ้านผาใต้ จากนั้นนั่งเรือต่อไปยังจังหวัดเชียงราย (ใช้เวลา นั่งเรือประมาณ 4 ชั่วโมง หรือ 5 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับระดับน้ำในแม่น้ำกก)
17.30 น.	เดินทางถึงท่าเทียบเรือเชียงราย และนำท่านสู่ที่พัก
วันที่ 2	
08.30 น.	เช็คเอาท์ ออกจากโรงแรม และ เดินทางต่อไปยังไร่แม่ฟ้าหลวง
09.45 น.	รับชมไร่แม่ฟ้าหลวง ณ สวนแม่ฟ้าหลวง ละลานตาด้วยแปลงไม้ดอก และไม้พุ่มจากทุกมุมโลก หมุนเวียนกันแบ่งบานตลอดปี สวยสดราวฝันพรมธรรมชาติที่แปรเปลี่ยนไปตามฤดูกาล ชมสวนหิน สวนน้ำพุ น้ำผุด ที่จะปรับเปลี่ยนไปทุกปีในช่วงงานห่มหนาว ราวเดือนตุลาคมถึงเมษายน
11.30 น.	รับประทานอาหารกลางวันในห้องอาหารต้นน้ำ
12.30 น.	เพลินชมพระตำหนักดอยตุง เรือนไม้ 2 ชั้นบนเนินต้งระดับ สถาปัตยกรรมผสมผสานระหว่างบ้าน ปีกไม้ ศิลปะล้านนา กับชาเลต์แบบสวิส (Swiss Chalet)สามารถมองเห็นทิวทัศน์เทือกเขา สลับซับซ้อน กลางห้องเป็นที่ประดิษฐานพระฉายาลักษณ์เพื่อผู้มาเยือนได้สักการะ เพดานดาวเป็น ภาพพระบพสุริยะและกลุ่มดวงดาวอยู่ในตำแหน่งเดียวกับที่เคยปรากฏ ณ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2443 วันพระราชสมภพ รอบพระตำหนักประดับด้วยไม้ดอกนานาพันธุ์ สามารถชมห้องบรรทมและห้องทรงงานที่สะท้อนพระราชจริยวัตรอันงดงามเรียบง่าย
14.00-15.30 น.	ออกเดินทางจากไปเยือนหมู่บ้านชาวเขา ชมวิถีชีวิตชาวเขาเผ่าอาข่า (อีก้อ) ลาฮู่ (มูเซอ) ไทยใหญ่ (จวน) และจีนอพยพ ที่ยังคงรักษาพิธีกรรมเก่าแก่ไว้ได้ในพื้นที่ที่ร่ายยาวอารยธรรมชนเผ่าซึ่งหาได้ยากใน

	ปัจจุบัน พร้อมกับงานฝีมือจากดอยตุงสู่ตลาดโลก ณ ศูนย์งานฝีมือ ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานฝีมือสินค้าดีไซน์เฉพาะ เหมาะสำหรับผู้พิถีพิถันเลือกสินค้า นับแต่ผ้าทอมือ พรมทอมือ ผลิตภัณฑ์กระดาษสา งานปั้นและเครื่องเคลือบดินเผา ไปจนถึงกาแปดอยตุง และแมคคาเดเมีย และผลิตภัณฑ์ที่ดอยตุงได้รับตราสินค้า UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) เป็นสินค้าสื่อความหมายยับยั้งยาเสพติด และบรรเทาความยากจน ตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์โครงการที่ดอยตุงได้รับ แสดงถึงความสำเร็จในการพัฒนาแบบยั่งยืน สามารถบรรเทาปัญหาความยากจน และยุติกระบวนการผลิตยาเสพติด
15.30 น.	ออกเดินทางสู่สนามบินจังหวัดเชียงราย หรือ เดินทางต่อมายังจังหวัดเชียงใหม่
สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ: ถ้ำเชียงดาว หมู่บ้านชาวเขา สวนแม่ฟ้าหลวง	
ที่พัก: โรงแรมเวียงอินทร์ โรงแรมวังคำ โรงแรมริมกก รีสอร์ท โรงแรมดุสิตโฮเทลแอนด์รีสอร์ท และ โรงแรมเลดเจ็นแอนด์รีสอร์ท	
ร้านอาหาร: ร้านอาหารต้นน้ำ	

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ
โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 2 วัน

อันดับ 3 : จังหวัดเชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน	
เส้นทางเชียงใหม่-แม่สะเรียง-ถ้ำแก้วโกมล-จังหวัดแม่ฮ่องสอน-หมู่บ้านรักไทย(ชาวจีน-ไร้ชา)-ถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
วันแรก	
07.00-10.00 น.	ออกเดินทางจากเชียงใหม่ ไป ตามเส้นทาง เชียงใหม่ฮอด-แม่สะเรียง
10.00-11.00 น.	ทุ่งบัวตอง ดอยแม่เหาะ ห่างจากอำเภอแม่สะเรียงประมาณ 16 กิโลเมตร อยู่ริมทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 108 ตรงหลักกิโลเมตรที่ 84 เขตตำบลแม่เหาะ เป็นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา จังหวัดแม่ฮ่องสอน ริมทางในช่วงนี้มีภูมิประเทศที่งดงามของภูเขาและทุ่งดอกบัวตองที่ตระการตาและแบ่งบานสะพรั่งในเดือนตุลาคม-ธันวาคม
11.00-11.30 น.	ออกเดินทางจากแม่สะเรียงไปยังอำเภอแม่ออน ระยะทาง 30 กิโลเมตร
11.30-12.30 น.	เดินทางถึงวนอุทยานถ้ำแก้วโกมล เดิมเรียกชื่อถ้ำฝักแคลไซต์แม่ออน รอบด้านทั้งบริเวณผนังพื้น และเพดานของถ้ำ ฝักมีรูปร่างลักษณะแตกต่างกันมากมายหลายแบบจับตัวกันมองดูคล้ายปะการัง ดอกกระหล่ำ เกล็ดน้ำแข็ง ดอกเข็ม และโคมไฟเพดาน มีสีขาวใส เหลือง แดง และน้ำตาล มีความสวยงามมากตามธรรมชาติ ลักษณะเด่นของถ้ำแก้วโกมล คือเป็นโพรงลึกลงไปในแนวดิ่งถึง 30 เมตร มีทางเดินและทางออกทางเดียวประมาณ 120 เมตร กล่าวกันว่าถ้ำแก้วโกมลแห่งนี้เป็นถ้ำฝักแคลไซต์ที่สวยงามที่สุดในประเทศไทย และพบเป็นแหล่งที่ 2 ในทวีปเอเชีย โดยแห่งแรกอยู่ที่ประเทศจีน
12.30-13.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.30-16.00 น.	เดินทางต่อไปยังจังหวัดแม่ฮ่องสอนระยะทาง 134 กม.
16.00 น.	เข้าพักที่โรงแรมที่พัก
วันที่ 2	
08.00 -09.00 น.	เดินทางสู่หมู่บ้านรักไทย ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
09.00-10.30 น.	นำชมหมู่บ้านรักไทยซึ่ง เป็นหมู่บ้านชาวจีนยูนนาน อดีตทหารจีนคณะชาติ (กองพล 93) “ก๊กมินตั๋ง” บ้านรักไทยอยู่สูงจากระดับน้ำทะเล กว่า 1,776 เมตร ทำให้พื้นที่เหมาะสมอย่างยิ่งกับการปลูกชาพันธุ์ดี และพืชเมืองหนาว ทิวทัศน์ของหมู่บ้านโอบล้อมไปด้วยทิวเขา แมกไม้ที่อุดมสมบูรณ์ มีสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ สัมผัสไร่ชาเขียวเป็นแนวยาว ตามเนินเขารอบๆ บ้าน รักไทย ศึกษาวิธีการปลูก – เก็บใบชา และเพลิดเพลินกับการช้อปปิ้งชา ชมการอบใบชาในโรงอบใบชา
10.30-11.45 น.	เดินทางมายังวนอุทยานถ้ำปลา
11.45-12.30 น.	นำชม วนอุทยานถ้ำปลา ตั้งอยู่ที่บ้านห้วยผา ตำบลห้วยผา ห่างจากตัวเมืองประมาณ 17 กิโลเมตร

	ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 1095 (แม่ฮ่องสอน-ปาย) เส้นทางลาดยาง สามารถเดินทางไปชมได้ทุกฤดูกาล บริเวณโดยรอบเป็นลำธารและป่าเขา ถ้ำปลาตั้งอยู่บริเวณเชิงเขามีลักษณะเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่ กว้างประมาณ 2 เมตร ลึก 1.50 เมตร ภายในแอ่งน้ำมีน้ำไหลออกจากถ้ำได้ภูเขาอยู่ตลอดเวลา และมีปลาตัวโตๆ อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เรียกชื่อว่าปลามุงหรือปลาคัง หรือปลาลวง เป็นปลามีเกล็ดขนาดใหญ่ในวงศ์เดียวกับปลาคาร์พ และถึงแม้จะมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ก็ไม่มีใครกล้าทำอันตราย เนื่องจากมีความเชื่อว่าเป็นปลาเจ้า หากใครนำไปรับประทานแล้วจะต้องมีอันเป็นไป ปัจจุบันบริเวณอุทยานถ้ำปลาได้รับการปรับปรุง เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจสำหรับชาวเมืองและนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชม
12.30-13.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.30-15.00 น.	ออกเดินทางไปยัง วนอุทยานน้ำตกผาเสือ ตั้งอยู่ในเขตตำบลหมอกจำแป่ ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอน ตามเส้นทางสู่อำเภอปาย (เส้นทาง 1095) และแยกไปตามทางขึ้นสู่พระตำหนักปางตอง รวมระยะทางประมาณ 26 กิโลเมตร น้ำตกแห่งนี้ไหลลงมาจากน้ำตกแม่สะงาในพรมามี 6 ชั้น ชั้นบนสุดอยู่ในป่าลึกเข้าไปใช้เวลาเดินประมาณ 1 ชั่วโมง น้ำตกมีชื่อต่างๆ กันเช่น ผายาว ผาลาด ผาเสือ ผาตั้ง ผาฮ่อม ชั้นที่คนนิยมเที่ยวมากที่สุด คือ ผาเสือ น้ำจะไหลตกลงมากระทบแผ่นหินกระเด็นเป็นฝอยและสองข้างของน้ำตกมีแผ่นหินลักษณะคล้ายเสือปูลาดอยู่เป็นจำนวนมาก น้ำตกผาเสือนี้อยู่ห่างจากถนนประมาณ 100 เมตร มีน้ำตลอดปีช่วงที่เหมาะสมจะไปท่องเที่ยวคือเดือนกรกฎาคม-กันยายน การเดินทางสะดวกเป็นทางลาดยางตลอด
15.00 น.	เดินทางออกจากแม่ฮ่องสอนกลับสู่ภูมิลำเนา
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ: วนอุทยานถ้ำแก้วโกมล หมู่บ้านรักไทย วนอุทยานถ้ำปลา วนอุทยานน้ำตกผาเสือ	
ที่พัก: โรงแรมโกลเด้นปาย แม่ฮ่องสอน โรงแรมอิมพีเรียลธารา แม่ฮ่องสอน โรงแรมรุกค ฮอลลิเดย์ โรงแรมเม้าเทินอินน์	
ร้านอาหาร: ร้านอาหารในบริเวณอำเภอลำปางน้อย และ ร้านอาหารไบเฟิร์น ร้านอาหารไข่มุก แม่ฮ่องสอน	

โปรแกรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ สำหรับนักท่องเที่ยวแบบอิสระ

ระยะเวลา

3 วัน

เชิงธรรมชาติ

อันดับ	จังหวัด	โปรแกรมการท่องเที่ยว
1	ชม.-มส.	เชียงใหม่-แม่สะเรียง-ออบหลวง-ด้าแก้วโกมล-พิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่ 2(ขุนยวม)-แม่ฮ่องสอน-นั่งเรือชมธรรมชาติริมฝั่งแม่น้ำปาย-นั่งช้างชมหมู่บ้านวิถีชาวเขา(กะเหรี่ยง)-หมู่บ้านรักไทยและหมู่บ้านรวมไทย(สวีสเซอร์แลนด์เมืองไทย)-กุโคลิน(Punseen)

ทิศเหนือ

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ
โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 3 วัน

อันดับ 1 : จังหวัดเชียงใหม่ -แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่-ออบหลวง-แม่สะเรียง-ถ้ำแก้วโกมล-พิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่2 (ขุนยวม)-แม่ฮ่องสอน-นั่งเรือชมธรรมชาติริมฝั่งแม่น้ำปาย-นั่งช้างชมหมู่บ้านวิถีชาวเขา(กระเหรี่ยง)-หมู่บ้านรำไทยและหมู่บ้านรวมไทย(สวิสเซอร์แลนด์ เมืองไทย)-ภูเก็ต (Unseen Thailand)	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
วันแรก	
07.00-09.00 น.	ออกเดินทางจากเชียงใหม่ ไป ตามเส้นทาง เชียงใหม่ฮอด-แม่สะเรียง
09.00-10.00 น.	เดินทางถึงอุทยานแห่งชาติออบหลวง “ ออบหลวง” กำจัดแบบเหนือๆเพิงผาและภาพเขียนสีที่ เพิงผาช้าง เป็นร่องรอยที่พักอาศัยของมนุษย์โบราณ (ออบ หรือ อีอบ แปลว่า ช่องแคบ) (ส่วนคำว่าหลวง แปลว่า ขนาดใหญ่) ความโดยรวมแล้วจึงแปลว่า ช่องแคบซึ่งมีขนาดใหญ่ โดยช่องแคบออบหลวงนั้น เบื้องล่าง มีสายน้ำแม่แจ่ม หรือแม่น้ำสลักหิน เพราะน้ำได้กัดเซาะสลักเสลาจนเกิดรูปร่างลวดลายที่สวยงามแปลกตาน่าอัศจรรย์ยิ่ง โดยสะพานที่ข้ามช่องแคบมี ความสูง 32 เมตร และส่วนที่แคบที่สุด ประมาณ 2 เมตร ซึ่งยังคงรอ คอยให้ผู้ที่ชอบความท้าทายได้เดินข้ามผ่าน
10.00-10.30 น.	ออกเดินทางต่อไปยังอำเภอมะละเรียง ผ่านไปยังอำเภอมะลัน้อย เพื่อไปยังวนอุทยานถ้ำแก้วโกมล
10.30-11.30 น.	เดินทางถึงวนอุทยานถ้ำแก้วโกมล เดิมเรียกชื่อถ้ำสลักแคลไซต์แม่ลัน้อย รอบด้านทั้งบริเวณผนัง พื้น และเพดานของถ้ำ ผลึกมีรูปร่างลักษณะแตกต่างกันมากมายหลายแบบจับตัวกันมองดูคล้ายปะการัง ดอกกระหล่ำ เกล็ดน้ำแข็ง ดอกเข็ม และโคมไฟเพดาน มีสีขาวยาว เกลี้ยง แดง และน้ำตาล มีความสวยงามมากตามธรรมชาติ ลักษณะเด่นของถ้ำแก้วโกมล คือเป็นโพรงลึกลงไปใต้น้ำถึง 30 เมตร มีทางเดินและทางออกทางเดียวประมาณ 120 เมตร กล่าวกันว่าถ้ำแก้วโกมลแห่งนี้เป็นถ้ำสลักแคลไซต์ที่สวยงามที่สุดในประเทศไทย และพบเป็นแหล่งที่ 2 ในทวีปเอเชีย โดยแห่งแรกอยู่ที่ประเทศจีน
11.30-12.00 น.	เดินทางต่อไปยังอำเภอยุนยวม
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวันในอำเภอยุนยวม
13.00-13.45 น.	เดินทางถึงศูนย์วัฒนธรรมขุนยวม พิพิธภัณฑ์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ของทหารญี่ปุ่น ศูนย์วัฒนธรรม ขุนยวม ตั้งอยู่ใกล้กับวัดม่วยต่อ เป็นสถานที่รวบรวม ซากอาวุธยุทธโปกรณ์ของทหารญี่ปุ่น ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ ซึ่งอยู่กระจัดกระจายในหลายพื้นที่ใน อ.ขุนยวม เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่า อำเภอยุนยวมเป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ของทหารญี่ปุ่นในสมัยสงครามโลก ในบริเวณยังจัดนิทรรศการภาพถ่ายในอดีตที่ทรงคุณค่าให้ผู้เข้าชม
13.45-16.15 น.	เดินทางต่อไปยังจังหวัดแม่ฮ่องสอนระยะทาง 134 กม.
16.15 น.	เข้าพักที่โรงแรมที่พักในแม่ฮ่องสอน

วันที่ 2	
08.30-11.30 น.	ออกเดินทางไปยังท่าเรือ เพื่อที่จะนั่งเรือ ตามลำน้ำปายประมาณ 1 ชั่วโมง เพื่อที่จะไปชมวิถีชีวิตของชาวเขาเผ่าปะด่อง (กระเหรี่ยงคอยาว) ที่หมู่บ้านน้ำเพียงดิน การแต่งกายของกระเหรี่ยงคอยาวคล้ายคลึงกับกระเหรี่ยงเผ่าอื่น กล่าวคือ หญิงสวมเสื้อกระเหรี่ยงสีขาว ผ้านุ่งสีดำยาวแค่ว่า มีปลอกผ้าสวมที่น่อง ผมมวยสูงคลุมด้วยผ้าสีแดง เขียว เหลือง เป็นต้น สวมกำไลเงินที่ข้อมือ และสวมห่วงทองเหลืองที่ได้ซื้อเขาสองข้างและที่คอ สาเหตุการใส่ห่วงคอ จากคำบอกเล่าของผู้นำชาวปะด่องได้กล่าวว่า ในอดีตชาวปะด่องไม่มีการใส่ห่วงคอแต่อย่างใด จนกระทั่งสมัยหนึ่ง มีฝูงเสือเข้ามาในชุมชนปะด่องและได้กัดชาวบ้านล้มตายไปมากมาย คนที่ตายส่วนใหญ่จะโดนเสือกัดที่คอ ทำให้ชาวบ้านหวาดกลัว ผู้นำของหมู่บ้านซึ่งเป็นหมอผีในสมัยนั้น จึงได้ทำพิธีเซ่นไหว้ผีป่าและกำหนดให้เด็กหญิงรวมทั้งหญิงสาวที่ยังไม่ได้แต่งงาน โดยเฉพาะหญิงที่เกิดในวันเพ็ญ ทำพิธีใส่ห่วงคอเพื่อเป็นการแก้เคล็ด ป้องกันภัยร้ายที่อาจเกิดขึ้นโดยใช้ทองคำมาทำเป็นห่วง แต่ต่อมาทองคำหายากและมีราคาสูงจึงใช้ทองเหลืองแทน ดังที่เห็นในปัจจุบัน
11.30-12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
12.30-14.30 น.	นั่งช้างชมธรรมชาติของป่าแม่ฮ่องสอน พร้อมกับนั่งไปหมู่บ้านกระเหรี่ยง ห้วยเสือเฒ่า
15.00 น.	กลับถึงโรงแรมที่พัก และ พักผ่อนตามอัธยาศัย
วันที่ 3	
08.00 -09.00 น.	เดินทางสู่หมู่บ้านรักไทย ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
09.00-10.30 น.	นำชมหมู่บ้านรักไทยซึ่งเป็นหมู่บ้านชาวจีนยูนนาน อดีตทหารจีนคณะชาติ (กองพล 93) “ก๊กมินตั๋ง” บ้านรักไทยอยู่สูงจากระดับน้ำทะเล กว่า 1,776 เมตร ทำให้พื้นที่เหมาะสมอย่างยิ่งกับการปลูกชาพันธุ์ดี และพืชเมืองหนาว ทิวทัศน์ของหมู่บ้านโอบล้อมไปด้วยทิวเขา แมกไม้ที่อุดมสมบูรณ์ มีสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ สัมผัสไร่ชาเขียวเป็นแนวยาว ตามเนินเขา รอบๆ บ้าน รักไทย ศึกษาวิธีการปลูก – เก็บใบชา และเพลิดเพลินกับการช้อปปิ้งไร่ชา ชมการอบใบชาในโรงอบใบชา
10.30-11.45 น.	เดินทางมายังวนอุทยานถ้ำปลา
11.45-12.30 น.	นำชม วนอุทยานถ้ำปลา ตั้งอยู่ที่บ้านห้วยผา ตำบลห้วยผา ห่างจากตัวเมืองประมาณ 17 กิโลเมตร ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 1095 (แม่ฮ่องสอน-ปาย) เส้นทางลาดยาง สามารถเดินทางไปชมได้ทุกฤดูกาล บริเวณโดยรอบเป็นลำธารและป่าเขา ถ้ำปลาดังอยู่บริเวณเชิงเขามีลักษณะเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่ กว้างประมาณ 2 เมตร ลึก 1.50 เมตร ภายในแอ่งน้ำมีน้ำไหลออกจากถ้ำใต้ภูเขาอยู่ตลอดเวลา และมีปลาตัวโตๆ อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เรียกชื่อว่าปลาหมูหรือปลาคัง หรือปลาพลวง เป็นปลาที่มีเกล็ดขนาดใหญ่ในวงศ์เดียวกับปลาคาร์พ และถึงแม้จะมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ก็ไม่มีใครกล้าทำอันตราย เนื่องจากมีความเชื่อว่าเป็นปลาเจ้า หากใครนำไปรับประทานแล้วจะต้องมีอันเป็นไป ปัจจุบันบริเวณอุทยานถ้ำปลาได้รับการปรับปรุง เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจสำหรับชาวเมืองและนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชม

12.30-13.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.30-15.00 น.	ออกเดินทางไปยัง วนอุทยานน้ำตกผาเสือ ตั้งอยู่ในเขตตำบลหมอกจำแป่ ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอน ตามเส้นทางสู่อำเภอลำปาง (เส้นทาง 1095) และแยกไปตามทางขึ้นสู่พระตำหนักปางตอง รวมระยะทางประมาณ 26 กิโลเมตร น้ำตกแห่งนี้ไหลลงมาจากน้ำตกแม่สะงาในพม่ามี 6 ชั้น ชั้นบนสุดอยู่ในป่าลึกเข้าไปใช้เวลาเดินประมาณ 1 ชั่วโมง น้ำตกมีชื่อต่าง ๆ กันเช่น ผายาว ผาลาด ผาเสือ ผาตั้ง ผาส่อม ชั้นที่คนนิยมเที่ยวมากที่สุด คือ ผาเสือ น้ำจะไหลตกลงมากระทบแผ่นหินกระเด็นเป็นฝอยและสองข้างของน้ำตกมีแผ่นหินลักษณะคล้ายเสือปูลาดอยู่เป็นจำนวนมาก น้ำตกผาเสือนี้อยู่ห่างจากถนนประมาณ 100 เมตร มีน้ำตลอดปีช่วงที่เหมาะสมจะไปท่องเที่ยวคือเดือนกรกฎาคม-กันยายน การเดินทางสะดวกเป็นทางลาดยางตลอด
15.00 -15.30 น.	เดินทางไป ภูเก็ต (Unseen Thailand)
15.30-16.30 น.	พักผ่อนคลายอารมณ์กับการพอกโคลนกันที่ ภูเก็ต ภูเก็ตเป็นแหล่งแร่ที่ผสมกับเนื้อดินอันละเอียดอ่อน ลีกลงไปได้พื้นพิภพปฐพี ลีลไปด้วยทะเลสาบใต้ดิน ที่แท้คือสายน้ำแร่อันทรงคุณค่าที่มนุษย์ค้นหาและพบว่าตะกอนโคลนที่ปนเปื้อนมากับน้ำใต้พิภพนั้น ช่วยสร้างสรรพชีวิตพรรณให้ผุดผ่องและช่วยการหมุนเวียนของโลหิตให้ชีวิตสดใส ใครเลยจะรู้ว่า ใต้โลกห่อหุ้มทั้งปฐพีมีแหล่งโคลนเช่นนี้อยู่เพียงสามแห่งเท่านั้นในโลก และหนึ่งในสามแห่งนั้น นั่นคือ ภูเก็ต แหล่งโคลนสุขภาพของเมืองไทย ท่านสามารถชดชีวิตด้วยโคลนและทำสปา ได้ตามอัธยาศัย
16.30 น.	ออกเดินทางจากภูเก็ตกลับสู่ภูมิลำเนา
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ: วนอุทยานแห่งชาติออบหลวง วนอุทยานแห่งชาติถ้ำแก้วโกมล อุทยานแห่งชาติถ้ำปลา-น้ำตกผาเตือ - พิพิธภัณฑ์ทหารญี่ปุ่น- ภูเก็ต –หมู่บ้านชาวเขาเผ่าปะด่อง หรือกระเหรี่ยงคอยาว	
ที่พัก: อำเภอแม่ฮ่องสอน โรงแรมอิมพีเรียลธาราแม่ฮ่องสอน โรงแรมโกลเด้นปาย รีสอร์ท โรงแรมเม้าเทินอินน์ โรงแรมรุค ฮอลลิเดย์ โรงแรมโบเพิร์น รีสอร์ท	
ร้านอาหาร: อำเภอแม่ฮ่องสอน ร้านโบเพิร์น 053 611 876 ร้านไข่มุข 053 611 092 อำเภอแม่ลาน้อย อยู่แถวๆ ใกล้กับอำเภอ	

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ
โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 3 วัน

อันดับ 2 : จังหวัดเชียงใหม่	
ดอยอินทนนท์-โครงการหลวงห้วยลี้-โครงการหลวงดอยอ่างกา	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
วันแรก	
08.30 น.	ออกเดินทางจากที่พักไปตามเส้นทาง เชียงใหม่ – จอมทอง ระยะทางประมาณ 50 กม.ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ถึง ทางขึ้นดอยอินทนนท์ จากนั้นเดินทางต่อไปยังยอดดอยอินทนนท์ ตามเส้นทางที่คดเคี้ยวของภูเขา ระยะทางประมาณ 55 กม.
10.00 น.	และชมหมู่บ้านชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง ซึ่งเป็นชุมชนเล็ก ๆ ประมาณ 20 ครัวเรือน
10.30 น.	ออกเดินทางจากหมู่บ้านชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง ไปยังยอดดอยอินทนนท์ หรือดอยอ่างกา
11.15 น.	เดินทางถึงยอดดอยอินทนนท์ หรือ ดอยอ่างกา ซึ่งประกอบด้วยภูเขาสูงต่ำสลับซับซ้อน ซึ่งสูงจากระดับน้ำทะเล 2,565 เมตร โดยที่ป่าอินทนนท์เป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำแม่กลาง แม่ป่าก่อ แม่ปอน แม่ยะ แม่แจ่ม แม่ขาน และเป็นส่วนหนึ่งของต้นน้ำแม่ปิงซึ่งเป็นแหล่งพลังงานไฟฟ้าที่เขื่อนภูมิพล สัมผัสอากาศที่หนาวเย็น โดยเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 15 องศาเซลเซียส พร้อมกับถ่ายรูปที่จุดที่สูงที่สุดในประเทศไทย
12.00 น.	ออกเดินทางไปยังร้านอาหารในบริเวณพระธาตุนพเมธินี้ดลและนภพลภูมิสิริ
12.15 - 13.15 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ที่ห้องอาหารของกองทัพอากาศในบริเวณลานพระธาตุนพเมธินี้ดลและนภพลภูมิสิริ
13.15 – 14.15 น.	นำท่านชมพระมหาธาตุนพเมธินี้ดล และพระมหาธาตุนภพลภูมิสิริ สร้างขึ้นโดยกองทัพอากาศ ร่วมกับพลกนิกรชาวไทย โดยพระมหาธาตุนพเมธินี้ดล สร้างถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ เมื่อพ.ศ. ๒๕๓๐ และพระมหาธาตุนภพลภูมิสิริ สร้างถวายสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ เมื่อพ.ศ. ๒๕๓๕ พระมหาธาตุทั้ง ๒ องค์นี้ มีรูปทรงคล้ายคลึงกัน คือ ฐานเป็นรูป ๑๒ เหลี่ยม มีระเบียงแก้วโดยรอบเป็น ๒ ระดับ ยอดปลีขององค์เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุและพระพุทธรูปบูชา รอบบริเวณสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของดอยอินทนนท์ได้อย่างสวยงาม
14.15 น.	ออกเดินทางต่อไปยังน้ำตกวชิรธาร
14.45 น.	ถึงน้ำตกวชิรธาร เทียวชมน้ำตก
15.15 น.	ออกเดินทางต่อไปยังโครงการหลวงดอยอินทนนท์ และ หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง หรือม้ง
15.45 – 16.30 น.	ถึงโครงการหลวง และนำเที่ยวโครงการหลวง พร้อมชมพืชผัก ดอกไม้เมืองหนาว และผลิตภัณฑ์ ของชาวเขาเผ่าม้งหรือม้งที่นำมาขายให้นักท่องเที่ยว ได้ซื้อกลับบ้าน
16.30 น.	ออกเดินทางกลับสู่เชียงใหม่

17.30 น.	เดินทางถึงที่พัก
วันที่ 2	
07.00 น.	ออกเดินทางจากที่พัก ไปยัง ถ้ำเชียงดาว อำเภอเชียงดาว
08.30-09.30 น.	เดินทางถึงถ้ำเชียงดาว และนำชม ถ้ำเชียงดาว ซึ่งเป็นถ้ำหินปูนที่ให้ ความสวยงามของถ้ำธรรมชาติ และพระพุทธรูป ต่างๆ ที่อยู่ในถ้ำ ถ้ำเชียงดาวเป็นถ้ำที่มีขนาดใหญ่พอสมควร บริเวณภายในถ้ำแบ่ง ออกได้ เป็นสี่ส่วน คือ ถ้ำพระนอน ถ้ำแก้ว ถ้ำม้าและถ้ำน้ำ และถ้ำพระนอนซึ่งมีความลึก 360 เมตร
09.30-10.15 น.	เดินทางต่อไปยังโครงการหลวงห้วยลึก
10.15-11.15 น.	นำชม โครงการหลวงห้วยลึก ตามพระราชดำริ นักท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมในโครงการได้ หลากหลายรูปแบบ เช่น - ชมแปลงไม้ดอกของเกษตรกร - ชมแปลงวิจัยเกษตรภายในศูนย์ฯ - ชมวิถีชีวิตชาวเขาเผ่าม้ง และงานปีใหม่ม้ง จัดประมาณวันที่ 3-5 มกราคม ของทุกปี - ปีใหม่ม้งกะเหรี่ยง จัดช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - พิธีกินข้าวใหม่ของกะเหรี่ยง จัดช่วงเดือนสิงหาคม - เดินเท้าชมถ้ำงาม อยู่ห่างจากศูนย์ฯ ประมาณ 1.5 กิโลเมตร ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อย
11.15-12.30 น.	ออกเดินทางต่อไปยังอำเภอไชยปราการ
12.30-13.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.30-15.00 น.	เดินทางต่อไปยังโครงการหลวงอ่างขาง
15.00 น.	เข้าสู่ที่พัก และ พักผ่อนตามอัธยาศัย
วันที่ 3	
08.30 -12.00 น.	หลังจากรับประทานอาหารเช้าแล้ว นำท่านชมโครงการหลวงดอยอ่างขาง ซึ่งมีความสูงกว่าระดับ น้ำทะเล 1,400 เมตร และนับเป็นโครงการหลวงในพระราชดำริ โครงการแรก ปัจจุบันดอยอ่างขางได้ เปลี่ยนสภาพจากภูเขาซึ่งถูกตัดไม้ทำลายป่ามาเป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ มีพันธุ์ไม้ผลกว่า 12 ชนิด ผักเมืองหนาวกว่า 60 ชนิด และไม้ดอกเมืองหนาวมากกว่า 20 ชนิด สภาพอากาศเย็นสบายตลอดทั้งปี อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 16.9 องศาเซลเซียส มีชาวไทยภูเขาเผ่าจีนฮ่อ ไทยใหญ่ มูเซอดำ และปะหล่อง อาศัยอยู่โดยรอบกว่า 600 ครัวเรือนใน 6 หมู่บ้าน ณ ที่นี้ท่านจะได้ ชมแปลงสาธิต ผัก ผลไม้ และไม้ดอกเมืองหนาวภายในศูนย์ฯ สามารถขับรถวนเป็นวงกลม ค่าเข้าชมคนละ 30 บาท ยานพาหนะคันละ 50 บาท
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวันภายในโครงการหลวง
13.00-15.00 น	เดินทางต่อไปเยี่ยมชม - เยี่ยมหมู่บ้านหลวง สัมผัสวิถีชีวิตชาวจีนฮ่อ - เยี่ยมหมู่บ้านนอแล สัมผัสวิถีชีวิตชาวปะหล่อง อดีตชนเผ่าดั้งเดิมของพม่า มีผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของกลุ่มแม่บ้านจำหน่ายและเยี่ยมชมฐานปฏิบัติการนอแล ชมชายแดนไทย-พม่า

	- เทียบบ้านขบดั่ง สัมผัสวิถีชีวิตชาวเขาเผ่ามูเซอมีัคคุเทศก์น้อยพาเยี่ยมชมภายในหมู่บ้าน - เดินป่าระยะสั้น ชมความงามธรรมชาติของผืนป่าปลูกทดแทน - กิจกรรมดูนก ที่มีทั้งนกประจำถิ่นและนกหายากต่างถิ่นให้ศึกษาหลากหลายพันธุ์ - จุดชมวิว-จุดกิ่วลมชนิด เป็นลานชมพระอาทิตย์ขึ้น-ตกดิน และสัมผัสทัศนียภาพของถนนทางขึ้นดอยอ่างขาง
15.00 น.	ออกเดินทางจากโครงการหลวงอ่างขางกลับสู่จังหวัดเชียงใหม่
17.30 น.	เดินทางถึงจังหวัดเชียงใหม่
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ: โครงการหลวงดอยอินทนนท์ โครงการหลวงห้วยลึก และโครงการหลวงดอยอ่างขาง อำเภอฝาง	
ที่พัก: โรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ โรงแรมอ่างขางเนลชั่นนอล รีสอร์ท - บ้านพักรับรองภายในศูนย์ฯ จำนวน 18 หลัง	
ร้านอาหาร: ร้านอาหารภายในโรงแรม และรีสอร์ททุกแห่ง รวมทั้งภายในโครงการหลวงฯ	

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ
โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ระยะเวลา 3 วัน

อันดับ 3 : จังหวัดน่าน ล่องแก่งแม่น้ำว่า 2 คืน 3 วัน-เดินป่าและเที่ยวชมน้ำตกภูฟ้า)	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
วันแรก	
08.00-10.00 น.	ออกเดินทางสู่บ้านแม่สنان จุดเริ่มต้นการผจญภัย
10.00-12.30 น.	ถึงบ้านแม่สنانเปลี่ยนพาหนะ เดินทางต่อด้วยรถขับเคลื่อนสี่ล้อ และเดินเท้าลัดเลาะไปตามลำห้วยจนถึงริมฝั่งน้ำว่า จุดเริ่มการล่องแก่ง พักเหนื่อยและรับประทานอาหารมื้อเที่ยงในแบบปิกนิก เสร็จแล้วตรวจตราสัมภาระครั้งสุดท้าย และนำบรรทุกลงเรือ
12.30-14.00 น.	ก่อนเริ่มต้นการล่องแก่ง รับฟังบรรยายและการสาธิตจากทีมงานเกี่ยวกับ ภูมิความปลอดภัย กติกา มารยาท คำสั่งต่าง ๆ และข้อตกลงร่วมในการล่องแก่ง จากนั้นเริ่มต้นผจญภัยร่วมกัน ในวันที่ทุกท่านจะได้พบกับแก่งใหญ่ ๆ หลายแก่งด้วยกัน เช่น แก่งสบแม่สنان แก่งห้วยโป่งค่าง แก่งผาจอม แก่งสบห้วยมะเข่น แก่งซอน
14.00-17.30 น.	ถึงสบน้ำหาวจุดจอดเรืออย่าง พักผ่อนเอาแรงกันยกใหญ่ ๆ พร้อมกับเตรียมสัมภาระสำหรับเดินป่า เราจะเดินเท้าลัด เลาะไปตามลำน้ำหาวประมาณ 4 กม. เข้าไปชมน้ำตกภูฟ้าที่สูงที่สุดของอุทยานแห่งชาติดอยภูคาประมาณ 140 เมตร มีทั้งหมด 12 ชั้น และสภาพป่าโดยรอบจะเป็นป่าดิบเขา ซึ่งจะต้องใช้แรงขาและแรงใจกันมากพอๆ เมื่อทุกคนพร้อม ก็ออกเดินต่อไปให้น้ำตกภูฟ้าถึงน้ำตกภูฟ้า ทำแคมป์พักแรม ผ่อนคลายอริยบท อาบน้ำเปลี่ยนเสื้อผ้าให้ร่างกายอบอุ่น
18.00 น.	รับประทานอาหารเย็นที่แสนอร่อย ชดเชยพลังงานที่สูญเสียไป จิบกาแฟอุ่น ๆ ร่วมวงสนทนาประสาเพื่อน และพักแบบกางเต็นท์
วันที่ 2	
06.00 -08.30 น.	อรุณสวัสดิ์ สัมผัสบรรยากาศแห่งขุนเขาและสายน้ำ ด้วยกาแฟร้อนๆ ขนมอร่อย ๆ พร้อมรับประทานอาหารเช้าแบบสบาย ๆ
08.30 น.	เดินทางไปชมน้ำตกภูฟ้า ถ่ายรูป เล่นน้ำกันให้สมใจ งานนี้จะต้องเตรียมพร้อมสำหรับการปีนหน้าผา ไรต์ด้วยครีป ที่ผ่านมามีคนขึ้นไปถ่ายรูปได้แค่ชั้น 3 ส่วนเราจะขึ้นได้ถึงชั้นนั้นก็แล้วแต่ความสามารถ
10.30 -16.30น.	เดินกลับออกไปยังที่พัก เก็บสัมภาระเตรียมเดินทางกลับ (อาจจะทานข้าวกลางวันกันก่อนเดินทาง) เมื่อทุกคนพร้อมก็ออกลุยกันต่อ เราจะเดินเท้ากลับออกไปที่สบน้ำหาว (จุดจอดเรือ) ด้วยเส้นทางเดิมของเมื่อวาน เราต้องจัดสัมภาระและเปลี่ยนชุดสำหรับล่องแก่งกันอีกครั้งเรือพร้อมคนพร้อมก็ออกลุยกันเลย ทุกคนจะได้ผจญภัยกับแก่งใหญ่ ๆ หลายระดับ เช่น แก่งสบ

	หมาว แก่งครก แก่งผาชัน 1 แก่งผาชัน 2 แก่งผารตเมล์ แก่งสบห้วยหลวง
16.30 น.	ถึง Camp II พักผ่อนตามสบาย ทำกิจวัตรประจำวัน
18.30 น.	รับประทานอาหารเย็นบรรยากาศริมน้ำว่า จิบกาแฟอุ่น ๆ ร่วมวงสนทนาเป็นคืนที่สอง
20.00-06.00 น.	ขอให้หลับฝันดี เตรียมร่างกายให้พร้อมสำหรับการลุยในวันที่สาม
วันที่ 3	
06.00-07.30 น.	อรุณสวัสดิ์น้ำว่าด้วยเครื่องดื่มร้อน ๆ ขนมอบ่อย ๆ รับประทานอาหารเช้า
07.30 น.	เก็บสัมภาระลงเรือ ฟังบรรยายสรุปและทบทวนคำสั่งต่างๆ วอร์มอัพร่างกายก่อนออกเรือ
08.30-11.00 น.	ล่องแก่งกันต่อ ช่วงสุดท้ายของการเดินทางครั้งนี้ ยังคงมีแก่งน้อยใหญ่ต่าง ๆ รอคอยการฝ่าฟันจากพวกเรานับจาก แก่งผักกูด แก่งเสือเต้นแม่จรมิ แก่งยาปู่สี แก่งโดด 1 แก่งโดด 2 แก่งใหม่ แก่งผาแดง แก่งสวาย และท้ายสุดกับ แก่งวังลูน ก่อนสิ้นสุดการ “ผจญแก่งไหนว่าตอนกลาง”
11.00 น.	ถึงจุดขึ้นที่แก่งวังลูน ขนย้ายสัมภาระขึ้นรถ ออกเดินทางสู่ อ.แม่จรมิ และเมืองน่าน
12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน เสร็จจากแล้วไปอาบน้ำเปลี่ยนเสื้อผ้า พักผ่อนให้คลายเมื่อย
13.30 น.	เดินทางถึงเมืองน่าน และ พร้อมเดินทางกลับสู่ภูมิลำเนา
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ:	
อุทยานแห่งชาติแม่จรมิ ล่องแก่งน้ำว่า 2 คืน 3 วัน	
ที่พัก: เต้นท์	
ร้านอาหาร:	
อาหารที่ทางบริษัทฯ ทัวร์ เตรียมไว้ให้	

โปรแกรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ สำหรับนักท่องเที่ยวแบบอิสระ

ระยะเวลา
1 วัน

เชิงวัฒนธรรม

อันดับ	จังหวัด	โปรแกรมการท่องเที่ยว
1	ชม.	หอศิลป์วัฒนธรรมเชียงใหม่-วัดสวนดอก-วัดพระธาตุดอยสุเทพ
2	ชม.	วัดร่องขุน-วัดสะดือเมือง-วัดพระแก้ว-เมืองโบราณเชียงใหม่
3	ชม.	วัดพระธาตุศรีบุญชัย-วัดจามเทวี-วัดกุหลาบ-การทอผ้าฝ้ายบ้านดอนหลวง-แหล่งโบราณสถานเวียงเกาะกลาง(อ.ป่าซาง จ.ลำพูน)

ทิศเหนือ

สัญลักษณ์บนแผนที่

เขตแดน	-----	อาณาเขตอำเภอ
	-----	อาณาเขตจังหวัด
	-----	อาณาเขตประเทศ
เส้นทาง	XXXX	ทางหลวงแผ่นดิน
	-----	ถนนในเมือง
	-----	ทางเดินเท้า
	-----	แม่น้ำ
สัญลักษณ์ที่สำคัญ		ที่ตั้งอำเภอ, ที่ว่าการอำเภอ
		จุดท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ
		จุดท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
		จุดท่องเที่ยวเชิงผสม

2) เชิงวัฒนธรรม

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 1 วัน

อันดับ 1 : จังหวัดเชียงใหม่	
หอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่-วัดสวนดอก-วัดพระธาตุดอยสุเทพ	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
09.00 น.	ออกเดินทางจากที่พัก ไปยังอนุสาวรีย์สามกษัตริย์ กลางเมืองเชียงใหม่
09.30 น.	เดินทางถึงลานอนุสาวรีย์สามกษัตริย์ พร้อมกับการทำพิธีสักการะบูชา
09.45-11.00 น.	ชมหอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ ซึ่ง บริเวณแห่งนี้เคยเป็นสะดือเมือง ตั้งแต่สมัยพระยาเม็งราย เป็นที่ตั้งของเสาอินทขิล หรือเสาหลักเมือง ก่อนที่พระเจ้าติโลกราชจะโปรดให้ย้ายเสาอินทขิลไปไว้ที่วัดเจดีย์หลวง ที่ดินนี้เป็นมรดกตกทอดมาตั้งแต่สมัยพระเจ้ากาวิโรรสริยวงศ์ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ องค์ที่ 6 จนถึงสมัยเจ้าดารารัศมี เมื่อมีการปฏิรูปการปกครองตามระบบเทศบาล ได้ประทานให้รัฐบาล ตัวอาคารสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2467 เคยใช้เป็นศาลว่าการมณฑลพายัพ และศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ หลังจากที่ย้ายไปใช้ศาลากลางหลังใหม่ เทศบาลนครเชียงใหม่จึงขอปรับปรุงอาคารเพื่อใช้เป็นพิพิธภัณฑสถานปี พ.ศ.2540 และได้รับรางวัลอาคารอนุรักษ์ดีเด่นในปี พ.ศ. 2542 ประเภทที่ทำการอาคารสาธารณะ จากสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ภายในพิพิธภัณฑสถานจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเมืองเชียงใหม่ และวิถีชีวิตวัฒนธรรมท้องถิ่น นับตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์มา และที่อาคารส่วนหลังจัดแบ่งเป็นห้องแสดงนิทรรศการหมุนเวียน
11.00-11.15 น.	ออกเดินทางต่อไปยังวัดสวนดอก
11.15-12.00 น.	นำชมวัดสวนดอก หรือวัดบุปผาราม ตั้งอยู่ที่ถนนสุเทพ ในเขตอำเภอเมือง พญาเกีรนา ทรงสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 1914 (ศักราชนี้ถือตามหนังสือชินกาลมาลีปกรณ์ของพระรัตน ปัญญาเกตุ) เพื่อให้เป็นที่จำพรรษาของพระมหาเถระสุนัน ผู้ประดิษฐานพระพุทธศาสนาหลักธิ์ ลังกาวงค์ในล้านนา วัดนี้แต่เดิมเป็นพระราชอุทยานของกษัตริย์ล้านนาไทยสมัยแรกเริ่มมีสถาปัตยกรรมสำคัญ คือ เจดีย์ประธานเป็นเจดีย์ทรงกลม กุบระจุฬาลงกรณ์เจ้าตระกูล ณ เชียงใหม่ และวิหารโถง นอกจากนี้ ยังเป็นที่ประดิษฐานพระเจ้า เก้าตื้อ ซึ่งพญาเมืองแก้วโปรดให้หล่อขึ้น เป็นพระพุทธรูปสำริดขนาดใหญ่ ศิลปะล้านนาผสมกับศิลปะสุโขทัย
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00-14.00 น.	ออกเดินทางสู่วัดพระธาตุดอยสุเทพ
14.00- 15.30 น.	นำชมวัดพระธาตุดอยสุเทพซึ่งเป็นพระธาตุประจำปีเกิดปีมะแม ตั้งอยู่บนยอดดอย “อุจจุบรรพต” บ้างก็เรียกว่า “ดอยฮ้อยช้าง” หรือ “ดอยกาละ” หรือที่รู้จักกันในปัจจุบันว่า “ดอยสุเทพ” (ซึ่งตั้งตาม

	นามของ สุเทวฤาษี ที่เคยบำเพ็ญตบะอยู่ที่ดอยนี้) อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พระธาตุดอยสุเทพ เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ (ไม่มีหลักฐานว่าเป็นส่วนใด พระบรมธาตุได้ถูกบรรจุไว้ใต้พระธาตุเจดีย์) ที่พระมหาสุมนเถระ อัญเชิญมาจากสุโขทัยในสมัย พระเจ้ากือนา (พ.ศ.1898 – 1928) กษัตริย์ราชวงศ์มังราย พญากือนาโปรดให้สร้างพระธาตุเจดีย์บรรจุพระธาตุองค์หนึ่ง (องค์เดิมที่พระมหาสุมนเถระนำมา) ไว้บนยอดดอยสุเทพ และบรรจุอีกองค์หนึ่ง (ซึ่งปาฏิหาริย์แยกตัวมาจากองค์เดิม) ไว้ที่พระเจดีย์วัดบุปผาราม (วัดสวนดอก) ซึ่งสร้างถวายให้พระสุมนเถระจำพรรษาอยู่เพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนาแบบลังกาวงศ์ในเชียงใหม่ องค์พระธาตุเจดีย์นั้นเป็นแบบล้านนาสมัยหลังรัชกาลพระเมืองแก้ว วันวิสาขบูชา จะมีประเพณีนมัสการและสรงน้ำพระธาตุดอยสุเทพ ครูบาศรีวิชัย พระอริยสงฆ์ ที่เป็นที่นับถือของชาวล้านนาทั้งปวง เป็นผู้ดำริให้สร้างถนนขึ้นไปยังวัดพระธาตุดอยสุเทพ จากนั้นชาวล้านนาผู้มีจิตศรัทธาจำนวนมากก็ร่วมแรงร่วมใจกันสร้างถนนสายนี้จนสำเร็จ โดยใช้เวลาเพียง 5 เดือน 22 วัน
15.30-16.30 น.	ออกเดินทางจากวัดพระธาตุดอยสุเทพ กลับสู่ที่พัก
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ: หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ วัดสวนดอก และ วัดพระธาตุดอยสุเทพ	
ที่พัก: โรงแรม ในจังหวัดเชียงใหม่ หรือรีสอร์ท ในจังหวัดเชียงใหม่	
ร้านอาหาร: ร้านเพ็ญ ร้านเฮือนเพ็ญ (อาหารเหนือ)	

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ
โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 1 วัน

อันดับ 2 : จังหวัดเชียงราย วัดร่องขุน-วัดสะดือเมือง-วัดพระแก้ว-เมืองโบราณเชียงแสน	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
08.30 น.	เดินทางถึงจังหวัดเชียงราย
08.30-09.00 น.	ออกเดินทางไปยังวัดร่องขุน
09.00-10.00 น.	นำชม วัดร่องขุน ซึ่งสร้างโดยอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ จิตรกรชั้นแนวหน้าของประเทศไทย เป็นผู้ออกแบบทั้งหมด โดยได้ทรัพย์สินส่วนตัว ของตัวอาจารย์เฉลิมชัยเอง บวกกับพื้นที่บริจาคประมาณ 7 ไร่เศษ ของคุณวันชัย วิญญูชาคร และเงินบริจาค ของผู้มีจิตศรัทธา ลักษณะเด่นของวัดคือพระอุโบสถที่ประดับตกแต่งด้วยสีขาวเป็นพื้น ประดับด้วยกระจกบนปูนปั้นเป็นลายไทย โดยเฉพาะเหนืออุโบสถที่ประดับด้วยสัตว์ในเทพนิยาย เป็นรูปกิ้งก้างกิ้งกือเขียดงวงงูา ดงดงมแปลกตาน่าสนใจมาก ภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในพระอุโบสถ ก็ เป็นฝีมือภาพเขียนของอาจารย์เอง
10.00-10.30 น.	เดินทางต่อไปยังวัดพระแก้ว
10.30-11.00 น.	นำชม วัดพระแก้ว เป็นวัดที่ค้นพบพระแก้วมรกต หรือพระพุทธรูปทองคำที่ประดิษฐานอยู่ ณ วัดพระแก้ว กรุงเทพฯ ในปัจจุบัน ตามประวัติเล่าว่าเมื่อ พ.ศ. ๑๘๙๗ ในสมัยพระเจ้าสามฝั่งแกนเป็นเจ้าเมืองเชียงใหม่ นั้น ฟ้าได้ผ่าเจดีย์ร้างองค์หนึ่ง และได้พบพระพุทธรูปปางปิดทองอยู่ภายในเจดีย์ ต่อมารักเกะเทาะออกจึงได้พบว่าเป็นพระพุทธรูปสี่เหลี่ยมสร้างด้วยหยก คือพระแก้วมรกตนั่นเอง ปัจจุบันชาวเชียงรายได้สร้างพระแก้วมรกตองค์ใหม่ขึ้นแทน เรียกว่าพระหยกเชียงราย หรือพระพุทธรตนากร นฤดิวิธานุสรณ์มงคล ซึ่งสร้างขึ้นในวโรกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มีพระชนมายุ ครบ ๙๐ พรรษา
11.00-11.45 น.	นำชม วัดสะดือเมือง
11.45-12.45 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
12.45-14.15 น.	เดินทางต่อไปยังเมืองโบราณเชียงแสน
14.15-16.00 น.	นำชมเมืองโบราณเชียงแสน เชียงแสนเป็นเมืองเก่าแก่มาแห่งหนึ่งในภาคเหนือ เดิมชื่อ “เวียงหิรัญนครเงินยาง” แม้ปัจจุบันยังมีซากกำแพงเมืองโบราณ ๒ ชั้น และโบราณสถานหลายแห่งปรากฏอยู่ทั้งในและนอกตัวเมือง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงแสน เป็นแหล่งรวบรวมโบราณวัตถุที่ได้จากบริเวณเมืองโบราณเชียงแสนและพื้นที่ใกล้เคียง เช่น ลวดลายปูนปั้นฝีมือล้านนา พระพุทธรูปและศิลาจารึกจากเชียงแสน และจากจังหวัดพะเยา พร้อมทั้งให้ข้อมูลทางด้านวิชาการเกี่ยวกับแหล่งโบราณคดี การตั้งถิ่นฐานของชุมชน และประวัติการสร้างเมืองเชียงแสน นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงศิลปะพื้นบ้านของชาวไทยใหญ่ ไทยลื้อและชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น เครื่องเงิน เครื่องดนตรี เครื่องประดับ เป็นต้น วัดพระธาตุเจดีย์หลวง ตั้งอยู่ติดกับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงแสน สร้างโดยพระเจ้าแสนภูเมื่อ

	ประมาณกลางพุทธศตวรรษที่ ๑๙ โบราณสถานประกอบด้วยเจดีย์ประธานทรงระฆังแบบล้านนา เป็นเจดีย์ใหญ่ที่สุดในเชียงแสน นอกจากนี้ยังมีพระวิหารที่เก่ามากซึ่งพังทลายเกือบหมดแล้ว และเจดีย์รายแบบต่าง ๆ ๔ องค์ วัดพระเจ้าล้านทอง วัดนี้ตั้งอยู่ในเขตกำแพงเมือง เจ้าทองงั่ว ราชโอรสพระเจ้าติโลกราชเป็นผู้สร้าง เมื่อ พ.ศ. ๒๐๓๒ ได้ทรงหล่อพระพุทธรูปองค์หนึ่งหนักล้านทอง (๑,๒๐๐ กิโลกรัม) ชื่อนานนามว่า พระเจ้าล้านทอง เป็นพระประธาน ในวัดนี้ยังมีพระพุทธรูปอีกองค์หนึ่งได้มาจากวัดทองทิพย์ เรียกกันว่า พระเจ้าทองทิพย์ เป็นพระพุทธรูปทองเหลือง พระพักตร์ทรงงามมาก ลักษณะพระพุทธรูปศิลปะสมัยสุโขทัย วัดป่าสัก อยู่ห่างจากอำเภอเชียงแสนประมาณ ๑ กิโลเมตร เขตตำบลเวียง พระเจ้าแสนภูทรงสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๑๘๓๘ และให้ปลูกต้นสักล้อมกำแพงจำนวน ๓๐๐ ต้น จึงได้ชื่อว่า “วัดป่าสัก” ทรงตั้งพระพุทธรูปเป็นสังฆราชจำพรรษา ณ อารามแห่งนี้ ภายในวัดมีโบราณสถานที่สำคัญคือ เจดีย์ประธานทรงมณฑปยอดระฆัง ตกแต่งด้วยลวดลายปูนปั้นอันวิจิตร เป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ กระดูกตาตุ่มช้างขวาจากเมืองปาฏลิบุตร วัดพระธาตุจอมกิตติ ตั้งอยู่บนเนินเขานอกตัวเมืองถนนเลียบบแม่น้ำเชียงแสน-เชียงของ ตามพงศาวดารกล่าวว่า พระเจ้าฟ้างคราชโปรดเกล้าฯ ให้สร้าง เมื่อ พ.ศ. ๑๔๘๓ พร้อมกับพระธาตุจอมทอง เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ เป็นเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองสมัยเชียงแสน ต่อมาพระเจ้าสุวรณคัมภีร์ได้บูรณะและปฏิสังขรณ์องค์พระธาตุใหม่ในราวพุทธศตวรรษที่ ๒๒-๒๓ วัดสังฆาแก้วดอนตัน อยู่ถนนเลียบบแม่น้ำเชียงแสน-เชียงของ ใกล้วัดพระธาตุจอมกิตติ มีประวัติตามตำนานว่า สร้างโดยพระเจ้าลจฺจกราช เมื่อต้นพุทธศตวรรษที่ ๑๒ แต่หลักฐานที่พบแสดงว่ามีอายุอยู่ในช่วงไม่เกินพุทธศตวรรษที่ ๒๑ กรมศิลปากรได้ขุดพบหลักฐานทางโบราณคดีที่สำคัญมากมาย โดยเฉพาะภาพบนแผ่นอิฐเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับทศชาติตอนเวสสันดรชาดก เช่น พระเวสสันดรเดินป่า ชูชกเฝ้าพระเวสสันดร เป็นต้น ลักษณะของภาพเป็นการเขียนลงบนอิฐก่อนการเผา ที่น่าสนใจคือ อิฐดังกล่าวถูกนำมาทำเป็นผนังและฉาบปูนปิดทับ คงเนื่องจากความศรัทธาของชาวบ้านผู้สร้างวัดถวายมากกว่าจะจะให้คนมาชม นอกจากนี้ยังพบชิ้นส่วนจิตรกรรมฝาผนังที่หลุดพังมาจากผนังวิหาร มีสภาพแตกหักแต่ยังคงเหลือลักษณะของสีและตัวภาพซึ่งใช้สีขาวและสีแดงเพียง ๒ สี นับได้ว่าเป็นการค้นพบที่สำคัญทางวิชาการอย่างยิ่ง
16.00 น.	เดินทางกลับสู่ที่พักที่ เชียงราย
17.30 น.	ถึงโรงแรมที่พัก
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ: เมืองโบราณเชียงแสน วัดร่องขุน วัดพระแก้ว วัดสะดือเมือง	
ที่พัก: โรงแรมเวียงอินทร์ โรงแรมวังคำ โรงแรมมันตริน โรงแรมเลดเจ็น รีสอร์ท โรงแรมดุสิต รีสอร์ท	
ร้านอาหาร:	

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ
โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 1 วัน

อันดับ 3 : ลำพูน	
วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดจามเทวี-วัดกู่ละม็ก-การท่องเที่ยวผ้าฝ้ายบ้านดอนหลวง-แหล่งโบราณสถานเวียงเกาะกลาง (อำเภอป่าซาง จ.ลำพูน)	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
08.00-09.00 น.	ออกเดินทางจากโรงแรมไปยังวัดพระธาตุหริภุญชัย
09.00-10.00 น.	นำชมวัดพระธาตุหริภุญชัย สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1651 ในสมัยพระเจ้าอาทิตยราช พระบรมธาตุตั้งอยู่หลังวิหารหลวง ประดิษฐานพระเศวตศิวบริวารในโกศทองคำ ตามประวัติกล่าวว่า เมื่อ พ.ศ. 1440 พระเจ้าอาทิตยราชกษัตริย์วงศ์รามัญผู้ครองนครลำพูนได้สร้างมณฑปครอบโกศทองคำ บรรจุพระบรมธาตุไว้ภายในและมีการสร้างเสริมกันต่อมาอีกหลายสมัย ต่อมาในปี พ.ศ. 1986 พระเจ้าติโลกราช กษัตริย์ผู้ครองนครเชียงใหม่ได้ทรงกระทำการปฏิสังขรณ์บูรณะเสริมองค์พระเจดีย์ขึ้นใหม่ การสร้างคราวนี้ได้สร้างโครงขึ้นใหม่เป็นรูปแบบลังกา ซึ่งปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้ ทั้งนี้เพราะในสมัยพระเจ้าติโลกราชได้มีการติดต่อสัมพันธ์กับลังกา จากนั้นนำชม ปทุมวดีเจดีย์ หรือพระสุวรรณเจดีย์ ตั้งอยู่ทางขวาของพระบรมธาตุ สร้างขึ้นในสมัยพุทธศตวรรษที่ 17 โดยพระนางปทุมวดี อัครมเหสีของพระเจ้าอาทิตยราช ภายหลังจากสร้างพระบรมธาตุเสร็จได้ 4 ปี พระสุวรรณเจดีย์องค์นี้เป็นทรงปราศรัยสี่เหลี่ยม ฝีมือช่างละโว้ มีพระพุทธรูปประจำซุ้ม ฝีมือแบบขอม ปรากฏให้เห็นอยู่บ้าง ยอดพระเจดีย์มีทองเหลืองหุ้มอยู่ ภายใตฐานล่างเป็นกรูบรรจุพระเครื่อง ที่ขึ้นชื่อของลำพูน
10.00-10.15 น.	เดินทางต่อไปยังวัดกู่ละม็ก
10.15-11.00 น.	นำชมวัดกู่ละม็ก วัดกู่ละม็ก เป็นชื่อของวัดที่ชาวบ้านในท้องถิ่นเรียกขานซึ่ง ตำนานมูลศาสนา ได้กล่าวถึงวัดกู่ละม็กไว้ว่า เมื่อครั้งสมัยที่พระนางจามเทวีเสด็จขึ้นมาจากเมืองละโว้ ตามคำเชิญของสุทนต์และสุกกทันต ฤาษี เมื่อราวปี พ . ศ . ๑๒๐๐ เศรษฐระวางที่นางเสด็จขึ้นตามน้ำปิงได้ผ่านสถานที่ต่างๆพอมมาถึงท่าเชียงทองพระนางได้โปรดฯให้นายธนูที่รู้จักศิลปคุณในการสร้างบ้านแปลงเมืองทำพิธีเสี่ยงทายด้วยการยิงธนูให้พุ่งไปทางทิศเหนือ ๓ ครั้ง ปรากฏว่าลูกธนูทั้ง ๓ ดอก ได้พุ่งขึ้นไปบนฟ้าแล้วตกลงมาทั้งสามครั้ง พระนางจึงโปรดฯให้มีการสร้างมหาเจดีย์ขึ้นบริเวณดังกล่าวพร้อมกับรับสั่งให้ช่างเอาธนูทั้ง ๓ ดอกนั้นบรรจุลงไปในองค์พระเจดีย์นั้นด้วย อนึ่ง ได้โปรดฯ ให้สร้างพระพุทธรูปที่มีความสูงเท่าพระนางจามเทวี และได้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุจากเมืองละโว้มาบรรจุไว้ในองค์พระพุทธรูปองค์นี้ด้วย ซึ่งถือว่าเป็นพระพุทธรูปประจำพระองค์ของพระนางจามเทวีองค์หนึ่ง สำหรับพระเจดีย์ได้หักพังไปตามกาลเวลา จนกระทั่งเมื่อปี พ . ศ . ๒๔๗๔ ครูบาศรีวิชัย ได้ทำการบูรณะและสร้างครอบเจดีย์องค์เดิม ดังที่ปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน
11.00-12.00 น.	นำชมวัดจามเทวี หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า วัดกู่กุด ตั้งอยู่ริมถนนจามเทวี ตำบลในเมือง สร้างเมื่อประมาณ พ.ศ. 1298 เป็นฝีมือช่างละโว้ ลักษณะพระเจดีย์เป็นสี่เหลี่ยมแบบพุทธคยาในประเทศอินเดีย แต่ละด้านมีพระพุทธรูปยืนปางประทานพรอยู่เป็นชั้นๆ ภายในเจดีย์บรรจุอัฐิของพระนางจาม

	เทวปฏิมากรรมชั้นสูงแห่งนครหริภุญชัย ตามตำนานเล่าว่าเจ้าอนันตยศและเจ้ามหันตยศ ราชโอรสของพระนางจามเทวีได้สร้างขึ้น เพื่อบรรจุอัฐิของพระนางเมื่อปี พ.ศ. 1298 เดิมมียอดห่อหุ้มด้วยทองคำ ต่อมาจะเป็นสมัยใดไม่ทราบชัด ยอดพระเจดีย์หักหายไปชาวบ้านจึงเรียกว่า “กู่กุด” หรือมีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่า “พระเจดีย์สุวรรณจังโกฏ” นอกจากนั้นยังมี รัตนเจดีย์ ซึ่งตั้งอยู่ทางขวาของวิหาร สร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 17 โดยพระยาสุรพสิษฐ์ ฐานล่างสุดเป็นรูป 8 เหลี่ยม มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 4.40 เมตร สูงจรดยอด 11.50 เมตร องค์เจดีย์เป็นรูปสี่เหลี่ยม แต่ละเหลี่ยมเจาะเป็นซุ้ม ประดิษฐานพระพุทธรูปยืน ก่ออิฐถือปูนทั้งองค์
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวันที่ครัววันดี
13.00-13.30 น.	เดินทางต่อไปยังแหล่งโบราณสถานเวียงเกาะกลาง
13.30-14.30 น.	นำชม "วัดเกาะกลาง" วัดนี้ได้ถูกทิ้งให้เป็นวัดร้างจนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ.2517 ได้มีการ พัฒนาปฏิสังขรณ์เป็นสถานที่บำเพ็ญธรรม ในปี พ.ศ. 2522 กรมการศาสนาได้ประกาศให้เป็นวัดที่มีพระสงฆ์จำพรรษา สำหรับชุมชนโดยรอบมีชาวมอญเข้ามาอยู่อาศัย ส่วนบริเวณด้านหน้าพระวิหารจะมีเสาสงฆ์ตั้งอยู่ เพื่อแสดงสัญลักษณ์และเครื่องรำลึกว่า "หงส์" คือเมืองหงสาวดี เมืองหลวงของชาวมอญในพม่า ความโดดเด่นและคุณค่าทางวัฒนธรรมของกลุ่มโบราณสถานวัดเกาะกลาง เป็นสถานที่ที่มีตำนานเกี่ยวข้องกับกำเนิดของ "พระนางจามเทวี" มีรูปแบบของสถาปัตยกรรมของโบราณสถานรุ่นแรกๆ ของล้านนา และสถาปัตยกรรมของโบราณสถานที่ยาวไกล มีรูปแบบที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ต่อมา กรมศิลปากรได้ร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ลำพูน ทำการขุดแต่งโบราณสถานกลุ่มนี้ เมื่อเดือนเมษายน 2548 พบว่ามีโบราณสถาน 4 กลุ่ม ได้แก่ เจดีย์หมายท่า ก่อนนั้น ปรากฏหลักฐานเพียงเจดีย์ทรงกระบอกกลม หลังจากการขุดแต่งพบว่ามีองค์ประกอบตามแบบแผนของวัดอย่างชัดเจน ประกอบด้วยองค์เจดีย์ประธาน แท่นบูชา วิหาร กำแพงแก้ว และซุ้มประตูโขง
14.30-15.00 น.	เดินทางต่อไปยังหมู่บ้านดอนหลวง ซึ่งเป็นแหล่งทอผ้าฝ้ายที่ขึ้นชื่อของลำพูน
15.00-16.00 น.	เลือกซื้อสินค้าในหมู่บ้านดอนหลวง
16.00-17.00 น.	เดินทางกลับสู่เชียงใหม่
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ: วัดพระธาตุนครหริภุญชัย-วัดจามเทวี-วัดกู่ละม็ก-โบราณสถานเวียงเกาะกลาง-บ้านดอนหลวง	
ที่พัก: โรงแรมหรือรีสอร์ท ในเชียงใหม่	
ร้านอาหาร: ครัววันดี ห้องอาหารดาวคะนอง	

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ
โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 2 วัน

อันดับ 1 : จังหวัดเชียงราย	
วัดพระธาตุเจ้าจอม-วัดร่องขุน- เมืองโบราณเชียงแสน –พระตำบับินทบาต	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
วันแรก	
08.30 น.	เดินทางมาถึงจังหวัดเชียงราย
08.30-12.00 น.	จากนั้นนำท่านไปนมัสการอนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งรายมหาราช เพื่อความเป็นสิริมงคลให้กับตัวเอง จากนั้นเดินทางต่อไปนมัสการ วัดพระธาตุดอยทอง ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย พระธาตุจอมทองเป็นมงคลนามแห่งเมืองเชียงราย เดิมเป็นวัดเก่าแก่สันนิษฐานว่ามีมาก่อนที่พ่อขุนเม็งรายจะมาพบพื้นที่และสร้างเป็นเมืองเชียงราย ความเชื่อ ในการไหว้พระธาตุดอยจอมทอง เชื่อกันว่า ถ้ากราบไหว้และตั้งจิตอธิษฐานท่านจะมีทรัพย์สินเงินทอง วัดพระธาตุจอมสัก ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง พระธาตุจอมสักเดิมชื่อ พระธาตุดอยบ้านยาง สร้างขึ้นในสมัยโยนกไชยบุรีศรีเชียงแสน จนถึงสมัยพระเจ้าฟ้างคราช กษัตริย์แห่งราชวงศ์โยนก องค์ที่ ๒๔ ได้มีพระเถระองค์หนึ่งชาวโกศล เมืองสุพรรณาวดี นามพระพุทโธมโหชาจารย์ ได้นำพระบรมสารีริกธาตุจากประเทศลังกามาถวายพระองค์จำนวน ๑๖ องค์ พระเจ้าฟ้างคราชทรงโปรดให้แบ่งพระธาตุออกเป็น ๓ ส่วน ส่วนหนึ่งประดิษฐานอยู่บนพระธาตุดอยจอมทอง ส่วนที่สองประดิษฐานอยู่บนพระธาตุจอม กิติ และส่วนที่สามนำมาประดิษฐานที่พระธาตุดอยบ้านยาง ความเชื่อ ในการไหว้ พระธาตุดอยจอมสัก เชื่อกันว่าถ้าได้กราบไหว้ท่านจะได้รับสิริมงคลสูงสุดและพยานพบแต่สิ่งดีๆเข้ามาในชีวิตอย่างน่าอัศจรรย์ วัดพระธาตุจอมจันทร์ ตำบลสันทราย อำเภอแม่จัน ประวัติพระครูบาทิพย์ เจ้าอาวาสวัดบ้านหลวง เป็นผู้สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๓ โดยเห็นนิมิตในคืนหนึ่ง เป็นแสงพุ่งขึ้นสู่ท้องฟ้าสว่างไสวระยิบระยับ สีเขียวบนดอยที่ตั้งขององค์พระธาตุ ลักครู่ก็หายไป เช้าวันรุ่งขึ้นพระครูบาทิพย์จึงชวนสามเณรขึ้นไปสำรวจตรวจตราดูบนยอดดอยแห่งนี้ เห็นว่าเป็นสถานที่ที่เหมาะสมแก่การสร้างพระธาตุเจดีย์เป็นอย่างยิ่ง ความเชื่อ ในการไหว้ พระธาตุจอมจันทร์ เชื่อกันว่าถ้าได้กราบไหว้และตั้งจิตอธิษฐานผิวพรรณสวยงามเปล่งปลั่งรัศมีดุจแสงจันทร์งดงามอย่างหาที่เปรียบไม่ได้ จากนั้นเดินทางต่อไปยังอำเภอเชียงแสน เพื่อเยี่ยมชมเมืองโบราณเชียงแสน
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวันในบริเวณเมืองเก่าเชียงแสน
13.00-16.00 น.	นำชมเมืองโบราณเชียงแสน เชียงแสนเป็นเมืองเก่าแก่มาแห่งหนึ่งในภาคเหนือ เดิมชื่อ “เวียงหิรัญนครเงินยาง” แม้ปัจจุบันยังมีซากกำแพงเมืองโบราณ ๒ ชั้น และโบราณสถานหลายแห่งปรากฏอยู่ทั้งในและนอกตัวเมือง

	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงใหม่ เป็นแหล่งรวบรวมโบราณวัตถุที่ได้จากบริเวณเมืองโบราณเชียงใหม่และพื้นที่ใกล้เคียง เช่น ลวดลายปูนปั้นฝีมือล้านนา พระพุทธรูปและศิลาจารึกจากเชียงใหม่และจากจังหวัดพะเยา พร้อมทั้งให้ข้อมูลทางด้านวิชาการเกี่ยวกับแหล่งโบราณคดี การตั้งถิ่นฐานของชุมชน และประวัติการสร้างเมืองเชียงใหม่ นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงศิลปะพื้นบ้านของชาวไทยใหญ่ ไทยลื้อ และชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น เครื่องเงิน เครื่องดนตรี เครื่องประดับ เป็นต้น วัดพระธาตุเจดีย์หลวง ตั้งอยู่ติดกับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงใหม่ สร้างโดยพระเจ้าแสนภูเมื่อประมาณกลางพุทธศตวรรษที่ ๑๙ โบราณสถานประกอบด้วยเจดีย์ประธานทรงระฆังแบบล้านนาเป็นเจดีย์ใหญ่ที่สุดในเชียงใหม่ นอกจากนี้ยังมีพระวิหารที่เก่าแก่ซึ่งพังทลายเกือบหมดแล้ว และเจดีย์รายแบบต่าง ๆ ๔ องค์ วัดพระเจ้าล้านทอง วัดนี้ตั้งอยู่ในเขตกำแพงเมือง เจ้าทองงั่ว ราชโอรสพระเจ้าติโลกราชเป็นผู้สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๐๓๒ ได้ทรงหล่อพระพุทธรูปองค์หนึ่งหนักล้านทอง (๑,๒๐๐ กิโลกรัม) ชื่อนานนามว่า พระเจ้าล้านทอง เป็นพระประธาน ในวัดนี้ยังมีพระพุทธรูปอีกองค์หนึ่งได้มาจากวัดทองทิพย์ เรียกกันว่า พระเจ้าทองทิพย์ เป็นพระพุทธรูปทองเหลือง พระพักตร์งดงามมาก ลักษณะพระพุทธรูปศิลปสมัยสุโขทัย วัดป่าสัก อยู่ห่างจากอำเภอเชียงใหม่ประมาณ ๑ กิโลเมตร เขตตำบลเวียง พระเจ้าแสนภูทรงสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๑๘๓๘ และให้ปลูกต้นสักล้อมกำแพงจำนวน ๓๐๐ ต้น จึงได้ชื่อว่า “วัดป่าสัก” ทรงตั้งพระพุทธรูปเป็นสังฆราชจำพรรษา ณ อารามแห่งนี้ ภายในวัดมีโบราณสถานที่สำคัญคือ เจดีย์ประธานทรงมณฑปยอดระฆัง ตกแต่งด้วยลวดลายปูนปั้นอันวิจิตร เป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ กระดูกดาตุ่มช้างขาวจากเมืองปาฏลีบุตร วัดพระธาตุจอมกิตติ ตั้งอยู่บนเนินเขานอกตัวเมืองถนนเลียบแม่น้ำเชียงใหม่-เชียงใหม่ ตามพงศาวดารกล่าวว่า พระเจ้าฟ้างคราชโปรดเกล้าฯ ให้สร้าง เมื่อ พ.ศ. ๑๔๘๓ พร้อมกับพระธาตุจอมทอง เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ เป็นเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองสมัยเชียงใหม่ ต่อมาพระเจ้าสุวรณคำล้านได้นำพระและปฏิสังขรณ์องค์พระธาตุใหม่ในราวพุทธศตวรรษที่ ๒๒-๒๓ วัดสงฆาแก้วดอนตัน อยู่ถนนเลียบแม่น้ำเชียงใหม่-เชียงใหม่ ใกล้วัดพระธาตุจอมกิตติ มีประวัติตามตำนานว่า สร้างโดยพระเจ้าลวจักราช เมื่อต้นพุทธศตวรรษที่ ๑๒ แต่หลักฐานที่พบแสดงว่ามีอายุอยู่ในช่วงไม่เกินพุทธศตวรรษที่ ๒๑ กรมศิลปากรได้ขุดพบหลักฐานทางโบราณคดีที่สำคัญมากมาย โดยเฉพาะภาพบนแผ่นอิฐเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับทศชาติตอนเวสสันดรชาดก เช่น พระเวสสันดรเดินป่า ชูชกเฝ้าพระเวสสันดร เป็นต้น ลักษณะของภาพเป็นการเขียนลงบนอิฐก่อนการเผา ที่น่าสนใจคือ อิฐดังกล่าวถูกนำมาก่อเป็นผนังและฉาบปูนปิดทับ คงเนื่องจากความศรัทธาของชาวบ้านผู้สร้างวัดถวายมากกว่าจะจะให้คนมาชม นอกจากนี้ยังพบชิ้นส่วนจิตรกรรมฝาผนังที่หลุดพังมาจากผนังวิหาร มีสภาพแตกหักแต่ยังคงเหลือลักษณะของสีและตัวภาพซึ่งใช้สีขาวและสีแดงเพียง ๒ สี นับได้ว่าเป็นการค้นพบที่สำคัญทางวิชาการอย่างยิ่ง
16.00-17.00 น.	เดินทางไปยังอำเภอแม่จัน เชียงราย
17.00 น.	เข้าพักที่รีสอร์ท ในอำเภอแม่จัน

วันที่ 2	
06.00-07.30 น.	ออกจากโรงแรมที่พักไป ยังวัดป่าอาษาทอง ร่วมทำบุญตักบาตรตอนเช้า ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการของ ททท. 'Unseen Thailand' พระชีเจ้าบิณฑบาต'
07.30-08.30 น.	รับประทานอาหารเช้าที่โรงแรมที่พัก
08.30-09.30 น.	ออกเดินทางไปยังอำเภอฟานเพื่อไปนมัสการวัดพระธาตุจอมแก้ว
09.30-10.00	นำชม พระธาตุจอมแก้ว ตำบลเมืองพาน อำเภอฟาน ประวัติพระธาตุ ตามตำนานได้กล่าวไว้ว่า พระธาตุจอมแก้วได้สร้างขึ้นโดยพญางำเมือง เจ้าเมืองภูพานยาว (พะเยา) ในราว จ.ศ. ๖๕๖ (พ.ศ. ๑๘๓๗) โดยที่พระองค์ได้เสด็จขึ้นดอยขางคำ (ชื่อเดิมของดอยจอมแก้ว) เพื่อตรวจดูอาณาเขตบ้านเมืองของพระองค์ว่ามีไพร่ฟ้าประชาราษฎร์ว่าอยู่ตรงไหนบ้าง จากนั้นจึงเสด็จไปยังดอยอีกลูกหนึ่งซึ่งอยู่ตอนเหนือของลำน้ำแม่คาวดวน และเสด็จเลียบต้นดอยดวน (ดอยงาม) แล้วเสด็จไปยังเมืองภูพานยาว ความเชื่อ ในการไหว้ พระธาตุดอยจอมแก้ว ความหมายนัยที่ 1 แก้วเป็นภาษาเหนือ แปลว่า แว่ถ้าผู้ใดผ่านมาแว่กราบไหว้บูชาก็จะแคล้วคลาดปลอดภัยจากสิ่งเลวร้ายทั้งปวง ความหมายนัยที่ 2 แก้ว เปรียบเหมือนเสียงเริ่มพูด เริ่มเจรจา ถ้าได้กราบไหว้และตั้งจิตอธิษฐานการเจรจาธุรกิจจะประสบผลสำเร็จ
10.00-11.00 น.	ออกเดินทางต่อไปยังวัดร่องขุน
11.00-11.30 น.	นำชม วัดร่องขุน ซึ่งออกแบบและก่อสร้างโดยอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ พระอุโบสถตกแต่งด้วยลวดลายกระจกสีเงินแวววาว เป็นเชิงชั้นลดหลั่นกันไป หน้าบันประดับด้วยพญานาค มังวงศาดูแปลกตา น่าสนใจมาก โดยเฉพาะภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในพระอุโบสถ
11.30-12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
12.30-16.00 น.	ออกเดินทางไปยัง วัดจอมหมอกแก้ว บ้านดงมะเฟือง ตำบลจอมหมอกแก้ว อำเภอมะลาว พระธาตุจอมหมอกแก้ว ถูกสร้างขึ้นมาในสมัยใดยังไม่มีปรากฏหลักฐาน แต่มีเรื่องเล่าว่า เมื่อ ๑๐๐ กว่าปีที่แล้ว ชาวบ้านที่ตั้งถิ่นฐานอยู่แถบนั้นได้เข้าไปหาของป่า และได้พบจอมปลวกมีลักษณะคล้ายพระธาตุ ความเชื่อ ในการไหว้พระธาตุดอยจอมหมอกแก้ว เชื่อกันว่าอุปสรรคที่เปรียบเหมือนหมอกควันสีดำ ถ้ากราบไหว้และตั้งจิตอธิษฐานอุปสรรคทั้งหลายก็จะจางใสเหมือนหมอกแก้วและประสบความสำเร็จ วัดพระธาตุจอมแจ้ง ตำบลแม่สรวย อำเภอมะลาว เป็นวัดเก่าแก่มาแต่โบราณ ตามตำนานกล่าวว่า มีพระมหาเถระเจ้ารูปหนึ่งได้เดินทางจาริกเทศนาสั่งสอนพุทธศาสนิกชน เพื่อเป็นการประกาศพุทธศาสนาจนถึงสถานที่แห่งนี้จนถึงรุ่งแจ้งสว่างพอดี และได้พักอยู่ที่นี้ ๗ วัน ก่อนที่จะเดินทางต่อไป ได้มอบพระบรมสารีริกธาตุให้ตาแก่คนนั้นนำไปบรรจุลงในพระธาตุ และยังได้ทำนายไว้ว่าสมัยต่อไปข้างหน้า ชาวบ้านจะเรียกสถานที่แห่งนี้ว่า “พระธาตุจอมแจ้ง” ความเชื่อ ในการไหว้ พระธาตุดอยจอมแจ้ง เชื่อกันว่า ถ้าได้กราบไหว้และตั้งจิตอธิษฐานท่านจะประสบความสำเร็จและรู้แจ้งเห็นจริง วัดอรัญญวิเวกคีรี (จอมฝ่อ) บ้านดง-หลายหน้า หมู่ ๗ ตำบลเวียง อำเภอยางป่าเป้า ประวัติพระธาตุ ตามหลักฐานเอกสารในทำเนียบการตั้งวัดของจังหวัดเชียงรายระบุว่าได้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๒๖๓ แต่ยังไม่พบหลักฐานใดอื่นอีก นอกจากหลักฐานทางโบราณวัตถุ เช่น เจดีย์ พระพุทธรูป

	กองหินกองอิฐที่สันนิษฐานได้ว่า ตรงนี้เคยเป็นโบสถ์เป็นวิหารมาก่อนเท่านั้น ในระหว่างการรื้อเจดีย์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ยังพบวัตถุฝังศพอีกมากมายพร้อมแผ่นเงินจารึกประวัติศาสตร์การสร้างเจดีย์ที่จารด้วยเหล็กจารเป็นภาษาล้านนา จึงได้มีการบูรณะเรื่อยมา ความเชื่อ ในการไหว้ พระธาตุดอยจอมฝ่อ ฝ่อ เป็นภาษาเหนือ แปลว่า ดูนหรือมองเชื่อกันว่าถ้าได้กราบไหว้และตั้งจิตอธิษฐานเปรียบเหมือนการลืมหืมตาเจอแสงสว่างในชีวิต วัดพระธาตุจอมจ้อ ตำบลเวียง อำเภอเทิง พระธาตุจอมจ้อเป็นพระธาตุศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่คู่เมืองเทิงมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล ประวัติพระธาตุจอมจ้อจากคัมภีร์เก่าแก่ที่ตั้งโดยนักปราชญ์ผู้ชำนาญในด้านภาษาบาลีของอำเภอเมืองเทิง (เมืองเทิง) ในสมัยนั้นได้กล่าวว่า ในกาลสมัยเมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จมาสุวรรณภูมิ พระองค์ได้พักอยู่ใต้ต้นอโศกบนดอยใกล้แม่น้ำอิง มีพญานาคตนหนึ่ง รู้ว่าพระพุทธองค์เสด็จมาจึงเข้าไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ทูลถามความต่างๆแล้วจึงนำจ้อคำ ๓ ผืนแล้วจ้อแก้วอีก ๓ ผืน มาถวายพระพุทธองค์ พระอานนท์จึงทูลขอพระธาตุให้พระยานาคตนนั้น พระพุทธองค์จึงนำพระหัตถ์ลูบพระเศียรได้พระเกศาธาตุเส้นหนึ่ง จึงโปรดให้พญานาคไว้พญานาคจึงนำความแจ้งให้เจ้าเมืองสร้างพระธาตุไว้ที่กลางดอยเพื่อบรรจุพระเกศาธาตุ ต่อมาจึงมีการขนานนามพระธาตุนั้นว่าพระธาตุจอมจ้อ ความเชื่อ ในการไหว้ พระธาตุดอยจอมจ้อ จ้อ หมายถึง พุดดี พุดเก่ง ถ้าได้กราบไหว้ก็จะประสบความสำเร็จทุกสิ่งเหมือนกับการเริ่มเจรจาก็นำมาซึ่งความสำเร็จและสมประสงค์ทุกประการ
16.00 น.	เดินทางกลับสู่ภูมิลำเนา
ที่พัก: รีสอร์ต ในอำเภอแม่จัน เช่น ภูใจใส รีสอร์ต แอนด์สปา ดาหลา รีสอร์ต อำเภอแม่จัน เชียงราย	
ร้านอาหาร: ครัวไทย สามเหลี่ยมทองคำ โทร. ๐ ๕๓๖๕ ๑๑๑๒ ครัวบ้านรถไฟ ๑๕๕ ถ.เชียงแสน-เชียงของ โทร. ๐ ๕๓๖๕ ๐๖๐๕-๗ ตะวันริมโขง สามเหลี่ยมทองคำ โทร. ๐ ๕๓๗๔ ๔๑๐๒ ริมโขง ๑๑๕ ม.๔ ต.เวียง โทร. ๐ ๕๓๖๕ ๐๔๕๙-๖๐	

โปรแกรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ สำหรับนักท่องเที่ยวแบบอิสระ

ระยะเวลา

2 วัน

เชิงวัฒนธรรม

อันดับ	จังหวัด	โปรแกรมการท่องเที่ยว
2	ชม.-สร.-ลพ.	วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดโหล่หิน-วัดพระธาตุทริกญชัย-วัดพระยืน-วัดจามเทวี-วัดพระสิงห์-วัดสวนดอก-วัดพระธาตุคอกสุเทพ-เวียงกุมกาม

2

สัญลักษณ์ในแผนที่

เขตแดน

- อาณาเขตอำเภอ
- อาณาเขตจังหวัด
- อาณาเขตประเทศ

เส้นทาง

- xxxx ทางหลวงแผ่นดิน
- ถนนในเมือง
- ทางเดินเท้า
- แม่น้ำ

สัญลักษณ์ที่สำคัญ

- ⊙ ที่ตั้งอำเภอ, ที่ว่าการอำเภอ
- 🏠 จุดท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ
- 🏯 จุดท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- 🏠 จุดท่องเที่ยวเชิงผสม

ทิศเหนือ

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ
โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 2 วัน

อันดับ 2 : จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน-ลำปาง วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดไหล่หิน-วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดพระยืน-วัดจามเทวี-วัดพระสิงห์-วัดสวนดอก- วัดพระธาตุดอยสุเทพ-เวียงกุมกาม	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
วันแรก	
08.00-10.00 น.	ออกเดินทางจากโรงแรมที่พักไปยังอำเภอเกาะคา ลำปาง
10.00-10.30 น.	นำชมวัดไหล่หิน หรือวัดเสลารัตนบัณฑิตาราม (วัดไหล่หินหลวงแก้วช้างยืนซึ่ง มีพระวิหารเก่าแก่ ฝีมือช่างเชียงตุงเป็นศิลปะแบบล้านนาไทย ประดับลวดลายงดงามทั้งหลัง โดยเฉพาะส่วนหน้าบัน และซุ้มประตูที่มีการก่ออิฐถือปูนประดับรูปปั้นสัตว์ศิลปะล้านนาแท้ ภายในวิหารนอกจากจะมีพระประธานแล้วยังมี รูปปั้นพระมหาเถรานุเถระปัญญะปัญญะญาณเทวตวัตรซึ่งปั้นด้วยฝีมือของท่านเอง พระเจดีย์ของวัดไหล่หินก่อสร้างแบบศิลปะล้านนาที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คันทวยที่ทรงธรรมเป็นแบบล้านนา คือเป็นรูปคล้ายแผ่นไม้สามเหลี่ยมขนาดใหญ่แล้วฉลุลายให้โปร่ง ลอยตัว มีแบบแปลกๆ กันออกไป เช่นรูปนาค รูปหนูมาน รูปลายเครือเถา
10.30-11.00 น.	ออกเดินทางสู่วัดพระธาตุลำปางหลวง
11.00-12.00 น.	นำชมวัดพระธาตุลำปางหลวง ซึ่งเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองลำปางมาแต่โบราณ ตามตำนานกล่าวว่า มีมาตั้งแต่สมัยพระนางจามเทวี ในราวพุทธศตวรรษที่ 20 ตอนปลาย เป็นวัดไม้ที่สมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งของไทย งดงามด้วยสถาปัตยกรรมเก่าแก่มากมายได้แก่องค์พระธาตุลำปางหลวง เป็นพระธาตุประจำปีเกิดของคนปีฉลู ด้วยเริ่มสร้างในปีฉลูและเสร็จในปีฉลู เช่นกัน ฐานเป็นบัวลูกแก้ว ส่วนองค์เป็นทรงกลมแบบล้านนาภายนอก บูดด้วยทองจังโก ยอดฉัตรทำด้วยทองคำ มีลายสลักดุนเป็นลวดลายประจายแบบต่างๆ ลักษณะเจดีย์แบบนี้ได้ส่งอิทธิพลให้พระธาตุหริภุญชัย และพระบรมธาตุจอมทอง ภายในองค์พระเจดีย์บรรจุพระเกศา และพระอัฐิธาตุจากพระนลาฏข้างขวา พระศอ ด้านหน้าและด้านหลัง ที่รั้วทองเหลืองรอบองค์พระธาตุมีลูกกระสุนปืนที่หนานทิพย์ช้างยิงท้าวมหายศ ปราบกบฏอยู่ และยังมี วิหารหลวง วิหารพระพุทธรูป วิหารน้ำแต้ม ซุ้มพระบาท สร้างครอบพระพุทธรูปไว้ ฐานก่อขึ้นเป็นชั้นคล้ายฐานเจดีย์ สร้างเมื่อ พ.ศ. 1992 ภายในมองเห็นแสงหักเหปรากฏเป็นเงาพระธาตุและพระวิหารในด้านมุมกลับ แต่มีข้อห้ามไม่ให้ผู้หญิงขึ้น กุฏิพระแก้ว เป็นที่ประดิษฐานพระแก้วมรกต และ วิหารพระเจ้าศิลา เป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าศิลาซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่เก่าแก่ที่สุดในกรุงละโว้ เมื่อ พ.ศ. 1275 พระบิดาของพระนางจามเทวีมอบให้ประดิษฐานไว้ ณ ที่นี้
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00-14.00 น.	ออกเดินทางสู่จังหวัดลำพูน

14.00-14.30 น.	นำชม วัดพระยืน วัดพระยืนมีชื่อเดิมว่า วัดพุทธมหาสถาน ซึ่งพระเจ้าธรรมมิกราช กษัตริย์หริภุญชัย เป็นผู้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1606-1611 พระเจดีย์วัดพระยืนเป็นพระเจดีย์ทรงมณฑป มีพระพุทธรูปยืนทั้งสี่ทิศ เครื่องบนประกอบด้วยเจดีย์ห้ายอด โดยมีเจดีย์ทรงระฆังและเจดีย์ทรงกลมขนาดเล็กเป็นประธาน คล้ายคลึงกับอาสนวิหารเจดีย์ที่เมืองพุกาม และพระเจดีย์วัดป่าสัก จังหวัดเชียงราย
14.30-14.15 น.	เดินทางต่อไปยังวัดพระธาตุหริภุญชัย
14.15-15.00 น.	นำชม วัดพระธาตุหริภุญชัย สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1651 ในสมัยพระเจ้าอาทิตยราช พระบรมธาตุตั้งอยู่หลังวิหารหลวง ประดิษฐานพระเกศธาตุบรรจุในโกศทองคำ ตามประวัติกล่าวว่า เมื่อ พ.ศ. 1440 พระเจ้าอาทิตยราชกษัตริย์วงศ์รามัญผู้ครองนครลำพูนได้สร้างมณฑปครอบโกศทองคำ บรรจุพระบรมธาตุไว้ภายในและมีการสร้างเสริมกันต่อมาอีกหลายสมัย ต่อมาในปี พ.ศ. 1986 พระเจ้าติโลกราช กษัตริย์ผู้ครองนครเชียงใหม่ได้ทรงกระทำการปฏิสังขรณ์บูรณะเสริมองค์พระเจดีย์ขึ้นใหม่ การสร้างคราวนี้ได้สร้างโครงขึ้นใหม่เป็นรูปแบบลังกา ซึ่งปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้ ทั้งนี้เพราะในสมัยพระเจ้าติโลกราชได้มีการติดต่อสัมพันธ์กับลังกา จากนั้นนำชม ปทุมวดีเจดีย์ หรือพระสุวรรณเจดีย์ ตั้งอยู่ทางขวาของพระบรมธาตุ สร้างขึ้นในสมัยพุทธศตวรรษที่ 17 โดยพระนางปทุมวดี อัครมเหสีของพระเจ้าอาทิตยราช ภายหลังจากสร้างพระบรมธาตุเสร็จได้ 4 ปี พระสุวรรณเจดีย์องค์นี้เป็นทรงปรางค์สี่เหลี่ยม ฝีมือช่างละโว้ มีพระพุทธรูปประจำซุ้ม ฝีมือแบบขอม ปรากฏให้เห็นอยู่บ้าง ยอดพระเจดีย์มีทองเหลืองหุ้มอยู่ ภายใตฐานล่างเป็นกรูบรรจุพระเครื่อง ที่ขึ้นชื่อของลำพูน
15.00-15.15 น.	เดินทางต่อไปยังวัดจามเทวี
15.15-16.00 น.	นำชม วัดจามเทวี หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า วัดกู่กุด ตั้งอยู่ริมถนนจามเทวี ตำบลในเมือง สร้างเมื่อประมาณ พ.ศ. 1298 เป็นฝีมือช่างละโว้ ลักษณะพระเจดีย์เป็นสี่เหลี่ยมแบบพุทธคยาในประเทศอินเดีย แต่ละด้านมีพระพุทธรูปยืนปางประทานพรอยู่เป็นชั้นๆ ภายในเจดีย์บรรจุอัฐิของพระนางจามเทวีปฐมกษัตริย์แห่งนครหริภุญชัย ตามตำนานเล่าว่าเจ้าอนันตยศและเจ้ามหันตยศ ราชโอรสของพระนางจามเทวีได้สร้างขึ้น เพื่อบรรจุอัฐิของพระนางเมื่อปี พ.ศ. 1298 เดิมมียอดห่อหุ้มด้วยทองคำ ต่อมาจะเป็นสมัยใดไม่ทราบชัด ยอดพระเจดีย์หักหายไปชาวบ้านจึงเรียกว่า “กู่กุด” หรือมีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่า “พระเจดีย์สุวรรณจังโกฏ” นอกจากนั้นยังมี รัตนเจดีย์ ซึ่งตั้งอยู่ทางขวาของวิหาร สร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 17 โดยพระยาสรพสิทธิ์ ฐานล่างสุดเป็นรูป 8 เหลี่ยม มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 4.40 เมตร สูงจรดยอด 11.50 เมตร องค์เจดีย์เป็นรูปสี่เหลี่ยม แต่ละเหลี่ยมเจาะเป็นซุ้ม ประดิษฐานพระพุทธรูปยืน ก่ออิฐถือปูนทั้งองค์
16.00-17.00 น.	เดินทางกลับสู่จังหวัดเชียงใหม่
17.00 น.	เข้าพักที่โรงแรมที่พัก
วันที่ 2	
08.30-09.30 น.	นำชม วัดสวนดอกหรือวัดบุปผาราม ซึ่งมีประวัติศาสตร์การสร้างที่เชื่อมโยงกับวัดพระธาตุดอยสุเทพ วัดสวนดอกสร้างโดย พญาเกือนา ทรงสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 1914 (ศักราชนี้ถือตามหนังสือชินกาลมาลีปกรณ์ของพระรัตน ปัญญาเกตุ) เพื่อให้เป็นที่จำพรรษาของพระมหาเถระสุนน ผู้ประดิษฐาน

	พระพุทธศาสนาลัทธิ ลัทธิลัทธิในล้านนา วัดนี้แต่เดิมเป็นพระธาตุยานของกษัตริย์ล้านนาไทยสมัยแรกเริ่มมีสถาปัตยกรรมสำคัญ คือ เจดีย์ประธานเป็นเจดีย์ทรงกลม ฐานบรรจุอัฐิเจ้าตระกูล ณ เชียงใหม่ และวิหารโถง นอกจากนี้ ยังเป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าแก้วตื้อ ซึ่งพญาเมืองแก้วโปรดให้หล่อขึ้นเป็นพระพุทธรูปสำริดขนาดใหญ่ ศิลปะล้านนาผสมกับศิลปะสุโขทัย
09.30-10.15 น.	ออกเดินทางสู่วัดพระธาตุดอยสุเทพ
10.15-11.15 น.	นำชมวัดพระธาตุดอยสุเทพซึ่งเป็นพระธาตุประจำปีเกิดปีมะแม ตั้งอยู่บนยอดดอย “อุจจุบรรพต” บ้างก็เรียกว่า “ดอยอ้อยช้าง” หรือ “ดอยกาละ” หรือที่รู้จักกันในปัจจุบันว่า “ดอยสุเทพ” (ซึ่งตั้งตามนามของ สุธะวณานันท์ ที่เคยบำเพ็ญตบะอยู่ที่ดอยนี้) อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พระธาตุดอยสุเทพเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ (ไม่มีหลักฐานว่าเป็นส่วนใด พระบรมธาตุได้ถูกบรรจุไว้ใต้พระธาตุเจดีย์) ที่พระมหาสุมนเถระ อัญเชิญมาจากสุโขทัยในสมัย พระเจ้ากือนา (พ.ศ.1898 – 1928) กษัตริย์ราชวงศ์มังราย พญากือนาโปรดให้สร้างพระธาตุเจดีย์บรรจุพระธาตุองค์หนึ่ง (องค์เดิมที่พระมหาสุมนเถระนำมา) ไว้บนยอดดอยสุเทพ และบรรจุอีกองค์หนึ่ง (ซึ่งปาฏิหาริย์แยกตัวมาจากองค์เดิม) ไว้ที่พระเจดีย์วัดบุปผาราม (วัดสวนดอก) ซึ่งสร้างถวายให้พระสุมนเถระจำพรรษาอยู่เพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนาแบบลัทธิลัทธิในเชียงใหม่ องค์พระธาตุเจดีย์นั้นเป็นแบบล้านนาสมัยหลังรัชกาลพระเมืองแก้ว วันวิสาขบูชา จะมีประเพณีมัสการและสงฆ์นำพระธาตุดอยสุเทพ ครุฑาศรีวิชัย พระอริยสงฆ์ ที่เป็นที่นับถือของชาวล้านนาทั้งปวง เป็นผู้ดำริให้สร้างถนนขึ้นไปยังวัดพระธาตุดอยสุเทพ จากนั้นชาวล้านนาผู้มีจิตศรัทธาจำนวนมากก็ร่วมแรงร่วมใจกันสร้างถนนสายนี้จนสำเร็จ โดยใช้เวลาเพียง 5 เดือน 22 วัน
11.15-12.00 น.	เดินทางกลับมาสู่ตัวเมืองเชียงใหม่
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00-14.00 น.	นำชมวัดพระสิงห์วรมหาวิหาร สร้างโดย พญาผายุกษัตริย์องค์ที่ 5 ในราชวงศ์มังรายโปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดนี้ขึ้น ในปีพ.ศ. 1888 พร้อมทั้งสร้างพระเจดีย์สูง 24 ศอกองค์หนึ่ง เพื่อใช้เป็นที่บรรจุอัฐิของพญาคำฟู พระราชบิดา มีพระพุทธรูป ที่สำคัญอยู่องค์หนึ่ง คือ พระพุทธสิริหังค์ เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยขัดสมาธิเพชร ตามประวัติเล่าว่าเจ้ามหาพรหมได้เชิญพระสิงห์มาจากเมืองกำแพงเพชรเพื่อถวายแด่พระเจ้าแสนเมืองมา แต่พอราชรถมาถึงวัดมีเหตุให้ต้องอัญเชิญประดิษฐานไว้ที่นี้ เมื่อถึงเทศกาลสงกรานต์ชาวเมืองจะอัญเชิญพระพุทธรูปองค์นี้แห่ไปตามถนนรอบเมืองเพื่อให้ประชาชนสงฆ์โดยทั่วกัน ในวิหารลายคำซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปองค์นี้ยังมีจิตรกรรมฝาผนังเรื่องสุพรรณหงส์ และสังข์ทองซึ่งพบเพียงที่นี่แห่งเดียว ยังมีศิลปกรรมอื่นๆ ที่น่าสนใจ ได้แก่ พระอุโบสถตกแต่งแบบศิลปะล้านนา หอไตรประดับด้วยรูปปูนปั้นเทวดา และเจดีย์ทรงกลมแบบล้านนา
14.00-14.30 น.	ออกเดินทางไปยังเวียงกุมกามนครโบราณใต้พิภพ
14.30-16.00 น.	นำชมเวียงกุมกาม ซึ่งเป็นเมืองโบราณที่พญามังราย (พ่อขุนเม็งราย) ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1829 มีคูเวียงอยู่ 4 ด้านเพื่อไขน้ำปิงให้ขังไว้ในคูเมือง จากการสำรวจพบว่ามีโบราณสถานที่น่าสนใจอยู่ในเวียงกุมกาม และใกล้เคียง 20 แห่ง ทั้งที่เป็นซากโบราณสถาน และเป็นวัดที่มีพระสงฆ์

	จำวัดอยู่ โบราณสถานที่สำคัญ ได้แก่ วัดเจติยเหล็ก วัดช้างค้า วัดน้อย วัดปู่เปี้ย วัดกุขาว วัดอีกก่าง วัดหัวหนอง และ วัดปู่ซัง เป็นต้น
16.00 น.	เดินทางกลับสู่ภูมิลำเนา
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ: วัดพระธาตุดอยสุเทพ วัดสวนดอก วัดพระสิงห์ วัดพระธาตุนฤขัย วัดจามเทวี วัดพระธาตุลำปางหลวง และ วัดไหล่หิน	
ที่พัก: โรงแรมในเมืองเชียงใหม่ หรือรีสอร์ท นอกเมืองเชียงใหม่	
ร้านอาหาร: ร้านเฮือนเพ็ญ ร้านบ้านสวนแกงร้อน ร้านเพชรดอยงาม ร้านเฮือนคำอินทร์	

โปรแกรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ สำหรับนักท่องเที่ยวแบบกลุ่ม

ระยะเวลา

2 วัน

เชิงวัฒนธรรม

อันดับ	จังหวัด	โปรแกรมการท่องเที่ยว
3	สพ.-พร.-นน.	วัดพระธาตุศรีบุญชัย-วัดจามเทวี-วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดพระแก้วดอนเต้า(สุชาดาราม)-วัดพระธาตุช่อแฮ-วัดพระธาตุแช่แห้ง-วัดภูมินทร์-วัดช้างรอบ-พิพิธภัณฑ์แห่งชาติน่าน(หอคำ-งาช้างดำ)

สัญลักษณ์บนแผนที่

- เขตแดน**
- อาณาเขตอำเภอ
 - อาณาเขตจังหวัด
 - อาณาเขตประเทศ
- เส้นทาง**
- xxxxx ทางหลวงแผ่นดิน
 - ถนนในเมือง
 - ทางเดินเท้า
 - แม่น้ำ
- สัญลักษณ์ที่สำคัญ**
- ⊙ ที่ตั้งอำเภอ, ที่ว่าการอำเภอ
 - 🏠 จุดท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ
 - 🏯 จุดท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
 - 🏰 จุดท่องเที่ยวเชิงผสม

ทิศเหนือ

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ
โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 2 วัน

อันดับ 3 : จังหวัดลำพูน-แพร่ – น่าน วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดจามเทวี-วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดพระแก้วดอนเต้า(สุชาดาราม)-วัดพระธาตุช่อแฮ- วัดพระธาตุแช่แห้ง-วัดภูมินทร์-วัดช้างรอบ-พิพิธภัณฑ์แห่งชาติน่าน (หอคำ-งาช้างดำ)	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
วันแรก	
08.00 น.	ถึงจังหวัดลำพูน
08.00-09.00 น.	นำชมวัดพระธาตุหริภุญชัย สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1651 ในสมัยพระเจ้าอาทิตยราช พระบรมธาตุตั้งอยู่หลังวิหารหลวง ประดิษฐานพระเกศธาตุบรรจุในโกศทองคำ ตามประวัติกล่าวว่า เมื่อ พ.ศ. 1440 พระเจ้าอาทิตยราชกษัตริย์วงศ์รามัญผู้ครองนครลำพูนได้สร้างมณฑปครอบโกศทองคำ บรรจุพระบรมธาตุไว้ภายในและมีการสร้างเสริมกันต่อมาอีกหลายสมัย ต่อมาในปี พ.ศ. 1986 พระเจ้าติโลกราช กษัตริย์ผู้ครองนครเชียงใหม่ได้ทรงกระทำการปฏิสังขรณ์บูรณะเสริมองค์พระเจดีย์ขึ้นใหม่ การสร้างคราวนี้ได้สร้างโครงสร้างใหม่เป็นรูปแบบลังกา ซึ่งปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้ ทั้งนี้เพราะในสมัยพระเจ้าติโลกราชได้มีการติดต่อสัมพันธ์กับลังกา จากนั้นนำชม ปทุมวดีเจดีย์ หรือพระสุวรรณเจดีย์ ตั้งอยู่ทางขวาของพระบรมธาตุ สร้างขึ้นในสมัยพุทธศตวรรษที่ 17 โดยพระนางปทุมวดี อัครมเหสีของพระเจ้าอาทิตยราช ภายหลังจากสร้างพระบรมธาตุเสร็จได้ 4 ปี พระสุวรรณเจดีย์องค์นี้เป็นทรงปราสาท สี่เหลี่ยม ฝีมือช่างละโว้ มีพระพุทธรูปประจำมุม ฝีมือแบบขอม ปรากฏให้เห็นอยู่บ้าง ยอดพระเจดีย์ มีทองเหลืองหุ้มอยู่ ภายใตฐานล่างเป็นกุ่มบรรจุพระเครื่อง ที่ขึ้นชื่อของลำพูน
09.00-09.45 น.	นำชมวัดจามเทวี หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า วัดกู่กุด ตั้งอยู่ริมถนนจามเทวี ตำบลในเมือง สร้างเมื่อประมาณ พ.ศ. 1298 เป็นฝีมือช่างละโว้ ลักษณะพระเจดีย์เป็นสี่เหลี่ยมแบบพุทธคยาในประเทศอินเดีย แต่ละด้านมีพระพุทธรูปยืนปางประทานพรอยู่เป็นชั้นๆ ภายในเจดีย์บรรจุอัฐิของพระนางจามเทวีปฐมกษัตริย์แห่งนครหริภุญไชย ตามตำนานเล่าว่าเจ้าอนันตยศและเจ้ามหันตยศ ราชโอรสของพระนางจามเทวีได้สร้างขึ้น เพื่อบรรจุอัฐิของพระนางเมื่อปี พ.ศ. 1298 เดิมมียอดห่อหุ้มด้วยทองคำ ต่อมาจะเป็นสมัยใดไม่ทราบชัด ยอดพระเจดีย์หักหายไปชาวบ้านจึงเรียกว่า “กู่กุด” หรือมีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่า “พระเจดีย์สุวรรณจิงโกฏ” นอกจากนั้นยังมี รัตนเจดีย์ ซึ่งตั้งอยู่ทางขวาของวิหาร สร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 17 โดยพระยาสรพสิทธิ์ ฐานล่างสุดเป็นรูป 8 เหลี่ยม มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 4.40 เมตร สูงจรดยอด 11.50 เมตร องค์เจดีย์เป็นรูปสี่เหลี่ยม แต่ละเหลี่ยมเจาะเป็นซุ้ม ประดิษฐานพระพุทธรูปยืน ก่ออิฐถือปูนทั้งองค์
09.45-11.15 น.	เดินทางต่อไปยังวัดพระธาตุลำปางหลวง

11.15-12.15 น.	นำชม วัดพระธาตุลำปางหลวง ซึ่งเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองลำปางมาแต่โบราณ ตามตำนานกล่าวว่ามาตั้งแต่สมัยพระนางจามเทวี ในราวพุทธศตวรรษที่ 20 ตอนปลาย เป็นวัดไม้ที่สมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งของไทย งดงามด้วยสถาปัตยกรรมเก่าแก่มากมายได้แก่องค์พระธาตุลำปางหลวง เป็นพระธาตุประจำปีเกิดของคนปีฉลู ด้วยเริ่มสร้างในปีฉลูและเสร็จในปีฉลู เช่นกัน ฐานเป็นบัวลูกแก้ว ส่วนองค์เป็นทรงกลมแบบล้านนาภายนอก บัวด้วยทองจังโก ยอดฉัตรทำด้วยทองคำ มีลายสลักดุนเป็นลวดลายประจำยามแบบต่างๆ ลักษณะเจดีย์แบบนี้ได้ส่งอิทธิพลให้พระธาตุหริภุญชัย และพระบรมธาตุจอมทอง ภายในองค์พระเจดีย์บรรจุพระเกศา และพระ อัฐิธาตุจากพระนลาฏข้างขวา พระศอด้านหน้าและด้านหลัง ที่รั้วทองเหลืองรอบองค์พระธาตุมีกระดูกสันปันที่หนานทิพย์ช้างยิงท้าวมหายศปรากฏอยู่ และยังมี วิหารหลวง วิหารพระพุทธรูป วิหารน้ำแต้ม ชุมพระบาท สร้างครอบพระพุทธรูปไว้ ฐานก่อขึ้นเป็นชั้นคล้ายฐานเจดีย์ สร้างเมื่อ พ.ศ. 1992 ภายในมองเห็นแสงหักเหปรากฏเป็นเงาพระธาตุและพระวิหารในด้านมุมกลับ แต่มีข้อห้ามไม่ให้ผู้หญิงขึ้น ภูพระแก้ว เป็นที่ประดิษฐานพระแก้วมรกต และวิหารพระเจ้าศิลา เป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าศิลาซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่เก่าแก่ที่สุดในกรุงละโว้ เมื่อ พ.ศ. 1275 พระบิดาของพระนางจามเทวีมอบให้ประดิษฐานไว้ ณ ที่นี้
12.15-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00-13.45 น.	เดินทางต่อไปยังวัดพระแก้วดอนเต้า(สุชาดาราม)
13.45-14.30 น.	นำชม วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม เป็นวัดเก่าแก่และสวยงาม มีอายุนับพันปี เคยเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปนามนิรัตนปฏิมากร (พระแก้วมรกต) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 1979 เป็นเวลานานถึง 32 ปี เหตุที่วัดนี้ได้ชื่อว่าวัดพระแก้วดอนเต้า มีตำนานกล่าวว่า พระมหาเถระแห่งวัดนี้ได้พบแก้วมรกตในแดงโม (ภาษาเหนือเรียกว่า หมากเต้า) และนำมาแกะสลักเป็นพระพุทธรูป แต่ต่อมาจึงได้อัญเชิญไปประดิษฐานที่วัดพระธาตุลำปางหลวงจนถึงปัจจุบัน ปูชนียสถานที่สำคัญในวัดพระแก้วดอนเต้า ได้แก่ องค์พระบรมธาตุดอนเต้า พระเจดีย์องค์ใหญ่ซึ่งบรรจุพระเกศาธาตุของพระพุทธเจ้า วิหารประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ที่มีอายุเก่าแก่พอๆ กับวัดนี้ นอกจากนี้ยังมี วิหารหลวงที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัย วิหารพระเจ้าทองทิพย์สร้างโดยพระนางจามเทวี อายุกว่า 1,000 ปี เป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าทองทิพย์ศิลปะสมัยเชียงแสน มณฑปหรือพญาคูศิลปะแบบพม่า วิหารลายคำสุชาดารามฝีมือช่างเชียงแสน ภายในมีจิตรกรรมฝาผนัง โดยมีลวดลายทองประดับตามส่วนต่างๆ งดงาม เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปเชียงแสน
14.30-16.00 น.	เดินทางไปยังจังหวัดแพร่
16.00 น.	เข้าพักที่โรงแรมในจังหวัดแพร่
วันที่ 2	
08.00-08.15 น.	เดินทางไปยังวัดพระธาตุช่อแฮ
08.15-09.30 น.	นำชม วัดพระธาตุช่อแฮ ซึ่งเป็นปูชนียสถานอันศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองแพร่ ตามตำนานกล่าวว่าสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1879-1881 ในสมัยพระมหาธรรมราชาธิราช (ลิไท) โดยขุนลัวะอ้ายก้อม พระธาตุช่อแฮเป็นเจดีย์ที่ประดิษฐานพระเกศาธาตุ และพระบรมสารีริกธาตุพระศอกซ้ายของพระพุทธเจ้า เป็นเจดีย์ทรงแปดเหลี่ยม ยอดมุกไม้สิบสอง ศิลปะเชียงแสน สูง 33 เมตร ฐานสี่เหลี่ยมกว้างด้านละ 11 เมตร

	สร้างด้วยอิฐโบกปูนหุ้มด้วยแผ่นทองเหลืองลงรักปิดทอง สำหรับชื่อพระธาตุช่อแฮนั้น บ้างว่าได้มาจากชื่อผ้าแพรชั้นดีซึ่งทอจากสิบสองปันนา และชาวบ้านนำมาผูกบูชาพระธาตุ บ้างก็ว่ามาจากผ้าแพรที่ขุนลัวะอ้ายก็้อมนำมาถวาย ทุกปีจะมีงานนมัสการพระธาตุในวันขึ้น 9 ค่ำ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4
09.30-11.30 น.	เดินทางสู่จังหวัดน่าน โดยผ่านเส้นทางอำเภอวังแก้ว จังหวัดแพร่ เข้าอำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ระยะทาง 95 กม.
11.30-12.00 น.	นำชม วัดภูมินทร์ สร้างโดยพระเจ้าเจตบุตรพรหมมินทร์เจ้าผู้ครองนครน่านได้สร้างวัดภูมินทร์ขึ้นหลังจากที่ครองนครน่านได้ ๖ ปี เมื่อ พ.ศ.๒๑๓๙ มีปรากฏในคัมภีร์เมืองเหนือว่าเดิมชื่อ “วัดพรหมมินทร์” แต่ตอนหลังชื่อวัดได้เพี้ยนไปจากเดิมเป็นวัดภูมินทร์ สามร้อยปีต่อมา วัดภูมินทร์ได้รับการบูรณะครั้งใหญ่สมัยเจ้าอนันตวรฤทธิเดช เมื่อ พ.ศ.๒๔๑๐ (ปลายสมัยรัชกาลที่ ๔) ใช้เวลาซ่อมจนถึง ๗ ปี จิตรกรรมฝาผนังในวิหารหลวงก็เขียนขึ้นในช่วงนี้ ภาพจิตรกรรมหรือ “สื่อบัณฑิต” จุดเด่นของวัดนี้คือเป็นวัดที่สร้างทรงจตุรมุขหนึ่งในประเทศไทยที่ดูคล้ายตั้งอยู่บนหลังพญานาค ๒ ตัว อาคารนี้เป็นทั้งพระอุโบสถ พระวิหารและพระเจดีย์ประธาน โดยใช้อาคารในแนวตะวันออก-ตะวันตกเป็นพระวิหาร และอาคารแนวเหนือ-ใต้ เป็นพระอุโบสถ รัฐบาลไทยเคยพิมพ์รูปวัดภูมินทร์ในธนบัตรใบละ ๑ บาท ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ และเมืองโบราณ จังหวัดสมุทรปราการ สร้างพระวิหารหลังนี้จำลองไว้ด้วย
12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00-14.00 น.	นำชม วัดพระบรมธาตุแช่แห้ง เป็นปูชนียสถานศักดิ์สิทธิ์ตั้งอยู่บนเนินทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำน่าน วัดพระบรมธาตุแช่แห้งสร้างในสมัยเจ้าพระยาการเมือง (เจ้าผู้ครองนครน่านระหว่าง พ.ศ. ๑๘๖๙-๑๙๐๒) เพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระมหาชินธาตุเจ้า ๗ พระองค์ พระพิมพ์เงินและพระพิมพ์ทอง ที่ได้รับพระราชทานจากพระมหาธรรมราชาลิไท เมื่อครั้งที่เจ้าพระยาการเมืองเสด็จไปช่วยสร้างวัดหลวงอภัย (วัดป่ามะม่วง จังหวัดสุโขทัยในปัจจุบัน) เมื่อ พ.ศ. ๑๘๙๗ องค์พระธาตุเป็นเจดีย์ทรงระฆัง รูปแบบของพระธาตุแช่แห้งสันนิษฐานว่าได้รับอิทธิพลจากเจดีย์พระธาตุหริภุญไชย โดยรอบองค์บุด้วยทองจังโก (ทองดอกลบพอง ทองเหลืองผสมทองแดง) ทางขึ้นสู่องค์พระธาตุเป็นตั่วพญานาค หน้าบันเหนือประตูทางเข้าพระวิหารเป็นปูนปั้นลายนาคเกี่ยว ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของศิลปกรรมเมืองน่าน พระบรมธาตุแช่แห้งเป็นพระธาตุประจำปีเถาะ ชาวล้านนาเชื่อว่า หากได้เดินทางไป “ธาตุ” หรือนมัสการพระธาตุประจำปีเกิดจะได้รับอานิสงส์อย่างยิ่ง
14.00-16.00 น.	เดินทางต่อไปยัง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่าน เป็นอาคารแบบยุโรปซึ่งเข้ามาในสมัยรัชกาลที่ ๕ ผสมผสานกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่นเมืองน่าน เดิมเป็น “หอคำ” ซึ่งเป็นที่ประทับและที่ว่าการของพระเจ้าสุริยพงษ์ผริตเดชฯ เจ้าผู้ครองนครน่าน สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ ใช้เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดแห่งแรกของจังหวัดน่าน ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๑๗ อาคารแห่งนี้ได้รับการปรับปรุงอีกครั้งให้เป็นสถานที่ตั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่าน โบราณวัตถุ ชิ้นที่สำคัญ ได้แก่ งามช้างดำ วัดมุนะคณคู้บ้านคูเมืองน่าน เป็นงาช้างช้างซ้าย ยาว ๙๔ เซนติเมตร วัดโดยรอบส่วนที่ใหญ่สุดได้ ๔๗ เซนติเมตร มีน้ำหนัก ๑๘ กิโลกรัม ได้มาในสมัยพระยาการเมืองเจ้าผู้ครองนครน่านองค์ที่ ๕ จากนั้นเดินทางด้วยเท้าต่อไปยัง วัดพระธาตุช้างค้ำ สร้างขึ้นในสมัยเจ้าปู่แข็ง พ.ศ. ๑๙๔๙ เป็นวัดหลวงในเขตนครน่าน สำหรับเจ้าผู้ครองนครใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีสำคัญทางพุทธศาสนาและพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาตามศิลา

	จารึกหลักที่ ๗๔ ซึ่งถูกค้นพบภายในวัด ลักษณะสถาปัตยกรรมของวัดพระธาตุช้างค้ำนี้สะท้อนให้เห็นอิทธิพลของศิลปะสุโขทัย อาทิ เจดีย์ทรงลังกา (ทรงระฆัง) รอบฐานองค์พระเจดีย์ก่ออิฐถือปูน และบันเป็นรูปช้างครึ่งตัว ด้านละ ๕ เชือก และที่มุมทั้งสี่อีก ๔ เชือก ดูคล้ายจะเอาหลังหนุน หรือ “ค้ำ” องค์เจดีย์ไว้ ลักษณะคล้ายวัดช้างล้อม จังหวัดสุโขทัย และภายในวิหารประดิษฐาน พระพุทธรูปนันทบุรีศรีศากยมุนี พระพุทธรูปสำริดปางประทานอภัย สูง ๑๔๕ เซนติเมตร อายุราวครึ่งหลังพุทธศตวรรษที่ ๑๙ ตรงกับสมัยสุโขทัยตอนปลาย ส่วนผสมของทองคำ ๖๕ % พระประธานเป็นปูนปั้นขนาดใหญ่ศิลปะเชียงแสน ฝีมือสกุลช่างน่านที่มีพุทธลักษณะงดงามยิ่ง
16.00 น.	เดินทางกลับสู่ภูมิลำเนา
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ:	
วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดจามเทวี-วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดพระแก้วดอนเต้า(สุชาดาราม)-วัดพระธาตุช่อแฮ-วัดพระธาตุแช่แห้ง-วัดภูมินทร์-วัดช้างรอบ-พิพิธภัณฑ์แห่งชาติน่าน (หอคำ-งาช้างดำ)	
ที่พัก:	
โรงแรมนครแพร่ โรงแรมภารดร โรงแรมภูมิไทยกาเด็นท์ โรงแรมนครแพร่ทาวน์เวอร์	
ร้านอาหาร:	
จังหวัดลำปาง: ห้องอาหารเรือนแพ ห้องอาหารในโรงแรมทิพย์ช้างลำปาง	
จังหวัดแพร่: ครัวยมหอม โทร. 521029-35 ฉัตรไชย โทร.511368, 522413 ด่านเกวียน โทร. 511488	
นครแพร่ โทร. 511122 บ้านสวน	

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ
โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 3 วัน

อันดับ 1 : จังหวัดเชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน	
เชียงใหม่-ดอยอินทนนท์-อำเภอแม่แจ่ม-หมู่บ้านทอผ้าตีนจกแม่แจ่ม-วัดป่าแดด-วัดพุทธเอ็น-แม่สะเรียง-พิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่ 2 (พิพิธภัณฑ์ทหารญี่ปุ่น-ขุนยวม)-ชาวเขาเผ่าแม้วไมโครเวฟ-พักที่แม่ฮ่องสอน-นั่งเรือดูกะเหรี่ยงคอยาวน้ำเพียงดิน-นั่งช้าง-วัดพระธาตุดอยกองมู-วัดจองกลาง-วัดจองคำ	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
วันแรก	
08.00 น.	ออกเดินทางจากที่พักไปตามเส้นทาง เชียงใหม่ – จอมทอง ระยะทางประมาณ 50 กม.ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ถึง ทางขึ้นดอยอินทนนท์ จากนั้นเดินทางต่อไปยังยอดดอยอินทนนท์ ตามเส้นทางที่คดเคี้ยวของภูเขา ระยะทางประมาณ 28 กม. เพื่อต่อไปยังอำเภอแม่แจ่ม ระยะทางอีก 22 กม.
10.30-12.00 น.	นำชม วัดพุทธเอ็น ตามประวัติกล่าวว่า วัดพุทธเอ็นก่อสร้างในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ เมื่อ ๒๐๐ กว่าปีมาแล้ว มีโบราณสถานซึ่งขึ้นทะเบียนกับกรมศิลปากรแล้วคือ “โบสถ์น้ำ” ลักษณะคือสร้างในสระสี่เหลี่ยมโดยปักเสาลงในน้ำล้อมรอบด้วยกำแพงศิลาแลง บริเวณรอบโบสถ์จนถึงกำแพงเรียกว่า “อุทกสีมา” มีความหมายเหมือนกับ “ขันทีสีมา” ของโบสถ์นบก โบสถ์น้ำนี้ได้รับการขึ้นทะเบียนกับกรมศิลปากรแล้ว คติการบวชในโบสถ์กลางน้ำนั้นถือว่าเป็นการบวชพระภิกษุสงฆ์ที่มีความบริสุทธิ์มากที่สุด ได้รับอิทธิพลมาจากฝ่ายลังกา ปัจจุบันการบวชกลางน้ำนี้ได้ยกเลิกไปหมดแล้ว บริเวณด้านหลังโบสถ์น้ำมีวิหารเก่าแก่ ซึ่งภายในมีภาพจิตรกรรมฝาผนังฝีมือช่างสกุลไทยใหญ่ ปัจจุบันหลงเหลือเพียงภาพเดียว เนื้อประติมากรรมเข้าด้านหลัง วัดกองกาน อยู่ห่างจากวัดพุทธเอ็นประมาณ ๒ กิโลเมตร เป็นวัดสำคัญของชาวแม่แจ่ม ภายในวิหารมีพระเจ้าตนหลวงซึ่งเป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองแม่แจ่ม ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ชาวแม่แจ่มจะไปสรงน้ำองค์พระกันทุกปี พระเจ้าตนหลวงนี้เป็นแบบล้านนา และมีขนาดใหญ่ที่สุดในอำเภอแม่แจ่ม ตัววิหารเป็นไม้ และหลังคามุงแป้นเกล็ดแบบโบราณ
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 -15.00 น	ชม หมู่บ้านทอผ้าขึ้นตีนจก อยู่ห่างจากตัวอำเภอแม่แจ่มไปประมาณ ๓ กิโลเมตร หมู่บ้านที่ ๔-๕ ตำบลท่าผา ชาวบ้านที่ตำบลนี้นิยมทอผ้าขึ้นตีนจกกันมาก ซึ่งทำกันถึง ๑๕๐ ครอบครัว และแต่ละบ้านจะมีเครื่องทออยู่ใต้ถุนบ้าน ผลิตภัณฑ์พื้นเมืองชนิดนี้เป็นที่นิยมอย่างสูง เพราะมีความสวยงามและลวดลายที่ออกมามีเอกลักษณ์เฉพาะ
15.00-16.00 น.	นำชม วัดป่าแดด ตำบลท่าผา สิ่งที่น่าสนใจ คือ ภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในวิหาร ที่ค่อนข้างสมบูรณ์ วาดโดยช่างแต้มชาวไทยใหญ่ เป็นเรื่องพุทธประวัติ และชาดกต่าง ๆ วิหารหลังนี้สร้างขึ้น พร้อมกับการสร้างวัด เมื่อ ประมาณ พ.ศ. ๒๔๐๐

16.00 น.	ชมวิถีชีวิตของชาวแม่แจ่ม ยามเย็นในตลาดสดในตัวอำเภอแม่แจ่ม
17.00 น.	เข้าพักที่โรงแรมในอำเภอแม่แจ่ม และพักผ่อนตามอัธยาศัย
วันที่ 2	
08.00-10.00 น.	ออกเดินทางจากแม่แจ่มไปยังอำเภอแม่สะเรียง
10.00-10.30 น.	นำชม วัดจองสูงหรือวัดอุทธารมณ ตั้งอยู่ในตัวอำเภอแม่สะเรียง เป็นวัดที่สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2381 เดิมเป็นสำนักสงฆ์มีเจ้าอาวาสเป็นไทยใหญ่เมื่อปี พ.ศ. 2431 ถูกไฟไหม้ และได้บูรณะขึ้นใหม่เป็นวัดจองสูงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2439 ภายในวัดมีเจดีย์ทรงมอญเก่าแก่อายุกว่า 100 ปี อยู่ 3 องค์ เจดีย์องค์ด้านตะวันตกสร้างเมื่อต้นรัชกาลที่ 6 เจดีย์องค์กลางสร้างเมื่อใดไม่ปรากฏ เชื่อกันว่าเป็นที่ประดิษฐานพระธาตุ ส่วนเจดีย์องค์ด้านตะวันออกเป็นเจดีย์เจ็ดยอด
10.30-11.30 น.	ออกเดินทางต่อไปยังอำเภอขุนยวม เพื่อรับประทานอาหารกลางวัน
11.30-12.00 น.	เดินทางต่อไปยังอำเภอขุนยวม ระหว่างทางแวะชมความงามของศิลปะวัดพม่า ที่ วัดต่อแพ ตั้งอยู่ที่บ้านต่อแพ ตำบลแม่เงา เป็นวัดเก่าแก่อายุทางฝั่งขวาของลำน้ำยวม มีวิหารขนาดใหญ่แบบพม่า สร้างอย่างวิจิตรสวยงามมากซึ่งภายในวิหารมีผ้าผืนเก่าแก่ทำด้วยกำมะหยี่ประดับลูกปัด มุกและทับทิม จำนวน 164 เม็ด และมีธรรมาสถูปาสร้างในพ.ศ. 2464 นอกจากนี้ยังมีเจดีย์ทรงมอญอีกด้วย ตามประวัติเล่าว่าบริเวณนี้แต่เดิมเคยเป็นที่พัก และรวมไม้ซุง นักต่อแพเหล่านี้ได้พร้อมใจกันสร้างวัดขึ้นมาแล้วให้ชื่อว่า “วัดต่อแพ” และชมวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของไทใหญ่ (ฉาน) ซึ่งอาศัยอยู่ในอำเภอขุนยวมนี้
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00-13.30 น.	เดินทางถึงศูนย์วัฒนธรรมขุนยวม พิพิธภัณฑ์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ของทหารญี่ปุ่น ศูนย์วัฒนธรรม ขุนยวม ตั้งอยู่ใกล้กับวัดม่วยต่อ เป็นสถานที่รวบรวม ชากอาวุธยุทธโปกรณ์ของทหารญี่ปุ่น ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ ซึ่งอยู่กระจัดกระจายในหลายพื้นที่ใน อ.ขุนยวม เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่า อำเภอขุนยวมเป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ของทหารญี่ปุ่นในสมัยสงครามโลก ในบริเวณยังจัดนิทรรศการภาพถ่ายในอดีตที่ทรงคุณค่าให้ผู้เข้าชม
13.30-15.30 น.	เดินทางต่อไปยังบ้านชาวเขาเผ่าแม้วโมโครเวฟ
15.30-16.15 น.	ชมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาเผ่าแม้ว บนดอยสูง ที่มีงานดาวเทียมเป็นสัญลักษณ์
16.15-17.15 น.	เดินทางสู่จังหวัดแม่ฮ่องสอน
17.15 น.	เข้าพักที่โรงแรมที่พัก
วันที่ 3	
08.30-11.30 น.	ออกเดินทางไปยังท่าเรือ เพื่อที่จะนั่งเรือ ตามลำน้ำปายประมาณ 1 ชั่วโมง เพื่อที่จะไปชมวิถีชีวิตของชาวเขาเผ่าปะด่อง (กะเหรี่ยงคอยาว) ที่หมู่บ้านน้ำเพียงดิน การแต่งกายของกะเหรี่ยงคอยาว คล้ายคลึงกับกะเหรี่ยงเผ่าอื่น กล่าวคือ หญิงสวมเสื้อกะเหรี่ยงสีขาว ผ้านุ่งสีดำยาวแคบเข้า มีปลอกผ้าสวมที่น่อง ผมนมวยสูงคลุมด้วยผ้าสีแดง เขียว เหลือง เป็นต้น สวมกำไลเงินที่ข้อมือ และสวมห่วงทองเหลืองที่ได้ซื้อเข้าสองข้างและที่คอ สาเหตุการใส่ห่วงคอ จากคำบอกเล่าของ

	ผู้นำชาวปะดองได้ความว่า ในอดีตชาวปะดองไม่มีการใส่ห้วงคอแต่อย่างใด จนกระทั่งสมัยหนึ่ง มีฝูงเสือเข้ามาในชุมชนปะดองและได้กัดชาวบ้านล้มตายไปมากมาย คนที่ตายส่วนใหญ่จะโดนเสือกัดที่คอ ทำให้ชาวบ้านหวาดกลัว ผู้นำของหมู่บ้านซึ่งเป็นหมอผีในสมัยนั้น จึงได้ทำพิธีเซ่นไหว้ผีป่าและกำหนดให้เด็กหญิงรวมทั้งหญิงสาวที่ยังไม่ได้แต่งงาน โดยเฉพาะหญิงที่เกิดในวันเพ็ญ ทำพิธีใส่ห้วงคอเพื่อเป็นการแก้เคล็ด ป้องกันภัยร้ายที่อาจเกิดขึ้นโดยใช้ทองคำมาทำเป็นห้วง แต่ต่อมาทองคำหายากและมีราคาสูงจึงใช้ทองเหลืองแทน ดังที่เห็นในปัจจุบัน
11.30-12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
12.30-14.30 น.	นั่งช้างชมธรรมชาติของป่าแม่ฮ่องสอน พร้อมกับนั่งไปหมู่บ้านกะเหรี่ยง ห้วยเสือเฒ่า
14.30-16.30 น.	นำชม วัดพระธาตุดอยกองมู ตั้งอยู่บนดอยกองมูทางทิศตะวันตกของตัวเมืองแม่ฮ่องสอน วัดนี้เดิมมีชื่อเรียกว่า วัดปลายดอย เป็นปูชนียสถานคู่บ้านคู่เมืองที่สำคัญ ประกอบด้วยพระธาตุเจดีย์ที่สวยงาม 2 องค์ พระเจดีย์องค์ใหญ่สร้างโดย “จองต่องสู” เมื่อ พ.ศ. 2403 เป็นที่บรรจุพระธาตุของพระโมคคัลลานะเถระ ซึ่งนำมาจากประเทศพม่า ส่วนพระธาตุเจดีย์องค์เล็กสร้างเมื่อ พ.ศ. 2417 โดย “พระยาสิงหนาทราชา” เจ้าเมืองแม่ฮ่องสอนคนแรก จากวัดพระธาตุดอยกองมูนี้สามารถมองเห็นภูมิประเทศและสภาพตัวเมืองแม่ฮ่องสอนได้อย่างชัดเจนและสวยงามมาก วัดหัวเวียงหรือวัดกลางเมือง เป็นวัดที่ตั้งอยู่ใจกลางเมือง สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2406 เป็นที่ประดิษฐานของพระเจ้าพาราละแข่ง ซึ่งเป็นพระพุทธรูปทรงเครื่องประจำเมืองที่งดงามมาก มีประวัติว่าหล่อจำลองจาก “พระมหามุนี” ซึ่งเป็นเจ้าพาราละแข่งองค์จริง ณ เมืองมณฑลเยล ประเทศพม่า โดยลุงจองโพหย่า เดินทางไปนิมนต์มา พระเจ้าพาราละแข่งองค์นี้สร้างเป็นท่อนๆ ทั้งหมด 9 ท่อน ล่องมาตามแม่น้ำปาย แล้วนำมาประกอบที่วัดพระนอนและนำมาประดิษฐานที่วัดหัวเวียง หรือวัดกลางเมือง ชาวแม่ฮ่องสอนถือว่าเป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืององค์หนึ่ง ปัจจุบัน วิหารที่ประดิษฐานพระเจ้าพาราละแข่ง สร้างใหม่เสร็จเรียบร้อยแล้ว ยังคงโครงสร้างของวิหารตามรูปแบบเดิมไว้ วัดจองคำ อยู่บริเวณสวนสาธารณะหนองจองคำ เป็นวัดเก่าแก่ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2370 โดยช่างฝีมือชาวไทยใหญ่เป็นศิลปะแบบไทยใหญ่ที่แปลกและงดงามมาก หลังคาวัดเป็นรูปปราสาท เพราะมีคติว่าปราสาทเป็นของสูง ผู้ที่ประทับอยู่ในปราสาทควรจะเป็นพระมหากษัตริย์หรือตัวแทนพระศาสนา ในวิหารเป็นที่ประดิษฐานของหลวงพ่อดโตซึ่งเป็นพระประธาน มีขนาดหน้าตักกว้าง 4.85 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2469 โดยช่างฝีมือชาวพม่า และมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ซึ่งจำลองมาจากพระศรีศากยมุนีที่วิหารวัดสุทัศน์ เหตุที่เรียกชื่อวัดจองคำ เนื่องจากเสาวัดประดับด้วยทองคำเปลว วัดจองกลาง ตั้งอยู่ข้างกับวัดจองคำ ภายในวิหารมีแท่นบูชาตั้งพระพุทธรูปปางสมาธิปิดทองเหลืองอร่ามไปทั้งองค์ มีสิ่งที่น่าสนใจอื่นๆ อีก เช่น ตุ๊กตาแกะสลักด้วยไม้เป็นรูปคนและสัตว์เกี่ยวกับพระเวสสันดรชาดก ฝีมือแกะสลักของช่างชาวพม่า ซึ่งนำมาจากพม่าตั้งแต่ พ.ศ. 2400 นอกจากนี้ทางด้านจิตรกรรมยังมีภาพวาดบนแผ่นกระจกเรื่องพระเวสสันดรชาดกและภาพ

	ประวัติเจ้าชายสิทธัตถะ ตลอดจนภาพแสดงให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ของคนสมัยนั้นหลายภาพ มีคำบรรยายใต้ภาพเป็นภาษาพม่า และมีบันทึกบอกไว้ว่าเป็นฝีมือของช่างไทยใหญ่ จากมณฑลตะเลย์
16.30 น.	เดินทางกลับสู่ภูมิลำเนา
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ: อำเภอแม่แจ่ม พิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่ 2 บ้านชาวเขาเผ่าแม้ว บ้านชาวเขาเผ่าปะดอง วัดพระธาตุดอยกองมู วัดจองกลาง วัดจองคำ	
ที่พัก: โรงแรมโกเดินปาย สวีท โรงแรมอิมพีเรียธาราแม่ฮ่องสอน โรงแรมรุศ สอลลิเดย์ โรงแรมเม้าเทนอิน โรงแรมเฮือนแรม แจ่ม เมือง 41 หมู่ 4 ตำบลท่าผา (ที่พักสไตล์ล้านนา แวดล้อมด้วยทุ่งนาขั้นบันได มีบริการจักรยานเสือภูเขา) โทร. 0 5348 5058 นวลสรวง 65 หมู่ 9 ต.ท่าผา โทร. 0 5382 8477 จำนวน 14 ห้อง บ้านพักสวนป่าแม่แจ่ม ถ.ฮอด-แม่แจ่ม กม.ที่ 29 โทร. 0 5324 2673 จำนวน 7 ห้อง	
ร้านอาหาร: แม่แจ่ม แนะนำทานอาหารในโรงแรมที่พัก หรือห้องอาหารที่มีอยู่ทั่วไปในอำเภอแม่แจ่ม อำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน ร้านอาหารใบเฟิร์น ร้านอาหารไข่มุข	

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ
โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 3 วัน

อันดับ 2 : จังหวัดสุโขทัย – แพร่ – น่าน-พะเยา-เชียงราย	
อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย-พักที่แพร่-วัดพระธาตุช่อแฮ-วนอุทยานแห่งชาติแพะเมืองผี-คุ้มวงศ์บุรี-พักที่น่าน-ชมหมู่บ้านเผ่าตองเหลือง-หมู่บ้านไทยลื้อ-วัดหนอบัว (ศิลปะภาพวาดแบบไทยลื้อ)	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
วันแรก	
08.00 น.	เดินทางถึงจังหวัดสุโขทัย
08.00 -10.00 น.	นำชมอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย (เมืองเก่าสุโขทัย) ในอดีตเมืองสุโขทัยเคยเป็นราชธานีของไทย มีความเจริญรุ่งเรือง เป็นศูนย์กลางการปกครอง ศาสนา และเศรษฐกิจ ภายในอุทยานฯ มีสถานที่สำคัญที่เป็นพระราชวัง ศาสนสถาน โบราณสถาน โดยมีคูเมือง กำแพงเมือง และประตูเมืองโบราณ ล้อมรอบอยู่ในรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ประกอบไปด้วยสถานที่สำคัญ ๆ ได้แก่ พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช กำแพงเมืองสุโขทัย วัดมหาธาตุ วัดชนะสงคราม วัดตระพังเงิน วัดสระศรี วัดศรีสวาย วัดพระพายหลวง วัดศรีชุม และ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ รามคำแหง ตั้งอยู่ทางด้านขวาของอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เป็นที่รวบรวม และจัดแสดงศิลปโบราณที่ได้จากการขุดค้นทางโบราณคดีภายในเมืองสุโขทัย และที่ประชาชนมอบให้ บริเวณพิพิธภัณฑ์
10.00-10.45 น.	เดินทางไปยังศรีสัชนาลัย
	นำชมอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย เมืองศรีสัชนาลัยเติบโตขึ้นมาเป็นชุมชนระดับเมืองพร้อมกับเมืองสุโขทัย ดังปรากฏหลักฐานในศิลาจารึกกล่าวถึงกษัตริย์ที่ขึ้นครองแคว้นสุโขทัยรุ่นแรกๆ ว่า ทรงครองเมืองสุโขทัย ก่อนหน้านั้นดินแดนแถบนี้ได้รับการกล่าวถึงในชื่อว่า “เชลียง” ในสมัยที่แคว้นสุโขทัยได้รับการผนวกเข้าอยู่ในราชอาณาจักรสยามที่มีศูนย์กลางอยู่ที่อยุธยา ทางฝ่ายอยุธยาเรียกเมืองศรีสัชนาลัยว่าเมืองสวรรคโลก มีฐานะเป็นหัวเมืองชั้นโท และหลังจากเหตุการณ์ศึกสงครามในคราวเสียกรุงศรีอยุธยาให้แก่พม่าใน พ.ศ. 2310 เมืองสวรรคโลกคงจะชำรุดทรุดโทรมและถูกทิ้งร้างไปในที่สุด จึงปรากฏว่าในสมัยรัตนโกสินทร์ได้ย้ายที่ตั้งเมืองใหม่มาอยู่ที่บ้านเมืองเก่าใต้ตัวเมืองเดิมลงไปราว 3 กิโลเมตร และต่อม้าย้ายไปตั้งที่บ้านวังไม้ขอน ปัจจุบันคือ อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัยโบราณสถานที่สำคัญ เช่นวัดช้างล้อม วัดเจดีย์เจ็ดแถว วัดนางพญา วัดเขาพนมเพลิง วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00- 15.00 น.	เดินทางต่อไปยังจังหวัดแพร่
15.00-16.30 น.	นำชม บ้านประทับใจ (บ้านเสาร์อยตัน) สร้างสำเร็จเมื่อปี พ.ศ. 2519 เป็นบ้านไม้สักทั้งหลัง โดยใช้ไม้สักท่อนขนาดใหญ่ ตั้งเป็นเสาบ้านรวม 130 ต้น แต่ละเสามีอายุประมาณ 300 ปี แกะสลักอย่างประณีตวิจิตรบรรจง ตัวบ้านเป็นแบบทรงไทยประยุกต์ และ บ้านวงศ์บุรี เป็นบ้านของเจ้าพรหมเจ้าสุหนัตา วงศ์บุรี ผู้สืบเชื้อสายมาจากอดีตเจ้าเมืองแพร่ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2440 โดยช่าง

	ชาวจีนจากมณฑลทกวางตั้ง เป็นบ้านแบบยุโรปประยุกต์ หลังคาสูง ทรงปั้นหยา 2 ชั้น ฐานก่ออิฐถือปูน สูงจากพื้น 1 เมตร มีลวดลาย เถาไม้แกะสลักประดับตัวบ้านอยู่ทั่วไป เช่น หน้าจั่ว ช่องลม ชายน้ำ ประตู หน้าต่าง ภายในบ้านตกแต่งด้วยสิ่งของเครื่องใช้เก่าแก่ของตระกูลที่ถ่ายทอดกันมาหลายชั่วอายุ ได้แก่ เครื่องเรือน เครื่องเงิน เครื่องปั้นดินเผา เอกสารที่สำคัญ เช่น เอกสารการซื้อขายทาส บ้านวงศ์บุรีได้รับรางวัลอนุรักษ์ดีเด่น ปี 2536 ของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ใช้เป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องหยุดโลกเพื่อเธอ, เจ้านาง และตีพิมพ์ในหนังสือต่าง ๆ
16.30 น.	เข้าพักที่โรงแรมในจังหวัดแพร่
วันที่ 2	
08.00-08.15 น. น.	ออกเดินทางสู่จังหวัดน่าน ระหว่างทางนำชม วัดพระธาตุช่อแฮ
08.15-09.00 น.	นำชมวัดพระธาตุช่อแฮ ซึ่งเป็นปูชนียสถานอันศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคูเมืองแพร่ ตามตำนานกล่าวว่าสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1879-1881 ในสมัยพระมหาธรรมราชาธิราช (ลิไท) โดยขุนลัวะอ้ายก้อม พระธาตุช่อแฮเป็นเจดีย์ที่ประดิษฐานพระเกศาธาตุ และพระบรมสารีริกธาตุพระศอกซ้ายของพระพุทธเจ้า เป็นเจดีย์ทรงแปดเหลี่ยม ยอดมุงไม้สิบสอง ศิลปะเชียงแสน สูง 33 เมตร ฐานสี่เหลี่ยมกว้างด้านละ 11 เมตร สร้างด้วยอิฐโอบปูนหุ้มด้วยแผ่นทองเหลืองลงรักปิดทอง สำหรับชื่อพระธาตุช่อแฮนั้น บ้างว่าได้มาจากชื่อผ้าแพรชิ้นดีซึ่งทอจากสิบสองปันนา และชาวบ้านนำมาผูกบูชาพระธาตุ บ้างก็ว่ามาจากผ้าแพรที่ขุนลัวะอ้ายก้อมนำมาถวาย ทุกปีจะมีงานนมัสการพระธาตุในวันขึ้น 9 ค่ำ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4 (ประมาณเดือนมีนาคม) ของทุกปี จากนั้นเดินทางต่อไปยัง วัดพระธาตุจอมแจ้ง อยู่ในท้องที่ตำบลช่อแฮ เลี้ยวพระธาตุช่อแฮไป 1 กิโลเมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 1331 ไม่ปรากฏชื่อผู้สร้าง องค์พระธาตุจอมแจ้งสี่ทอง สูง 29 เมตร ฐานกว้าง 10 เมตร เดิมเรียกว่า พระธาตุจวนแจ้ง เนื่องจากสมัยที่พระพุทธองค์เสด็จถึงสถานที่นี้จวนสว่างพอดี ต่อมาเพี้ยนเป็นจอมแจ้ง เชื่อกันว่าสถานที่แห่งนี้เป็นที่บรรจุพระเกศาของพระพุทธเจ้า ที่มีศาลาเรียกว่าพิพิธภัณฑศาลาแดง หรือพิพิธภัณฑของจังหวัด รวบรวมสิ่งของโบราณที่หาดูได้ยาก
09.00-09.30 น.	เดินทางต่อไปยังวนอุทยานแห่งชาติแพะเมืองผี
09.30-10.15 น.	นำชม วนอุทยานแพะเมืองผีมีสภาพเป็นป่าบนที่ราบลอนคลื่นบริเวณรอบนอกมีความลาดเทของพื้นที่น้อย สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 200-210 เมตร ในสมัยโบราณเป็นที่ศักดิ์สิทธิ์ชาวบ้านตำบลทุ่งไ้ย้ง และใกล้เคียงให้ความนับถือมาก เพราะมีประวัติความเป็นมาที่ลึกลับโดยคนโบราณเล่าสืบต่อกันมาว่า มียายแก่เข้าไปเที่ยวในป่าหาผักหน่อไม้มาเป็นอาหาร ได้หลงไปในที่แห่งนี้แล้วพบหลุมเงินหลุมทองจึงเอาเงินเอาทองใส่หาบจนเต็มแล้วยกใส่บาฬเพื่อจะหาบกลับบ้านแต่ก็หลงไปหลงมาในป่าแห่งนั้น เพราะเทวดาเจ้าถิ่นนั้นไม่ให้เอาไป เพียงแต่เอามาทอดให้เห็น ยายผู้นั้นจึงหาหนทางเอาหาบนั้นกลับบ้านไม่ได้ จึงได้วางหาบนั้นไว้แล้วจัดแจงตัดไม้มาคาคทำเป็นราว แต่ก็ยังไม่สามารถนำหาบเงินหาบทองนั้นออกมาได้สักที ยิ่งยกเท้าไปข้างหน้าก็ยิ่งเหมือนยกถอยหลังไปอีกเหมือนหนึ่งว่ามีคนดึงหาบนั้นไว้ ยายแก่จึงวางหาบไว้ที่นั่นแล้วรีบไปบอกชาวบ้านให้มาดูหาบเงินหาบทองนั้น พอชาวบ้านลี้หลังไหลไปเป็นจำนวนมาก ครั้นเมื่อไปถึงเงินทองนั้นก็กลับหายไปตามป่านั้นเมื่อพบรอยเท้าจึงสะกดจามรอยเท้าไปจนถึงเสาเมรุ และไม่มีรอยปรากฏไปทางอื่นเลย ยายแก่กับ

	ชาวบ้านจึงได้ตั้งชื่อสถานที่นี้ว่า “แพะเมืองผี”
10.15-12.15 น.	เดินทางสู่จังหวัดน่าน
12.15-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวันที่น่าน
13.00-16.00 น.	นำชมวัดสำคัญในจังหวัดน่าน วัดพระบรมธาตุแช่แห้ง เป็นปูชนียสถานศักดิ์สิทธิ์ตั้งอยู่บนเนินทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำน่าน วัดพระบรมธาตุแช่แห้งสร้างในสมัยเจ้าพระยาการเมือง (เจ้าผู้ครองนครน่านระหว่าง พ.ศ. ๑๘๖๙-๑๙๐๒) เพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระมหาชินธาตุเจ้า ๗ พระองค์ พระพิมพ์เงินและพระพิมพ์ทอง ที่ได้รับพระราชทานจากพระมหาธรรมราชาลิไท เมื่อครั้งที่เจ้าพระยาการเมืองเสด็จไปช่วยสร้างวัดหลวงอภัย (วัดป่ามะม่วง จังหวัดสุโขทัยในปัจจุบัน) เมื่อ พ.ศ. ๑๘๙๗ องค์พระธาตุเป็นเจดีย์ทรงระฆัง รูปแบบของพระธาตุแช่แห้งสันนิษฐานว่าได้รับอิทธิพลจากเจดีย์พระธาตุหริภุญชัย โดยรอบองค์บุด้วยทองจังโก (ทองดอกบวบ ทองเหลืองผสมทองแดง) ทางขึ้นสู่องค์พระธาตุเป็นตัวพญานาค หน้าบันเหนือประตูทางเข้าพระวิหารเป็นปูนปั้นลายนาคเกี้ยว ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของศิลปกรรมเมืองน่าน พระบรมธาตุแช่แห้งเป็นพระธาตุประจำปีเถาะ ชาวล้านนาเชื่อว่าหากได้เดินทางไป “สุธาตุ” หรือนมัสการพระธาตุประจำปีเกิดจะได้รับอานิสงส์อย่างยิ่ง
16.00 น.	เข้าพักที่โรงแรมที่พัก
วันที่ 3	
07.00 น.	ออกเดินทางสู่ หมู่บ้านทางวัฒนธรรมผิวดองเหลือง
08.00 -09.00 น.	ออกเดินทางไปยัง ชุมชนดองเหลือง ชนเผ่าที่หาดูได้ยาก มีวิถีชีวิตที่น่าทึ่งน่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายซึ่งไม่นิยมนุ่งเสื้อผ้า หรือ การเร่ร่อนอยู่ไม่เป็นที่เป็นแหล่ง ถึงแม้ในปัจจุบัน ชาวดองเหลืองจะมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ผู้คนดองเหลืองก็ยังมีชีวิตน่าสนใจน่าศึกษาอยู่
09.00-11.00 น.	เดินทางจากหมู่บ้านชุมชนเผ่าดองเหลืองไปยังวัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา ระยะทาง 176 กม.
11.00-11.30 น.	นำชม วัดศรีโคมคำ เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี และวัดพัฒนาตัวอย่าง ประชาชนทั่วไปนิยมเรียกว่า “วัดพระเจ้าตนหลวง” ซึ่งเป็นพระพุทธรูปศิลปะเชียงแสนองค์ใหญ่ที่สุดในล้านนาไทย ขนาดหน้าตักกว้าง 16 เมตร สูง 18 เมตร สร้างขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2034-2067 พระเจ้าตนหลวง หรือ พระเจ้าองค์หลวง มิใช่เป็นแต่เพียงพระพุทธรูปคู่เมืองพะเยาเท่านั้น แต่ถือเป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองอาณาจักรล้านนาไทยด้วย วันวิสาขบูชามีงานนมัสการพระเจ้าตนหลวงเป็นประจำทุกปีเรียกว่า “งานประเพณีนมัสการพระเจ้าองค์หลวงเดือนแปดเป็ง”
11.30-12.15 น.	รับประทานอาหารกลางวันที่กว๊านพะเยา
12.15-13.45 น.	ออกเดินทางสู่จังหวัดเชียงราย ใช้เส้นทางพะเยา-เชียงราย ระยะทาง 94 กม.ระหว่างทางแวะชมความงามของวัดร่องขุน
13.45-14.15 น.	นำชม วัดร่องขุน ออกแบบและก่อสร้างโดยอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ พระอุโบสถตกแต่งด้วยลวดลายกระจกสีเงินแวววาว เป็นเชิงชั้นลดหลั่นกันไป หน้าบันประดับด้วยพญานาค มังวงศาอุปลกตา น่าสนใจมาก โดยเฉพาะภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในพระอุโบสถ
14.15-15.45 น.	เดินทางสู่วัดพระธาตุคอกยตุ

15.45-16.15 น.	นำชมวัดพระธาตุดอยตุง
16.15-17.15 น.	เดินทางไปสู่เมืองโบราณเชียงใหม่
17.15-18.00 น.	นำชมเมืองโบราณเชียงใหม่
18.00 น.	เดินทางสู่ที่พักหรือกลับภูมิลำเนา
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ: อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย วัดพระธาตุช่อแฮ วัดพระธาตุแช่แห้ง ชุมชนเผ่าตองเหลือง วัดศรีโคมคำ วัดร่องขุน วัดพระธาตุดอยตุง เมืองโบราณเชียงใหม่	
ที่พัก: โรงแรมนครแพร่ โรงแรมภารดร โรงแรมภูมิไทยกาเด็นท์ โรงแรมนครแพร่ทาวน์เวอร์ โรงแรมในเมืองน่าน โรงแรมเทวราช โรงแรมฟ้าธณิน โรงแรมนันทบุรี ศรีฟ้า วิลเลจ แอนด์ รีสอร์ท	
ร้านอาหาร: จังหวัดแพร่ : ศรียมหอม โทร. 521029-35 ชัยไชย โทร.511368, 522413 ด่านเกวียน โทร. 511488 นครแพร่ โทร. 511122 บ้านสวน จังหวัดน่าน: ป่อน้ำ .โทร ๐ ๕๔๗๑ ๐๘๖๐ ยาใจ โทร ๐ ๕๔๗๗ ๑๔๐๑ เรือนแก้ว โทร ๐ ๕๔๗๑ ๐๖๓๑ เลิศรส โทร ๐ ๑๙๙๓๔๓๔๒	

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระ
โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระยะเวลา 3 วัน

อันดับ 3 : จังหวัดกำแพงเพชร-สุโขทัย-ลำปาง-ลำพูน-เชียงใหม่	
อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร-พิกที่สุโขทัย-อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย-พิกที่ลำปาง-วัดพระธาตุลำปางหลวง-วัดพระธาตุหริภุญชัย-วัดพระธาตุคอกยสุเทพ	
เวลา	โปรแกรมการเดินทาง
วันแรก	
08.30 น.	เดินทางมาถึงจังหวัดกำแพงเพชร
08.30-11.00 น.	นำชมอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ลักษณะเมืองมีรูปแบบคล้ายกับสี่เหลี่ยมคางหมูวางยาวขนานไปกับแม่น้ำ ความยาวของกำแพงเมืองด้านเหนือประมาณ 2,400 เมตร ด้านใต้ประมาณ 2,160 เมตร ความกว้างด้านตะวันออกประมาณ 540 เมตร และความกว้างด้านตะวันตกประมาณ 220 เมตร กำแพงเมืองก่อด้วยศิลาแลงทำเป็นชั้นเชิงเทิน ตอนบนสุดก่อเป็นรูปใบเสมา มีประตูเมืองโดยรอบรวม 10 ประตู กำแพงเมืองยังมีป้อมปราการที่มั่นคงแข็งแรงทั้งที่บริเวณมุมเมืองทั้ง 4 มุมและในแนวกำแพงเมือง รวมทั้งยังมีป้อมรูปสี่เหลี่ยมตั้งอยู่ด้านหน้าประตูเมืองด้วย ถัดจากกำแพงเมืองศิลาแลงเป็นคูเมืองกว้างประมาณ 30 เมตร จากการที่เมืองกำแพงเพชรตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำปิง จึงพบหลักฐานเกี่ยวกับการท่อน้ำจากแม่น้ำปิง เพื่อนำน้ำเข้าสู่คูเมืองบริเวณมุมหัวเมือง และเมื่อน้ำล้นคูเมืองเกินความจำเป็นแล้วก็จะระบายออกที่ด้านมุมท้ายเมืองลงสู่ลำคลองธรรมชาติ วัดพระแก้ว เป็นพระอารามหลวงที่มีขนาดใหญ่ที่สุด ตั้งอยู่กลางเมืองเช่นเดียวกับวัดมหาธาตุกรุงสุโขทัย และวัดพระศรีสรรเพชญ์ กรุงศรีอยุธยา วัดพระธาตุ ตั้งอยู่ทางด้านหน้าหรือด้านตะวันออกของวัดพระแก้ว เจดีย์ประธานภายในวัดเป็นแบบเจดีย์ทรงกลมหรือทรงระฆังสูงใหญ่ก่อด้วยอิฐ องค์เจดีย์ตั้งอยู่บนฐานแปดเหลี่ยมที่ซ้อนลดหลั่นกันหลายชั้น องค์ระฆังค่อนข้างเล็กอันเป็นรูปแบบเฉพาะของเมืองกำแพงเพชร วังโบราณหรือสระมน อยู่ทางด้านทิศเหนือของวัดพระแก้ว ติดกำแพงเมืองด้านทิศเหนือ บริเวณประตูสะพานโคม มีคันดินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าล้อมรอบ กึ่งกลางมีสระน้ำรูปสี่เหลี่ยม วัดพระสี่อิริยาบถ อยู่ทางเหนือของวัดพระนอน ถัดขึ้นไปประมาณ 100 เมตร หน้าวัดมีบ่อน้ำ ห่องน้ำ และศาลาพักเช่นเดียวกับวัดพระนอน สิ่งก่อสร้างสำคัญภายในวัดคือ วิหารที่สร้างบนฐานทักษิณขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ตอนหน้าวัด ด้านหลังวิหารสร้างเป็นมณฑป ทำหน้าที่เป็นเจดีย์ประธานของวัด ลักษณะมณฑปแบบจตุรมุข กึ่งกลางทำเป็นแท่งสี่เหลี่ยมรับส่วนยอดหลังคา จากนั้นทำเป็นมุมยื่นออกมาทั้ง 4 ด้าน ผนังแต่ละด้านของแท่งสี่เหลี่ยมก่อให้เว้าเข้าไป และประดิษฐานพระพุทธรูปแตกต่างกันออกไปในแต่ละด้าน คือ เดิน นั่ง ยืน นอน ปัจจุบันเหลือพระยืนขนาดใหญ่ทางด้านทิศใต้ พระพักตร์เป็นลักษณะศิลปะสุโขทัยหมวดกำแพงเพชร คือ พระนลาฏกว้าง พระหูเสียม วัดช้างรอบ ตั้งอยู่บนยอดเนินสูงสุดของเขตรัญญิก สิ่งสำคัญของวัดแห่งนี้เป็นเจดีย์ประธานทรงระฆังขนาดใหญ่ ซึ่งยอดหักพังหมดแล้ว ฐานสี่เหลี่ยมด้านล่างสูงใหญ่ มีบันไดอยู่กึ่งกลางด้านทั้งสี่เพื่อขึ้นไปถึงลานด้านบน หรือลานทักษิณ ฐานล่างประดับช้างปูนปั้นครึ่งตัวจำนวน 68 เชือก ตัวช้าง

	ทำลายปูนปั้นที่แผงคอ โคนขา และข้อขา ระหว่างข้างแต่ละเชือกตกแต่งลายปูนปั้นสูงรูปพันธุ์พฤกษา
11.00-12.15 น.	เดินทางจากกำแพงเพชรไปยังจังหวัดสุโขทัยระยะทาง 77 กิโลเมตร
12.15-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00-16.30 น.	นำชมอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย (เมืองเก่าสุโขทัย) ในอดีตเมืองสุโขทัยเคยเป็นราชธานีของไทยมีความเจริญรุ่งเรือง เป็นศูนย์กลางการปกครอง ศาสนา และเศรษฐกิจ ภายในอุทยานฯ มีสถานที่สำคัญที่เป็นพระราชวัง ศาสนสถาน โบราณสถาน โดยมีคูเมือง กำแพงเมือง และประตูเมืองโบราณล้อมรอบอยู่ในรูปสี่เหลี่ยมจตุรัส ประกอบไปด้วยสถานที่สำคัญ ๆ ได้แก่ พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช กำแพงเมืองสุโขทัย วัดมหาธาตุ วัดชนะสงคราม วัดตระพังเงิน วัดสระศรี วัดศรีสวาย วัดพระพายหลวง วัดศรีชุม และ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ รามคำแหง ตั้งอยู่ทางด้านขวาของอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เป็นที่รวบรวม และจัดแสดงศิลปโบราณที่ได้จากการขุดค้นทางโบราณคดีภายในเมืองสุโขทัย และที่ประชาชนมอบให้ บริเวณพิพิธภัณฑ์
16.30 น.	เดินทางสู่ที่พักที่จังหวัดสุโขทัย
วันที่ 2	
08.00-09.00 น.	ออกเดินทางไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย
09.00-12.00 น.	นำชมอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย เมืองศรีสัชนาลัยเติบโตขึ้นมาเป็นชุมชนระดับเมืองพร้อมกับเมืองสุโขทัย ดังปรากฏหลักฐานในศิลาจารึกกล่าวถึงกษัตริย์ที่ขึ้นครองแคว้นสุโขทัยรุ่นแรกๆ ว่าทรงครองเมืองสุโขทัย ก่อนหน้านั้นดินแดนแถบนี้ได้รับการกล่าวถึงในชื่อว่า “เชลียง” ในสมัยที่แคว้นสุโขทัยได้รับการผนวกเข้าอยู่ในราชอาณาจักรสยามที่มีศูนย์กลางอยู่ที่อยุธยา ทางฝ่ายอยุธยาเรียกเมืองศรีสัชนาลัยว่าเมืองสวรรคโลก มีฐานะเป็นหัวเมืองชั้นโท และหลังจากเหตุการณ์ศึกสงครามในคราวเสียกรุงศรีอยุธยาให้แก่พม่าใน พ.ศ. 2310 เมืองสวรรคโลกคงจะชำรุดทรุดโทรมและถูกทิ้งร้างไปในที่สุด จึงปรากฏว่าในสมัยรัตนโกสินทร์ได้ย้ายที่ตั้งเมืองใหม่มาอยู่ที่บ้านเมืองเก่า ได้ตัวเมืองเดิมลงไปราว 3 กิโลเมตร และต่อมาย้ายไปตั้งที่บ้านวังไม้ขอน ปัจจุบันคือ อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย โบราณสถานที่สำคัญ เช่นวัดช้างล้อม วัดเจดีย์เจ็ดแถว วัดนางพญา วัดเขาพนมเพลิง วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00-15.00 น.	ออกเดินทางจากศรีสัชนาลัย ไปยังจังหวัดลำปางเพื่อไปยังอำเภอเกาะคา
15.00-16.00 น.	นำชมวัดพระธาตุลำปางหลวง ซึ่งเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองลำปางมาแต่โบราณ ตามตำนานกล่าวว่ามีมาตั้งแต่สมัยพระนางจามเทวี ในราวพุทธศตวรรษที่ 20 ตอนปลาย เป็นวัดไม้ที่สมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งของไทย งดงามด้วยสถาปัตยกรรมเก่าแก่มากมายได้แก่องค์พระธาตุลำปางหลวง เป็นพระธาตุประจำปีเกิดของคนปีฉลู ด้วยเริ่มสร้างในปีฉลูและเสร็จในปีฉลู เช่นกัน ฐานเป็นบัวลูกแก้ว ส่วนองค์เป็นทรงกลมแบบล้านนาภายนอก บัวด้วยทองจังโก ยอดฉัตรทำด้วยทองคำ มีลายสลักดุนเป็นลวดลายประจำยามแบบต่างๆ ลักษณะเจดีย์แบบนี้ได้ส่งอิทธิพลให้พระธาตุหริภุญชัย และพระบรมธาตุจอมทอง ภายในองค์พระเจดีย์บรรจุพระเกศา และพระ อัฐิธาตุจากพระนลาฏข้างขวา พระศอก

	ด้านหน้าและด้านหลัง ที่วัดทองเหลืองรอบองค์พระธาตุมีรูปกระสุนปืนที่หนานทิพย์ช้างยิงท้าวมหายศปรากฏอยู่ และยังมี วิหารหลวง วิหารพระพุทธรูป วิหารน้ำเต้าม ชุ่มพระบาท สร้างครอบพระพุทธรูปไว้ฐานก่อขึ้นเป็นชั้นคล้ายฐานเจดีย์ สร้างเมื่อ พ.ศ. 1992 ภายในมองเห็นแสงหักเหปรากฏเป็นเงาพระธาตุและพระวิหารในด้านมุมกลับ แต่มีข้อห้ามไม่ให้ผู้หญิงขึ้น กุฏิพระแก้ว เป็นที่ประดิษฐานพระแก้วมรกต และวิหารพระเจ้าศิลา เป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าศิลาซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่เก่าแก่ที่สุดในกรุงละโว้ เมื่อ พ.ศ. 1275 พระบิดาของพระนางจามเทวีมอบให้ประดิษฐานไว้ ณ ที่นี้
16.00-16.45 น.	เดินทางไปยังโรงแรมที่พักที่จังหวัดลำปาง
16.45 น.	เข้าพักที่โรงแรมที่พัก
วันที่ 3	
08.30-10.00 น.	ออกเดินทางไปยังวัดพระธาตุหริภุญชัย จังหวัดลำพูน
10.00-11.00 น.	นำชม วัดพระธาตุหริภุญชัย สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1651 ในสมัยพระเจ้าอาทิตยราช พระบรมธาตุตั้งอยู่หลังวิหารหลวง ประดิษฐานพระเศียรพระบรมธาตุในโกศทองคำ ตามประวัติกล่าวว่า เมื่อ พ.ศ. 1440 พระเจ้าอาทิตยราชกษัตริย์วงศ์รามัญผู้ครองนครลำพูนได้สร้างมณฑปครอบโกศทองคำ บรรจุพระบรมธาตุไว้ภายในและมีการสร้างเสริมกันต่อมาอีกหลายสมัย ต่อมาในปี พ.ศ. 1986 พระเจ้าติโลกราช กษัตริย์ผู้ครองนครเชียงใหม่ได้ทรงกระทำการปฏิสังขรณ์บูรณะเสริมองค์พระเจดีย์ขึ้นใหม่ การสร้างคราวนี้ได้สร้างโครงขึ้นใหม่เป็นรูปแบบลังกา ซึ่งปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้ ทั้งนี้เพราะในสมัยพระเจ้าติโลกราชได้มีการติดต่อสัมพันธ์กับลังกา จากนั้นนำชม ปทุมวดีเจดีย์ หรือพระสุวรรณเจดีย์ ตั้งอยู่ทางขวาของพระบรมธาตุ สร้างขึ้นในสมัยพุทธศตวรรษที่ 17 โดยพระนางปทุมวดี อัครมเหสีของพระเจ้าอาทิตยราช ภายหลังจากสร้างพระบรมธาตุเสร็จได้ 4 ปี พระสุวรรณเจดีย์องค์นี้เป็นทรงปราศรัยสี่เหลี่ยม ฝีมือช่างละโว้ มีพระพุทธรูปประจำซุ้ม ฝีมือแบบขอม ปรากฏให้เห็นอยู่บ้าง ยอดพระเจดีย์มีทองเหลืองหุ้มอยู่ ภายใตฐานล่างเป็นกรุปบรรจุพระเครื่อง ที่ขึ้นชื่อของลำพูน
11.00-11.45 น.	ออกเดินทางสู่จังหวัดเชียงใหม่ใช้เส้นทาง ลำพูน -สารภี
11.45-12.45 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
12.45-13.45 น.	เดินทางต่อไปยังวัดพระธาตุดอยสุเทพ
13.45-14.45 น.	นำชม วัดพระธาตุดอยสุเทพ ซึ่งเป็นพระธาตุประจำปีเกิดปีมะแม ตั้งอยู่บนยอดดอย “อุจจุบรรพต” บ้างก็เรียกว่า “ดอยฮ้อยช้าง” หรือ “ดอยกาละ” หรือที่รู้จักกันในปัจจุบันว่า “ดอยสุเทพ” (ซึ่งตั้งตามนามของ สุเทวฤาษี ที่เคยบำเพ็ญตบะอยู่ที่ดอยนี้) อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พระธาตุดอยสุเทพเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ (ไม่มีหลักฐานว่าเป็นส่วนใด พระบรมธาตุได้ถูกบรรจุไว้ใต้พระธาตุเจดีย์) ที่พระมหาสมณเถระ อัญเชิญมาจากสุโขทัยในสมัย พระเจ้ากือนา (พ.ศ.1898 – 1928) กษัตริย์ราชวงศ์มังราย พญาเกือนาโปรดให้สร้างพระธาตุเจดีย์บรรจุพระธาตุองค์หนึ่ง (องค์เดิมที่พระมหาสมณเถระนำมา) ไว้บนยอดดอยสุเทพ และบรรจุอีกองค์หนึ่ง (ซึ่งปาฏิหาริย์แยกตัวมาจากองค์เดิม) ไว้ที่พระเจดีย์วัดบุปผาราม (วัดสวนดอก) ซึ่งสร้างถวายให้พระสมณเถระจำพรรษาอยู่เพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนาแบบลังกาวงศ์ในเชียงใหม่ องค์พระธาตุเจดีย์นั้นเป็นแบบล้านนาสมัยหลังรัชกาลพระเมืองแก้ว วนิสาขบุชา จะมีประเพณีนมัสการและสรงน้ำพระธาตุดอยสุเทพ ครุบาศรีวิชัย พระอริยสงฆ์ ที่เป็นที่นับถือของชาวล้านนาทั้งปวง เป็นผู้ดำริให้สร้างถนนขึ้นไปยังวัด

	พระธาตุดอยสุเทพ จากนั้นชาวล้านนาผู้มีจิตศรัทธาจำนวนมากก็ร่วมแรงร่วมใจกันสร้างถนนสายนี้จนสำเร็จ โดยใช้เวลาเพียง 5 เดือน 22 วัน
14.45-15.30 น.	เดินทางสู่จังหวัดเชียงใหม่ และ กลับภูมิลำเนา
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ: อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย วัดพระธาตุลำปางหลวง วัดพระธาตุหริภุญชัย วัดพระธาตุดอยสุเทพ	
ที่พัก: จังหวัดสุโขทัย โรงแรมอมานดา โรงแรมไพลินสุโขทัย ลำปาง โรงแรมทิพย์ช้างลำปาง โรงแรมคิม ลอดจ์ โรงแรมรีเจนท์ ลอดจ์	
ร้านอาหาร: สุโขทัย: ร้านอาหารน้ำค้าง ร้านอาหารไร่อิมเอม ร้านอาหารสุโขทัยสุกี้โคคา ลำปาง: โกเกี้ยวไถ่ย่าง บ้านริมน้ำ ริเวอร์ไซด์ เรือนแพ ไทย โอชาวัฒนา เขื่อนชมวัง เชียงใหม่ : คริวเพชรดอยงาม ร้านแกงร้อนบ้านสวน ร้านเขื่อนเพ็ญ ร้านเพ็ญ ร้ายเจียทั้งเฮง	